

JAARVERSLAG

WERELD NATUUR FONDS

2021-2022

INHOUD

Voorwoord	6
Veerkrachtige landschappen	10
Amazone	16
Altai-Sayan, Mongolië en Rusland	20
Amoer-Heilong en Kazachstan	24
Atlantisch Regenwoud	28
Borneo, Sumatra en Papoea	32
Caribisch Nederland & Guianas	36
Cerrado	40
Europa	44
Koraaldriehoek	48
Nederland	52
Noordpool	56
Pantanal	60
TRIDOM	64
Zambezi	68
Systeemverandering	72
Transformatie voedselsysteem	74
Transformatie finance	78
Inclusieve natuurbescherming: Voices for Just Climate Action	82
Maatschappijbrede beweging	88
Organisatie & bestuur	104
Financieel beleid	130
Jaarrekening	146
Overige gegevens	198

VOORWOORD

Terwijl ik dit voorwoord schrijf, heeft gisteren het Europees Parlement een wet aangenomen tegen wereldwijde ontbossing. Een wet die ervoor moet zorgen dat wij in Europa geen producten meer kunnen kopen die bijdragen aan ontbossing. Dit is fantastisch nieuws voor bossen als de Amazone en Borneo, die al jaren onder zware druk staan van grootschalige ontbossing, onder andere ten behoeve van landbouw en veeteelt voor de Europese markt. In een tijd van zware maatschappelijke polarisatie waarin verschillen worden uitvergroot en de gulden middenweg zelden nog wordt bewandeld, is juist dit besluit – vanuit alle Europese landen – een zeer krachtig, unaniem tegengeluid.

Het afgelopen jaar kenmerkte zich door vele, vaak opeenstapelende crises. We kwamen net happend naar lucht uit een COVID-19-pandemie, toen de oorlog in Oekraïne uitbrak. Met grote humanitaire consequenties voor de mensen daar en met grote consequenties voor ons natuurbeschermingswerk ter plaatse. Onze Oekraïense collega's moesten vluchten, terwijl de natuur daar zelf een enorme dreun heeft gehad. Maar ook onze Russische collega's van WWF-Rusland, een van de weinige NGO's in het land, kregen het heel zwaar door de oplopende sancties waardoor cruciale natuurbeschermingsprogramma's, waar soms 25 jaar in is geïnvesteerd, stop moesten worden gezet. De opeenvolgende voedsel- en energiecrisis, naast een bestaande stikstof-, klimaat- en biodiversiteitscrisis dragen alle bij aan een tijd van grote onzekerheid, verdeeldheid en ontwrichting.

Maar, historisch gezien zijn spanning en conflict ook vaak de basis voor grote veranderingen. Kunnen we deze spanning dan misschien ook omarmen als een positief signaal? Dat de tijd waarin wij de natuur volledig naar onze hand zetten, en naar gelieven gebruiken (misbruiken), ten einde gekomen is? Is ontwrichting een noodzakelijk onderdeel van een grotere transitie naar de start van een nieuw tijdperk; een tijdperk waarin mens en natuur als één worden gezien? En is de tijd van pappen en nathouden dan eindelijk voorbij? Van natuurverlies naar natuurwinst, zo

snel mogelijk. Dat is waar we voor gaan. Want natuur is van levensbelang, voor dier én mens.

De uitkomsten van deze veranderingen zullen afhangen van de keuzes die wij hier samen in maken. Verbinding blijven zoeken als krachtig tegengeluid in een wereld waar juist polarisatie wordt beloond is hierin cruciaal. Verbinding zoeken door samen optrekken, samen de controversie opzoeken, samen een vuist maken – met collega's, met partners, met lokale bevolkingsgroepen. Zoals wij dit het afgelopen jaar grootschalig hebben gedaan in veel van onze internationale natuurbeschermingsprogramma's, waarin samenwerking onontbeerlijk is voor impact. Maar ook in Nederland zoeken we proactief samenwerkingen op, zoals met 3FM Serious Request, wat ondanks de coronamaatregelen een groot succes was. De volgende pagina's in dit jaarverslag zijn getuige van de vele vormen van verbinding die het Wereld Natuur Fonds (WWF-NL) in haar DNA heeft zitten. In de volle overtuiging dat samen en in verbinding tot betere keuzes leidt, ten behoeve van onze missie.

Wij danken allen die het afgelopen jaar met ons de verbinding hebben opgezocht: al onze donateurs, giftgevers, vrijwilligers, partners, medewerkers, kleinere en grotere vermogensfondsen, ambassadeurs en stichtingen, het Ministerie van Buitenlandse Zaken en de Nationale Postcode Loterij voor hun enorme bijdrage aan ons natuurbeschermingswerk in het afgelopen jaar. Al deze partners maken ons werk als natuurbeschermingsorganisatie mogelijk, dank voor jullie vertrouwen.

ONZE VIER KERNWAARDEN

MOED

INTEGRITEIT

RESPECT

SAMENWERKEN

Onze missie

We streven ernaar de rijkdom aan dier- en plantensoorten op aarde te beschermen. Samen met anderen willen we een wereld tot stand brengen waarin mens en natuur in harmonie leven.

Ons doel

We zijn de meest impactvolle en inspirerende natuurorganisatie van Nederland, door veerkrachtige landschappen en een maatschappijbrede beweging.

VEERKRACHTIGE LANDSCHAPPEN

INTRODUCTIE

Het belang van het opbouwen van veerkracht is nog nooit zo dringend geweest, voor natuur en voor mensen. Een goede ontwikkeling is dus het groeiende begrip en de steun voor de rol van de natuur bij de opbouw van veerkrachtige landschappen en samenlevingen.

Het werk in de landschappen waar WWF-NL actief is, heeft zich goed hersteld na de COVID-pandemie, waardoor de teams de impact in verschillende landschappen konden versnellen. Landschapsconnectiviteit is een belangrijk kenmerk van veerkracht en in de KAZA-regio werd de bescherming van 29 migratiecorridors, die belangrijk zijn voor 50% van de Afrikaanse savanneolifanten, verbeterd. In andere landschappen, zoals het Braziliaanse Amazonegebied, dwong een ongunstige politieke context tot een meer defensieve aanpak waarbij de inheemse bevolking in staat werd gesteld haar grondgebied te verdedigen en gebruik werd gemaakt van juridische procedures om de afzwakking van de bescherming te vertragen.

Ons strategisch partnerschap Voices for Just Climate Action met het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken heeft ons vermogen versterkt om de stem van lokale gemeenschappen en inheemse volkeren te versterken, een ander belangrijk onderdeel van veerkracht. Meer dan 150 lokale maatschappelijke organisaties zijn via dit werk ondersteund.

Deze recente wereldwijde gebeurtenissen hebben ook de kwetsbaarheid van ons voedselsysteem voor het voetlicht gebracht. Ons werk ter bevordering van lokale agro-ecologische praktijken en duurzamere handel en voedingspatronen is essentieel voor de opbouw van een veerkrachtiger voedselsysteem.

Door de economische neergang is de druk op de overheidsbegrotingen drastisch toegenomen, met name in landen met lage inkomens, en is het belang van de ontwikkeling van innovatieve financieringsmechanismen zoals de *Dutch Fund*

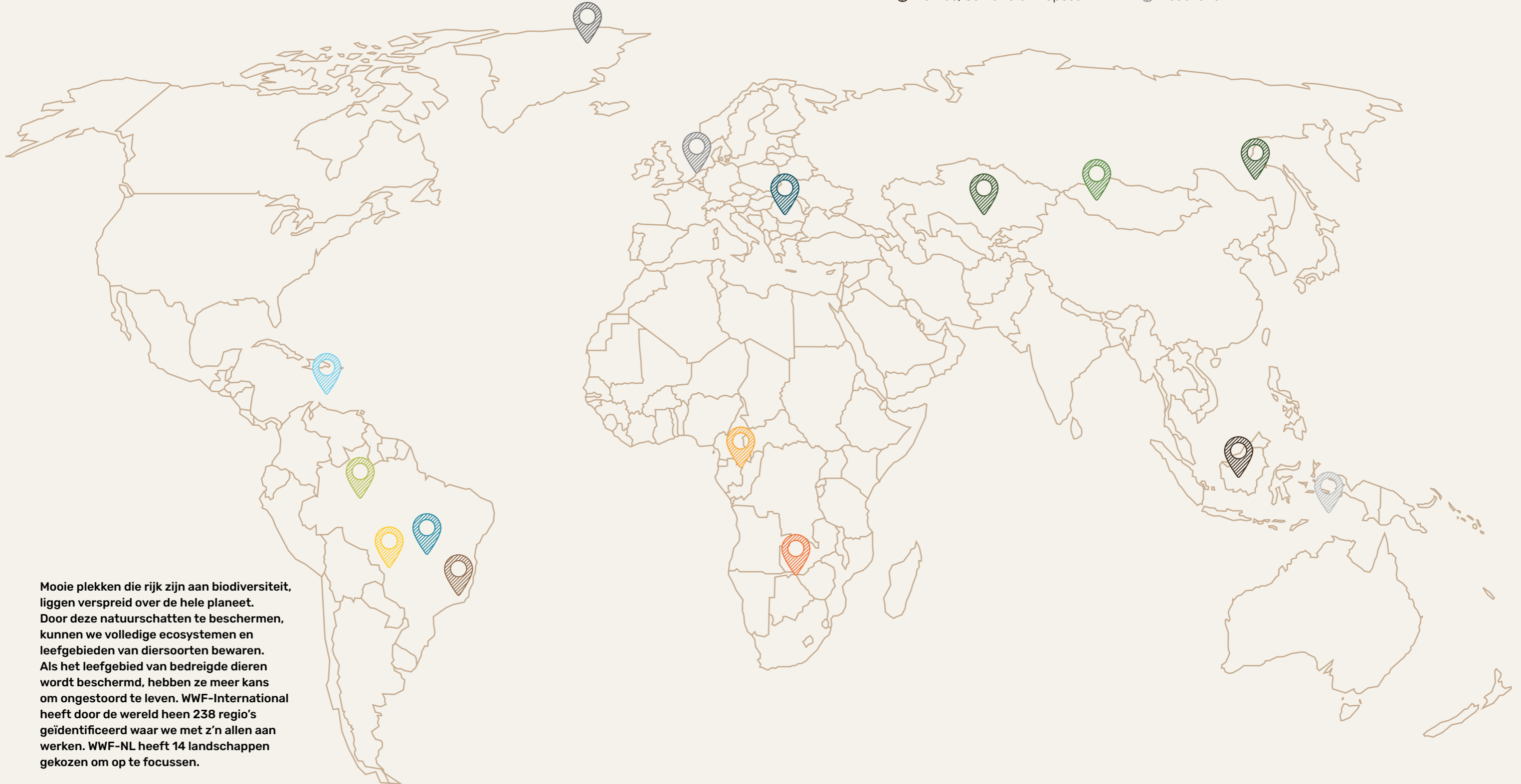
for Climate and Development (DFCD) toegenomen. Gelukkig realiseert de financiële sector zich steeds meer dat een stabiel financieel systeem afhankelijk is van veerkrachtigere ecosystemen: investeren in de natuur is investeren in de toekomst. Ons werk in het kader van het DFCD heeft nu geleid tot de ontwikkeling van ongeveer 30 klimaatoplossingen, die samen meer dan 250 miljoen euro aan particuliere financiering kunnen aantrekken, waarmee de klimaatcrisis in ontwikkelingslanden kan worden bestreden. Zo creëren we, samen met partners, wereldwijd kansen voor duurzame investeringen om natuurverlies wereldwijd om te buigen naar natuurherstel.

Door in te zetten op de veerkracht in onze prioriteitslandschappen, en daarnaast te werken aan systeemverandering, om de druk op de natuur te verlichten werken we aan een aarde waar mens en natuur in balans zijn. Voor een natuurpositieve wereld.

We werken als netwerk van WWF-kantoren samen om tot onze resultaten te komen. In dit rapport belichten we die prestaties waar WWF-NL bij betrokken is geweest. Op de volgende pagina's worden de landschappen en hun belang beschreven, de lange termijn doelen die we nastreven en een selectie van de behaalde resultaten van het afgelopen jaar.

WAAR IS WWF-NL ACTIEF?

- Amazone
- Altai-Sayan, Mongolië en Rusland
- Amoer-Heilong en Kazachstan
- Atlantisch Regenwoud
- Borneo, Sumatra en Papoea
- Caribisch Nederland & Guianas
- Cerrado
- Europa
- Koraaldriehoek
- Nederland
- Noordpool
- Pantanal
- TRIDOM
- Zambezi

Mooie plekken die rijk zijn aan biodiversiteit, liggen verspreid over de hele planeet. Door deze natuurschatten te beschermen, kunnen we volledige ecosystemen en leefgebieden van diersoorten bewaren. Als het leefgebied van bedreigde dieren wordt beschermd, hebben ze meer kans om ongestoord te leven. WWF-International heeft door de wereld heen 238 regio's geïdentificeerd waar we met z'n allen aan werken. WWF-NL heeft 14 landschappen gekozen om op te focussen.

AMAZONE

De Amazone omvat het grootste regenwoud en de langste rivier op aarde. Het woud speelt een vitale rol in het wereldklimaat en herbergt ongeveer 10% van alle planten- en diersoorten ter wereld waaronder rivierdolfijnen en jaguars.

De Amazone is ook het thuis van zo'n 30 miljoen mensen, waaronder bijna 3 miljoen inheemse bewoners die ongeveer 30% van het gebied beschermen. Maar dit onmisbare gebied is ook het grootste ontbossingsfront ter wereld en talrijke dammen bedreigen het leven in de rivieren. Dit verstoort de water- en neerslagstromen, waardoor niet alleen het regenwoud, maar ook een groot deel van Zuid-Amerika wordt bedreigd.

SPEERPUNTEN EN RESULTATEN

SPEERPUNTEN

1. **Ontbossing en landconversie een halt toeroepen**, en bescherming van 80% van de Amazone.
2. **De hoofdstroom en de belangrijkste grote zijrivieren van de Amazone vrij en gezond houden** en het zoetwaterbeschermingsgebied verdubbelen.
3. **Bescherming van landschappen door mensen:** het aandeel land onder beheer van inheemse en lokale bevolking handhaven of vergroten.

RESULTATEN

- De regering van Colombia heeft het programma Heritage Colombia ondertekend, waarmee zij zich ertoe verbindt haar netwerk van beschermde gebieden met 3 miljoen hectare uit te breiden en het beheer van alle parken te verbeteren.
- Nadat we 1,2 miljoen mensen mobiliseerden om ons te steunen, stemde het Europees Parlement voor een krachtige wet die om alle met ontbossing verband houdende producten van de EU-markt te weren. Een belangrijke stap die direct ontbossing en natuurvernietiging in de Amazone aanpakt.
- De Peruaanse regering heeft een beleid aangenomen om de gevolgen van waterkrachtdammen in het stroomgebied te beoordelen, waardoor de belangen van de natuur en de lokale gemeenschappen veel beter in de besluitvorming kunnen worden betrokken.

INHEEMSE PATROUILLES VOORKOMEN ONTBOSsing

Samen met de lokale bevolking zijn we patrouilles gaan organiseren in 12 inheemse reservaten in het Amazonegebied om een gebied ter grootte van ruim anderhalf keer Nederland te beschermen. De patrouilles helpen niet alleen ontbossing, branden en andere illegale activiteiten te voorkomen, maar verzamelen ook bewijsmateriaal om vervolging mogelijk te maken wanneer ze getuige zijn van illegale activiteiten.

Het is het resultaat van een grote, gecoördineerde inspanning van NGO's, lokale gemeenschappen en internationale financiers, als reactie op de snel

toenemende ontbossing in Brazilië. Hoewel de Braziliaanse boswet relatief sterk is, heeft de regering Bolsonaro gesneden in de capaciteit voor wetshandhaving en het milieudepartement ondergebracht bij het ministerie van Landbouw. Deze inspanning heeft al geleid tot een gewonnen rechtszaak, waardoor 200.000 hectare regenwoud is gered. Ook hebben we gezamenlijk voorkomen dat er wetten kwamen om 2 andere natuurgebieden in te krimpen.

Natuurbeschermers zijn riskant. In Brazilië worden jaarlijks ongeveer 20-30 natuurbeschermers

UITDAGINGEN

vermoord en in Colombia is de situatie nog erger. Geconfronteerd met een vijandig bestuur, hebben we onze strategie moeten veranderen van samenwerking met de regering naar samenwerking met het maatschappelijk middenveld en steun aan natuurbeschermers.

Met de huidige Braziliaanse regering is er geen ruimte voor verbetering van de bescherming van het regenwoud. In plaats daarvan proberen we alles wat we kunnen om de huidige beschermingswetten te handhaven, wat tot nu toe vrij succesvol is geweest. De Peruaanse regering blijft instabiel en er is een groot verloop van de ministers, wat het maken van afspraken bemoeilijkt.

ALTAI-SAYAN, MONGOLIË EN RUSLAND

Waar de taigabossen van Siberië de woestijnen van Centraal Azië ontmoeten ligt de Altai-Sayan Ecoregio, een van de laatst overgebleven wildernisgebieden van de wereld. Het mozaïek van bergen, alpenweiden, bossen en uitgestrekte steppen herbergt een unieke diversiteit aan planten en dieren, waaronder de met uitsterven bedreigde sneeuwuipaard, de saiga-antilope en het argali-bergschaap. Maar deze wildernis en zijn bewoners worden bedreigd door oprukkende infrastructuur en mijnbouw, stroperij en andere menselijke invloeden, die nog worden verergerd door een opeenstapeling van negatieve effecten als gevolg van de klimaatcrisis.

SPEERPUNTEN EN RESULTATEN

SPEERPUNTEN

1. **Bescherming en herstel van populaties toonaangevende soorten:** het sneeuwluipaard, argali-schaap en Mongoolse saiga-antilope.
2. **Beschermde gebieden uitbreiden** en het beheer ervan verbeteren.
3. **Zorgen voor vrij stromende rivieren en gezonde bossen.**

RESULTATEN

- In Mongolië is uit een nationaal onderzoek naar de saiga-antilope gebleken dat de populatie met bijna 20% is toegenomen ten opzichte van 2021 (was 8.500, is nu 10.077).
- Beschermde gebieden werden uitgebreid met 452.000 hectare, waaronder een nieuw beschermd gebied van 32.244 hectare in Mongolië om de saiga-populatie te beschermen en het natuurmonument Ivanovskie om waardevolle zoetwaterbossen en zoetwaterecosystemen in Rusland te beschermen.
- In Mongolië hebben we samen met lokale gemeenschappen 12 waterbronnen beschermd (in totaal nu 26) en twee watervijvers aangelegd. Eén watervijver verschaftte water aan 460.000 stuks vee van 18-20 lokale gezinnen en aan wilde dieren. De autoriteiten kondigden aan 10% van de inkomsten uit de veeteeltbelasting te bestemmen voor de bescherming van oppervlaktewater.

RECORDHOOGTE POPULATIE ARGALI-SCHAAP

Het aantal argali-schapen in het grensoverschrijdende Altai-gebergte tussen Mongolië en Rusland is verder toegenomen. De toename van 27% is vastgesteld bij een populatietelling in oktober 2021, die WWF-Mongolië en WWF-Rusland om het jaar gezamenlijk uitvoeren, in samenwerking met de beheerders van de beschermde gebieden van de landen. Deze grensoverschrijdende argali-populatie is een van de weinige kernpopulaties van de ondersoort, Altai argali (*Ovis ammon ammon*), die de grootste in omvang is onder de andere ondersoorten. Door zijn formaat is het bergschaap ook een grote prijs onder trofeejagers.

Economische en milieucrisis in de afgelopen decennia maakten dat de populatie van het argali-bergschaap ernstig afnam. Maar door de niet-aflatende inspanningen om het bergschaap van de ondergang te redden door WWF, lokale overheden en lokale gemeenschappen en andere partnerorganisaties, is de populatie in de afgelopen tien jaar gestaag toegenomen. Van 638 in 2007, steeg het aantal argali-schapen aan de Mongoolse kant tot 4.095 stuks in 2021. Samen met de argali-schapen aan de Russische kant, bereikte de totale populatie in oktober 2021 een recordhoogte van 6.189 stuks.

UITDAGINGEN

De negatieve gevolgen die klimaatverandering heeft op de natuur in de Altai-Sayan verergeren de reeds bestaande directe druk op en bedreigingen voor de biodiversiteit van de ecoregio. WWF pakt deze bedreigingen aan om ervoor te zorgen dat de veerkracht van het ecosysteem behouden blijft.

AMOER-HEILONG EN KAZACHSTAN

Als een van de langste vrij stromende rivieren ter wereld stroomt de Amoer door Mongolië, China en Rusland, waardoor een natuurlijke grens tussen de twee laatstgenoemde landen ontstaat.

Haar stroomgebied, bekend als de Amoer-Heilong Ecoregio, omvat een van de meest biodiverse gematigde bossen ter wereld, uitgestrekte steppe en de ongerepte taigabossen. Hoewel de amoertijgers en -luipaarden weer van de rand van de afgrond zijn gehaald, blijven zij ernstig bedreigd omdat de druk van de mens op de regio toeneemt.

Om het leefgebied van de tijger uit te breiden en het aantal wereldwijd te vergroten hebben WWF en de overheid van Kazachstan de ambitieuze afspraak gemaakt om vóór 2034 in totaal 50 tijgers uit te zetten in het oorspronkelijke leefgebied van de uitgestorven Kaspische tijger.

SPEERPUNTEN EN RESULTATEN

SPEERPUNTEN

- 1. Herstel van de amoertijger- en luipaardpopulaties** en bescherming tegen stroperij en conflicten tussen mens en dier, inclusief de vestiging van een nieuwe tijgerpopulatie in Kazachstan.
- 2. Handhaving van een groene gordel rond de rivier de Amoer** door uitbreiding van het netwerk van beschermde gebieden en verbetering van de ecologische en sociale diensten van het bos door verantwoord beheer.
- 3. Behoud van vrij stromende rivieren** en instandhouding van het zoetwater-ecosysteem en de ecosystemendiensten van het Amoerbekken.

RESULTATEN

- Het herstelproject in de Ili-Balkash-delta voor de toekomstige herintroductie van tijgers in Kazachstan wordt voortgezet: 60 Bukharaherten zijn uitgezet en de herintroductie van khulan (wilde ezel) is in voorbereiding.
- Het Daursky Natuurreservaat in Amoer-Heilong is uitgebreid met 39.000 ha en is daarmee verdubbeld in grootte.
- De Russische autoriteiten bereiden wijzigingen voor van de federale waterwet, waardoor de ontwikkeling van nieuwe nederzettingen binnen de grenzen van overstromings-gevaarlijke gebieden verboden wordt. Dit zal ons helpen om de vrije stroming van de rivieren in Rusland en met name in de regio Amoer-Heilong in stand te houden.

TIJGERS OP WEG NAAR TERUGKEER IN KAZACHSTAN

Onze ambitieuze plannen om in 2025 tijgers te herintroduceren in de Ili-Balkash-delta in Kazachstan liggen op schema, na de ontwikkeling en officiële goedkeuring van een nieuw reservaat. Wederom werden Bukhara-herten geherintroduceerd en hun aantal wordt momenteel op 150 geschat. De dichtheid van de prooisorten is verdubbeld. Drie rangerstations werden gebouwd en uitgerust.

Onder optimale omstandigheden kan het reservaat ongeveer 150 tijgers herbergen. Het herstelproject volgt een geïntegreerde en holistische aanpak. Dit houdt onder meer in dat wordt gewerkt aan beter

beheer van de rivieren stroomopwaarts, zoals het seizoensgebonden doorlaten van water bij de stuwdammen, om de hoeveelheden water veilig te stellen die nodig zijn om gezonde leefgebieden te ondersteunen. We werken ook nauw samen met de plaatselijke bevolking om economische kansen te creëren rondom toerisme en andere kleinschalige bedrijvigheid, en om potentiële conflicten tussen mens en dier te beheersen. Zo hebben we gewerkt aan bewustwording en plannen we voor komend boekjaar de ontwikkeling van een compensatiemechanisme voor mensen die vee verliezen aan tijgers.

WWF is initiatiefnemer en katalysator van het programma en werkt nauw samen met de Kazachstaanse regering. Twee Nederlandse stichtingen zijn de belangrijkste ondersteuners van het programma.

UITDAGINGEN

De regering heeft een plan goedgekeurd voor de bouw van een overslagstation voor vloeibaar gas en een zeehaven pal aan de grens van een van de oudste en belangrijkste reservaten voor de amoertijger en -luipaard in het Russische Verre Oosten. WWF-Rusland protesteert tegen dit plan en wijst erop dat er geen milieueffectrapportage of raadpleging van het publiek heeft plaatsgevonden, hetgeen in strijd is met de wet.

ATLANTISCH REGENWOUD

Het Atlantisch Regenwoud loopt langs de oostkust van Brazilië en strekt zich uit tot in Argentinië en Paraguay.

Na eeuwen van ontbossing is nog maar zo'n 15% van de oorspronkelijke bosbedekking over, waarvan veel in kleine, losse fragmenten. Toch blijft het Atlantisch Regenwoud één van de rijkste natuurgebieden op aarde: op één hectare kunnen 450 soorten bomen voorkomen. Het is het thuis van de jaguar, 7% van alle plantensoorten ter wereld vind je hier en 5% van alle gewervelde diersoorten, waarvan velen nergens anders op aarde voorkomen.

SPEERPUNTEN EN RESULTATEN

SPEERPUNTEN

1. **Bosfragmenten herstellen** en weer met elkaar verbinden door middel van herstel van het boslandschap.
2. **De laatste 15% van de oorspronkelijke bosbedekking veiligstellen.**
3. **De jaguarpopulatie herstellen** en andere bedreigde soorten voor uitsterven behoeden.

RESULTATEN

- De jaguarpopulatie in het Boven-Paranalandschap is tussen 2003 en 2021 met 300 tot 350 procent toegenomen (van 30 tot 90-105 volwassen dieren).
- We herstelden zelf 295 hectare boslandschap en stimuleerden anderen om nog eens 13.000 hectare te herstellen.
- We hebben een poging van de regering teruggedraaid om de bescherming van strandbossen en mangroves op te heffen, net als de poging om de nationale parken van São Joaquim en Foz do Iguaçu in te krimpen. We hebben ook geholpen bij de oprichting van twee nieuwe reservaten van in totaal 14.000 hectare.

MOGELIJKHEDEN VOOR HERSTEL VAN HET ATLANTISCH REGENOUD

Vanaf de tweede helft van de twintigste eeuw verdwijnt het Atlantisch regenwoud op grote schaal door massale ontbossing. Dit treft niet alleen planten- en diersoorten, maar ook de plaatselijke bevolking, die te lijden heeft onder overstromingen en gebrek aan water. Maar, inspanningen om het verlies van het Atlantisch regenwoud te stoppen en te keren zijn al op grote schaal begonnen. WWF-NL is lid van het Pact voor het herstel van het Atlantisch Regenwoud, een coalitie van maatschappelijke organisaties met het ambitieuze doel om in 2030 1,5 miljoen hectare van het Braziliaanse Atlantisch regenwoud te herstellen en in 2050 15 miljoen hectare.

Het pact werkt samen met de overheid, particuliere bedrijven, landeigenaren en lokale gemeenschappen om herstelactiviteiten van boslandschappen te combineren en te coördineren. Bij het herstel ligt de nadruk op ecologische verbinding, bijvoorbeeld door het creëren van corridors voor wilde dieren die de resterende bosfragmenten met elkaar verbinden. Tegelijkertijd komt het herstelwerk ook de plaatselijke bevolking ten goede, onder meer door het veiligstellen van watervoorraden en het versterken van de voedselzekerheid, door duurzame agrobouwssystemen. Uit satellietbeelden blijkt dat tussen 2011 en 2019 ongeveer een miljoen hectare

inheems Atlantisch bos kon herstellen, grotendeels op braakliggende terreinen. In het afgelopen boekjaar hebben wij 295 hectare bos hersteld en het herstel van nog eens 13.000 hectare ondersteund. Er moeten de komende tijd meer herstelmaatregelen worden geleverd om het bos te redden. De groei van het pact kan de noodzakelijke katalysator zijn om dit te bereiken.

UITDAGINGEN

Hoewel de aantallen jaguars in de Boven-Parana de afgelopen drie jaar min of meer stabiel zijn gebleven, is uit de laatste telling gebleken dat in het zuidelijke deel van het landschap de aantallen gevaarlijk laag zijn. Om dit aan te pakken zijn we in Argentinië een ambitieus programma gestart met kleine boeren om stukken bos weer met elkaar te verbinden, en samen met het parkbeheer werken we aan het terugdringen van stroperij.

BORNEO, SUMATRA EN PAPOEA

De eilanden Borneo, Sumatra en Papoea herbergen de laatste intacte tropische regenwouden van Zuidoost-Azië en behoren tot de rijkste biodiversiteit ter wereld.

Hun diverse ecoregio's bieden een habitat aan duizenden unieke soorten: van orang-oetans en olifanten, tot Sumatraanse tijgers en neushoorns, tot paradijsvogels en boomkangoeroes. Maar grootschalige ontbossing bedreigt de ongelooflijke fauna van de eilanden, evenals het culturele erfgoed en de toekomst van de vele inheemse volkeren en lokale gemeenschappen die afhankelijk zijn van het bos.

SPEERPUNTEN EN RESULTATEN

SPEERPUNTEN

1. **Belangrijke landschappen op Borneo en Sumatra beschermen**, herstellen en met elkaar verbinden.
2. **Door bevordering van duurzame investeringen**, de negatieve impact op natuur verlagen.
3. **Stabiliseren en beschermen van de populaties van belangrijke diersoorten**, met de nadruk op olifanten, orang-oetans, tijgers, neushoorns en de Irriwaddy-dolfijn.
4. **De samenwerking met lokale gemeenschappen intensiveren** bij het natuurbeschermingswerk in Kalimantan, Sarawak (Borneo) en Papoea.

PINGERS VOORKOMEN DOLFIJNENSTERFTE

Er zijn nog maar 80 Irrawaddy-dolfijnen over in de Mahakam-rivier in Indonesië. Twee van de drie dolfijnen sterven omdat ze verstrikt raken in visnetten. Zogenaamde pingers – akoestische apparaten die geluiden uitzenden om rivierdolfijnen te waarschuwen – verminderen met succes de bedreigingen die visnetten met zich meebrengen. Een proefproject van Yayasan Konservasi RASI (een Indonesische partner-NGO) in 2020 heeft aangetoond dat het apparaat gunstig is voor zowel dolfijnen als vissers. Het gebruik van pingers vermindert niet alleen de sterfte van dolfijnen met 100%, maar verhoogt ook de dagelijkse vangst met 40%, omdat dolfijnen niet

RESULTATEN

- We steunden de aankoop van 75 pingers – een door vissers gebruikt akoestisch apparaat dat dolfijnen waarschuwt en voorkomt dat ze in visnetten verstrikt raken. Door het opleiden en bewustmaken van de plaatselijke Mahakam-kieuwnetvissers gebruikt nu 80% de pingers en zijn er geen dolfijnen meer in de netten verstrikt geraakt.
- We hebben geholpen de nationale certificeringsnormen in de landen te verhogen, waardoor deze nu dichterbij het niveau van de internationale duurzaamheidsnormen liggen en deze normen worden ook door de centrale banken in Maleisië en Indonesië gebruikt.
- We hebben trainingen gegeven aan rechtbankmedewerkers (rechters, OM, advocaten) over de berechting van wildlife criminaliteit. Dit zal leiden tot meer veroordelingen en hogere straffen voor daders.

langer azen op vis in kieuwnetten. Dit vermindert ook de kostbare schade aan de visnetten.

Geïnspireerd door deze veelbelovende resultaten hebben we de pilot opgeschaald. Met onze steun kon Yayasan Konservasi RASI 75 pingers kopen, bovenop de 78 apparaten die ze van donoren hadden ontvangen. Voorjaar 2022 voorzag de NGO de kieuwnetvissers van pingers en reservebatterijen. Ze voerde interviews en opleidingen uit voor 150 vissers uit 10 dorpen. Inmiddels gebruikt 80% van alle kieuwnetvissers in Mahakam pingers, met als gevolg dat in 2022 geen dolfijnsterfte door

UITDAGINGEN

verstrikking is gemeld. WWF-NL onderzoekt nu de mogelijkheid om pingers toe te passen in Sarawak, waar dezelfde dolfijnsoort met hetzelfde gevaar van verstrikking wordt geconfronteerd.

De activiteiten in het veld en in de gemeenschappen liepen aanzienlijke vertraging op door de reis- en contactbeperkingen van COVID-19, die pas na oktober 2021 gedeeltelijk werden versoepeld. Om de communicatie goed te houden en waar nodig ondersteuning te bieden, onderzochten we alternatieven, zoals virtuele vergaderingen met gemeenschappen en informatieve naslagwerken die als leidraad dienen. We hebben ook lokale vertegenwoordigers in dienst genomen die de activiteiten op locatie coördineren en als verbindingspersoon met WWF fungeren.

CARIBISCH NEDERLAND & GUIANAS

De koraalriffen van het Nederlands Caribisch gebied behoren tot de meest ongerepte koraalriffen in de regio en zijn belangrijk voor de lokale economie en het levensonderhoud.

Ze gaan echter snel achteruit door een combinatie van lokale en mondiale bedreigingen. Plaatselijke invloeden, zoals vervuiling, overbevissing, kustontwikkeling, verankering en bootverkeer, leiden ertoe dat koraalriffen kwetsbaarder zijn voor ziekten, extreme weersomstandigheden en temperatuurstijgingen als gevolg van de klimaatcrisis.

Suriname, Guyana en Frans-Guyana, samen de Guianas genoemd, herbergen een van de grootste nestelende populaties lederschildpadden ter wereld. In de afgelopen 20 jaar is de populatie echter met 90 procent afgenomen als gevolg van overbevissing, stroperij en bijvangst. De ontdekking van oliereserves in het gebied zal de ecologische integriteit van de Guianas verder onder druk zetten.

SPEERPUNTEN EN RESULTATEN

SPEERPUNTEN

1. **Vermindering van door de mens veroorzaakte bedreigingen voor koraalriffen** en iconische soorten zoals zeeschildpadden.
2. **De gezondheid van koraalriffen verbeteren** door actief herstel van koraal, rifvissen, zee-egels en schelpdieren.
3. **Uitbreiden van beschermde zeegebieden (MPA's)** en verbetering van het beheer voor koraal en iconische soorten.

ACTIE VOOR GEZONDE EN VEERKRACHTIGE KORAALRIFFEN

Gezonde koraalriffen zijn niet alleen een hotspot van biodiversiteit, ze zijn ook belangrijk voor de lokale gemeenschappen. Ze bieden veiligheid door een natuurlijke buffer te vormen tegen stormen, hoge golven als gevolg van klimaatverandering, en ze spelen een belangrijke rol in de lokale economie door toeristen aan te trekken en de visserijsector te ondersteunen.

In 2022 besloot de Nederlandse regering 35 miljoen euro uit te trekken voor de uitvoering van het actieplan voor het behoud van koraalriffen (het zogenaamde Natuur- en Milieubeleidsplan,

RESULTATEN

- Het Nederlands Actieplan voor Koraal in het Caribisch gebied (NEPP), dat tot stand is gekomen dankzij sterke pleitbezorging door WWF en partners, heeft 35 miljoen euro overheidsgeld vrijgemaakt voor natuurbehoud en 30 miljoen euro voor verbetering van de levensomstandigheden, onderwijs en duurzame economische ontwikkeling.
- Nadat het aantal nesten van lederschildpadden in het Caribisch gebied met 90% was gedaald, heeft WWF met steun van meer dan 30 landen een regionaal actieplan ontwikkeld met één doel: de curve ombuigen en opnieuw een gezonde populatie van Caribische lederschildpadden opbouwen.
- Er is eindelijk een verbod op wegwerpplastic van kracht geworden op Bonaire, als gevolg van hulp, steun en bewustwordingsprogramma's van WWF en het opzetten van NOBO, een sociale onderneming gericht op het recyclen van plastic.

NEPP). Dit actieplan uit 2019 is het resultaat van een gezamenlijke inspanning onder leiding van WWF, die de doelstellingen van zeer verschillende partners samenbrengt in een gemeenschappelijke visie. Eenmaal uitgevoerd, zal het de gezondheid en veerkracht van de riffen in de regio sterk verbeteren. Het actieplan wil bedreigingen, zoals het lozen van afvalwater verminderen, de capaciteit voor het beheer van beschermde zeegebieden versterken, herstelprojecten bevorderen, het bewustzijn vergroten en educatie ondersteunen. We hebben het afgelopen boekjaar ook proefprojecten in het veld uitgevoerd, de wetenschappelijke basis voor het

actieplan gecreëerd en de banden tussen de eilanden en Nederland versterkt, wat heeft bijgedragen aan het besluit dat de Nederlandse regering dit jaar heeft genomen om financiering toe te kennen voor de uitvoering van dit plan.

UITDAGINGEN

De geringe capaciteit van de eilandregeringen heeft geleid tot vertragingen bij de besluitvorming en de uitvoering. Een onvoldoende aantal adequaat opgeleide ambtenaren, beperkte transparantie in

de besluitvorming en een onduidelijke verdeling van taken en verantwoordelijkheden kunnen de vertaling van beleid in projecten ter plaatse vertragen of zelfs belemmeren, wat op zijn beurt weer gevolgen kan hebben voor de handhaving van de wetgeving voor natuurbescherming.

In Suriname en Guyana zijn grote olie- en gasvoorraden ontdekt, die niet alleen een grote bedreiging vormen voor de kustecosystemen, maar ook voor de mensen die hier leven. Daarom moeten wij onze strategieën en capaciteit in deze landen opnieuw evalueren.

CERRADO

De Cerrado, die hoofdzakelijk in Brazilië ligt, is de savanne met de grootste biodiversiteit ter wereld en herbergt 5 procent van alle dieren en planten van de planeet.

Reuzenmiereners en gordeldieren behoren tot de 60 kwetsbare diersoorten in het gebied, en van de meer dan 11.000 plantensoorten komt bijna de helft nergens anders op aarde voor. Water uit de Cerrado voedt 6 van de 8 grote Braziliaanse rivieren; het landschap is daarmee een belangrijke bron van zoetwater voor steden en landbouw. Er leven 83 verschillende inheemse en traditioneel levende bevolkingsgroepen; zij zijn de bewakers van de biodiversiteit en de waterbronnen van de Cerrado.

Maar sinds de jaren 50 is ongeveer de helft van de inheemse vegetatie van de Cerrado verloren gegaan aan de landbouw, met de snelle uitbreiding van de soja- en rundvleesproductie als meest recente bedreiging.

SPEERPUNTEN EN RESULTATEN

SPEERPUNTEN

1. **Stoppen van de ontbossing in de Cerrado:** we roepen een halt toe aan de omzetting van natuur in landbouwgrond
2. **Restoratie:** twee miljoen hectare van de Cerrado terugbrengen in de natuurlijke staat.
3. **In 2030 zijn 2 miljoen hectare extra van de Cerrado beschermd,** naast de huidige beschermde gebieden.
4. **Toegang bieden tot de markt voor lokale traditionele producten uit de natuur:** 20.000 gezinnen hebben een inkomen uit de oogst en de verbouw van lokale natuurlijke producten.

RESULTATEN

- In maart 2022 heeft de Nederlandse supermarktbranche, onder leiding van het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL) zich gecommitteerd aan ontbossing- en conversievrije soja in 2025.
- Door duurzame voedselproductie-systemen te bevorderen, hebben we geholpen het herstelproces van bijna 3.700 hectare aangetast grasland op gang te brengen.
- Er is nu 634.632 hectare beschermd gebied met versterkt beheer in de staat Tocantins.

ONTBOSSING- EN CONVERSIEVRIJE SOJAKETEN DOOR SUPERMARKTEN

WWF-NL heeft het afgelopen jaar gesprekken gevoerd met de Nederlandse supermarktbranche en advies uitgebracht over de verduurzaming van de sojaketen. In december 2021 hebben we een sessie georganiseerd voor het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL) en een aantal grote supermarktketens met belangrijke spelers uit het Verenigd Koninkrijk die waren uitgenodigd om te vertellen over het UK Soy Manifesto, een commitment van onder meer de grote supermarkten in het Verenigd Koninkrijk om de sojaketen per 2025 vrij te maken van ontbossing en conversie. Tijdens deze sessie zijn verschillende aanpakken besproken en

heeft onder andere Tesco verteld hoe dit proces in het Verenigd Koninkrijk is gegaan. In maart 2022 heeft de Nederlandse supermarktbranche, onder leiding van het CBL, een commitment gemaakt om een ontbossing- en conversievrije sojaketen te realiseren in 2025, gebaseerd op het Engelse manifest. Naast de vele spelers en factoren die bij het Nederlandse manifest zijn betrokken, hebben de gesprekken met WWF-NL hieraan bijgedragen.

UITDAGINGEN

Door een nieuwe COVID-19-golf in Brazilië, begin 2022, moesten veldwerk en werkbezoeken worden aangepast of uitgesteld. Gelukkig konden we putten uit eerdere ervaring hiermee en konden we gebruikmaken van de goede relaties met lokale partners en snel omschakelen naar online meetings. Wel hebben we gezien dat veel lokale gemeenschappen beperkte toegang hebben tot internet, dus hier moet rekening mee gehouden worden. We moeten de komende tijd goed voorbereid blijven op een nieuwe uitbraak en flexibiliteit inbouwen om activiteiten op het laatste moment aan te kunnen passen aan de

situatie. Steun geven aan lokale partners en gemeenschappen om toegang tot internet te verbeteren als onderdeel van projectactiviteiten kan daarbij ook overwogen worden.

EUROPA

Rivieren en wetlands zijn essentieel voor onze levenskwaliteit. Ze leveren drinkwater en water voor de landbouw, ze leggen koolstof vast en voeden onze natuur.

Zij zijn van essentieel belang voor klimaatadaptatie, de manier waarop wij ons aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering. Ondanks hun enorme waarde verkeert 60% van de rivieren in Europa in een slechte staat als gevolg van menselijke invloeden – en als gevolg daarvan verliezen we de voordelen die rivieren bieden.

Living European Rivers is een initiatief van het Wereld Natuur Fonds. Samen met andere natuurorganisaties, overheden en lokale gemeenschappen werken we aan het bereiken en opschalen van natuurlijke oplossingen en vrij stromende rivieren in Europa. Europa is momenteel de proeftuin voor natuurgerichte zoetwateroplossingen, maar de oplossingen van Living European Rivers zijn relevant voor alle landschappen wereldwijd die te maken hebben met zoetwaterproblemen. Het initiatief vestigt ook de aandacht op de rol van WWF als voorloper op het gebied van op de natuur gebaseerde oplossingen en als een belangrijke speler in het debat over klimaatadaptatie.

SPEERPUNTEN EN RESULTATEN

SPEERPUNTEN

1. **Herstel van 15.000 hectare** typisch Nederlands rivierenlandschap
2. **Beschermen van de laatste vrij stromende rivieren** in Europa
3. **Verbetering van de doorstroming van Nederlandse en Europese rivieren** door dammen te verwijderen

RESULTATEN

- WWF-NL heeft een voortrekkersrol gehad bij de aanvraagprocedure voor een nieuw Horizon-Europe project van 22 miljoen euro. Met dit project worden op de natuur gebaseerde oplossingen voor zoetwater opgeschaald, door niet-op-natuurbehoud gerichte sectoren erbij te betrekken.
- WWF nam het initiatief tot de verwijdering van meer dan 20 dammen. Daarnaast werden meer dan honderd dammen verwijderd via de Dam Removal Europe-coalitie, waar WWF deel van uitmaakt.
- Het Living European Rivers-initiatief heeft vier Europese regeringen ertoe bewogen subsidies voor nieuwe kleine waterkrachtcentrales te schrappen, en 130 nieuwe plannen voor waterkracht in de Balkan werden voorkomen.

ONGEBRUIKTE DAMMEN VERWIJDEREN VOOR NATUURHERSTEL

De beweging voor het verwijderen van dammen in Europa groeit. In het afgelopen boekjaar gaf WWF de aanzet tot de verwijdering van meer dan 20 ongebruikte dammen, onder meer in Montenegro, Slowakije, Oekraïne en Finland, en hebben we indirect bijgedragen aan de verwijdering van nog eens 100 dammen door onze betrokkenheid bij de Dam Removal Europe-coalitie, waardoor deze rivieren weer vrij kunnen stromen. Alleen al in Europa zijn naar schatting meer dan 200.000 ongebruikte dammen, die geen enkele functie vervullen. Deze dammen blokkeren onze rivieren, verhinderen visen naar hun paaigronden te migreren en versto-

ren de sedimentstroom. Het verwijderen van deze dammen heeft onmiddellijke positieve gevolgen voor de rivieren en de biosfeer die afhankelijk is van hun ongereguleerde stroming.

WWF-NL was een van de oprichters van de Dam Removal Europe-coalitie en we hebben de verwijdering van verschillende Europese dammen financieel ondersteund. De coalitie is bezig met het plannen van nog veel meer damverwijderingen in andere Europese landen in de komende jaren. Door de eerste damverwijderingen als effectieve rivierherstelmaatregel in veel Europese landen onder

UITDAGINGEN

de aandacht te brengen, inspireert WWF andere NGO's en organisaties om zich bij de Dam Removal Europe-coalitie aan te sluiten en óók dammen te verwijderen. Zo zorgen we ervoor dat de damverwijderingsbeweging in de toekomst blijft groeien en we steeds meer Europese rivieren vrij kunnen laten stromen.

Het verwijderen van dammen is een relatief nieuwe en voor velen nog onbekende aanpak van natuurherstel. Omdat mensen het verwijderen van door de mens gemaakte constructies soms als iets negatiefs zien, hebben we in een paar gevallen kritische feedback gekregen. Deze ervaringen hebben duidelijk gemaakt dat we de voordelen van damverwijdering beter moeten communiceren, en dat we ons vooral richten op dammen die geen functie meer hebben. We streven ernaar de standpunten van lokale gemeenschappen die in de buurt van de dam wonen, mee te nemen in onze externe communicatie over toekomstige damverwijderingen.

KORAAAL- DRIEHOEK

De Koraaldriehoek is 's werelds rijkste zeegebied. Het ligt in het westelijk deel van de Stille Oceaan en omvat de wateren van Indonesië, Maleisië, de Filipijnen, Papoea-Nieuw-Guinea, Oost-Timor en de Salomonseilanden.

De regio dankt zijn naam aan een duizelingwekkend aantal koraalsoorten, zo vind je alleen hier al zo'n 600 soorten rifbouwende koralen. In de Koraaldriehoek zwemmen zes van de zeven soorten zeeschildpadden die er zijn op aarde en meer dan 2.000 soorten rifvissen. De Koraaldriehoek herbergt ook grote populaties tonijn, die wereldwijd geconsumeerd worden. Meer dan 120 miljoen mensen leven in de Koraaldriehoek en zijn afhankelijk van de koraalriffen voor voedsel, inkomen en bescherming tegen stormen.

SPEERPUNTEN EN RESULTATEN

SPEERPUNTEN

1. **Doeltreffende bescherming van 30 procent** van de zee- en kustgebieden.
2. **De voedselzekerheid verbeteren** door beter beheer van de visserij.
3. **De weg vrijmaken voor plasticvrije oceanen** door middel van voorbeeldprojecten en een wereldwijd plasticverdrag.
4. **Bescherming van zeeschildpadden** door het gebruik tot duurzame niveaus terug te brengen en de illegale schildpaddenhandel te halveren.

RESULTATEN

- Door het geven van opleidingen en het opzetten van een herstelopvang voor zeedieren konden Flying Vets (dierenartsen) en eerste hulp-vrijwilligers met succes 90 procent van gestrande en gewonde zeedieren redden in Indonesië.
- Darvel Bay in Sabah (Maleisisch Borneo) is aangewezen als beschermd zeegebied.
- Tijdens het broedseizoen van 2021 zijn in totaal 995 nesten van karetschildpadden overgebracht naar broedplekken op belangrijke schildpaddenstranden in Melaka, Maleisië. Dit is het hoogste aantal dat ooit in de deelstaat is geregistreerd.

DARVEL BAY IN SABAH TOT BESCHERMD ZEEGEBIED VERKLAARD

In december 2021 kondigde de Minister van Toerisme, Cultuur en Milieu van Sabah aan dat hij Darvel Bay, een zeegebied van 117.000 hectare inclusief 56 eilanden, in 2023 tot beschermd zeegebied (MPA) wil verklaren.

Het Wereld Natuur Fonds heeft Sabah Parks op verschillende manieren actief gesteund om dit beschermd zeegebied waar te maken: openbare consultaties, een wetenschappelijke expeditie en de ontwikkeling van een plan voor het parkbeheer. Daarnaast is er onderwateronderzoek gedaan en zijn de eerste gesprekken gevoerd met belangheb-

benden; de resultaten daarvan zijn opgenomen in een basisrapport, 'De biologische en sociaal-economische status van Darvel Bay'.

De aanwijzing van Darvel Bay in Lahad Datu als beschermd zeegebied creëert een veilige haven waar uitgeputte visbestanden zich kunnen herstellen. Het zal ook de plaatselijke bevolking ten goede komen, aangezien MPA's bijdragen aan het tegengaan van armoede: een betere visstand betekent meer vangst voor lokale bevolking, en er ontstaat werkgelegenheid in natuurbescherming en toerisme. Het Darvel Bay Park zal samen met de

UITDAGINGEN

voornaamste belanghebbenden en gemeenschappen worden beheerd om gelijke rechten en kansen op duurzame ontwikkeling te waarborgen.

De pandemie had bijna tot het einde van dit boekjaar een effect op ons werk in de Koraaaldriehoek. Lockdowns en beperkende maatregelen duurden in Azië langer dan in Europa. Tijdens de pandemie zijn de opleidingen, coördinatie en besprekingen met deskundigen aangepast door deze digitaal te houden via online meetings, virtuele lessen en het live streamen met video. Het is wel duidelijk geworden dat fysieke vergaderingen nog steeds nodig zijn voor een optimaal resultaat, maar waarschijnlijk minder dan we vóór de pandemie hadden verwacht.

NEDERLAND

Nederland heeft een grote verscheidenheid aan landschappen: kustgebieden, laaggelegen veengebieden, getijdenmoerassen en rivierlandschappen en meer hooggelegen zandgronden in het oosten en zuiden.

Deze landschappelijke diversiteit brengt een grote biodiversiteit met zich mee, met vele planten- en diersoorten.

Nederland is een cultuurlandschap dat voornamelijk is gevormd en beïnvloed door het beheer van het rivier- en deltasysteem tegen hoogwater en de optimalisering voor de landbouw, met tweederde van het land in gebruik voor de landbouw. Landbouw is ook een belangrijke oorzaak van het voortdurende verlies aan biodiversiteit in Nederland.

Ontginningen, veranderingen in het grondwaterpeil en een overbelasting met stikstof hebben geleid tot een sterk verslechterde toestand van kwetsbare natuurgebieden.

SPEERPUNTEN EN RESULTATEN

SPEERPUNTEN

1. **Vergroten en versterken van de natuur in de Noordzee**, inclusief 30% beschermde gebieden en 10.000 hectare natuurherstel via oesterbanken.
2. **In plaats van dijken ruimte maken voor rivieren en natuurlijke delta's**, waardoor de omvang van het natuurlijke riviergebied verdubbelt en de natuurkwaliteit verbetert.
3. **Bevorderen natuurpositieve kringlooplandbouw**, waarbij 15% van het agrarisch landschap duurzaam wordt beheerd en de stikstofuitstoot in 2030 met 50% is verminderd.
4. **Herstel van de populatiedichtheid van iconische soorten**, waaronder de steur, stekelrog, vleet en de grutto.

RESULTATEN

- Na de overstromingen in Limburg in juli 2021 ontvingen we 2 miljoen euro van de Nationale Postcode Loterij om samen met lokale partners en burgers te werken aan natuurlijke oplossingen voor klimaatadaptatie.
- In januari 2022 nam de Nederlandse regering het doel van 50% vermindering van de stikstofuitstoot in 2030 over in het nieuwe regeerakkoord.
- Het Britse deel van de Doggersbank, dat groter is dan 12.000 km², is sinds dit jaar vrij van boomkorvisserij en andere schadelijke bodemactiviteiten, zoals baggeren. Dit is het resultaat van lobby en het juridische werk van de Doggersbankcoalitie tussen 2017 en 2022 en biedt pressiemiddelen om via de Europese Commissie ook druk uit te oefenen op Nederland en Duitsland, om ook zulke stappen te zetten in de beschermde zeegebieden (MPA's) van de Doggersbank.

NATUURLIJKE OPLOSSINGEN VOOR KLIMAATADAPTATIE

WWF-NL is al vele jaren actief op het gebied van natuurherstel voor klimaatadaptatie. In de jaren '90, toen hoge rivierpieken tot bijna-overstromingen leidden, brachten wij het concept "Ruimte voor Rivieren" naar voren. Uiteindelijk vormde dit de basis voor een groot nationaal overheidsprogramma over overstromingsveiligheid. Het programma werd een wereldwijd voorbeeld van hoe natuurherstel kan bijdragen aan hoogwaterbescherming. En hiermee begon het tijdperk Nature-based Solutions, ofwel natuurlijke oplossingen. Tot op de dag van vandaag werken we aan dit thema.

Natuurlijke oplossingen zijn het meest veelbelovende concept voor het herstel van aangetaste ecosystemen en het behoud van ecosystemen die nog intact zijn. Het zijn belangrijke benaderingen, niet alleen waar het om waterveiligheid gaat, maar ook om het behoud en herstel van de natuur te combineren met landbouw, huisvesting, havens en andere infrastructuur. Wij hebben nieuwe concepten ontwikkeld over hoe om te gaan met zeespiegelstijging en hoe kwetsbare getijdennatuurgebieden zoals de Nederlandse Rijndelta en Waddenzee vitaal te houden. Door

oplossingen te bieden voor Nederland, versterken we de Nederlandse overheid om internationaal een voortrekkersrol te spelen op het gebied van Nature-based Solutions.

UITDAGINGEN

Het werk in Nederland is verdeeld over veel verschillende thema's en eenheden. Deze verdeling heeft geleid tot verminderde capaciteit en efficiëntie. In het afgelopen boekjaar hebben we hard gewerkt aan de integratie van de verschillende werkeenheden met een gedeelde strategie en een op elkaar ingespeeld team. De bijna voltooide integratie en onze nieuwe thematische focus op natuurlijke oplossingen zullen ons de weg wijzen in het nieuwe financiële jaar en daarna.

NOORDPOOL

Met bevroren toendra's en drijvend pakijis is het Noordpoolgebied een van de meest afgelegen en ongerepte plaatsen op aarde.

De zeeën krioelen van leven dat afhankelijk is van zee-ijs, terwijl de landschappen rond de poolcirkel de thuisbasis zijn van diverse soorten die uniek zijn aangepast aan deze barre omgeving. Maar nu het Noordpoolgebied drie keer zo snel opwarmt als de rest van de planeet, moet dringend actie worden ondernomen om de dieren in het wild - en de 4 miljoen mensen die hier leven - te helpen zich aan te passen aan het veranderende klimaat.

Een voorbeeld van een effect van de opwarming van de Noordpool dat voor onze deur merkbaar is, is de daling van de frequentie van de Nederlandse Elfstedentocht.

SPEERPUNTEN EN RESULTATEN

SPEERPUNTEN

1. **Economische ontwikkeling in het Noordpoolgebied** is duurzaam, klimaatbestendig en rechtvaardig.
2. **Uitbreiding van speciaal beheerde gebieden** tot 30 procent van het Noordpoolgebied tegen 2030.
3. **Internationaal bestuur en nationale regelgeving** staan in dienst van de veerkracht van het Noordpoolgebied.

RESULTATEN

- Maatregelen voor navigatie en de planning van reizen voor grote vaartuigen in poolwateren, zullen nu ook gelden voor kleinere vaartuigen, met name vissersvaartuigen, plezierjachten en kleine vrachtschepen.
- Afgelopen jaar werd het rapport Protecting Blue Corridors gepubliceerd, dat de belangrijkste leefgebieden voor walvissen en de migratieverbindingen daartussen identificeert, met als doel om tot een nieuwe gezamenlijke beschermingsaanpak te komen om walvissen op hun hele migratieroute te beschermen.
- Ondanks de sudderende geopolitieke spanningen werd op de laatste ministeriële bijeenkomst van de Arctische Raad, waarin alle Arctische staten en inheemse bevolkingsgroepen vertegenwoordigd zijn, erkend dat de klimaatcrisis een enorme bedreiging vormt voor de natuur en de bevolking van de regio.

REGULERING VAN ONTWIKKELINGEN IN SMELTEND NOORDPOOLGEBIED

WWF is ervan overtuigd dat het Noordpoolgebied een coherent regelgevingskader nodig heeft om nieuwe economische ontwikkelingen te managen met als leidend beginsel het behoud van biodiversiteit en ecosystemendiensten in het licht van de huidige klimaatcrisis. In 2009 heeft WWF geëvalueerd welke internationale regelgeving van toepassing is op het Noordpoolgebied. Aanvankelijk beweerden de Arctische staten dat zij het Noordpoolgebied kunnen beheren op grond van het VN-Zeerechtverdrag.

Gezien deze politieke houding is WWF eerst aan de slag gegaan met sectorale regelgeving. Gezien

de verwachte toename van de scheepvaart in het Noordpoolgebied heeft WWF samen met andere NGO's de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) ertoe aangezet strengere maatregelen te nemen in het kader van haar Polar Code uit 2017. In 2022 zijn we erin geslaagd deze regel ook te laten gelden voor kleinere schepen. In 2026 wordt ook een verbod op het gebruik van zware stookolie als brandstof van kracht. WWF pleit er nu voor om dit verbod ook voor kleinere schepen te laten gelden.

In 2021 is een allereerste evaluatie gemaakt van het onderwaterlawaai in de Arctische wateren,

dat in slechts 6 jaar tijd is verdubbeld en vermoed wordt dat dit gevolgen heeft voor zeezoogdieren. Onderwaterlawaai wordt nu in de IMO aan de orde gesteld als een vorm van verontreiniging die moet worden gereguleerd.

UITDAGINGEN

De voorgestelde uitbreiding van de Mary River-ijzermijn op Baffin Island (Canada) dreigt aanzienlijke gevolgen te hebben, niet alleen voor de natuur, maar ook voor de voedselzekerheid, de cultuur en het landgebruik van de Inuit-bevolking. Reeds afnemend rendiergebied zal worden doorsneden door een 110 km lange spoorlijn en het plan zou ook het scheepvaartverkeer doen toenemen, van de huidige 198 tot 384 vaartuigdoorvaarten per seizoen. Daarbij wordt het leefgebied van een narwalpopulatie in Eclipse Sound doorkruist, waarvan de populatie al is teruggelopen van 12.039 dieren in 2016 tot 2.595 in 2021.

PANTANAL

De Pantanal, die zich uitstrekt over Bolivia, Brazilië en Paraguay, is 's werelds grootste tropische wetland.

Het beslaat een oppervlakte van meer dan 200.000 km² - vijf keer de grootte van Nederland. Hoewel niet zo bekend als het Amazonegebied in het noorden, is de Pantanal een van de biologisch rijkste gebieden op aarde met meer dan 4700 planten- en diersoorten. De Pantanal herbergt zelfs de hoogste concentratie van bepaalde diersoorten in Zuid-Amerika, waaronder de jaguar en de kaaiman.

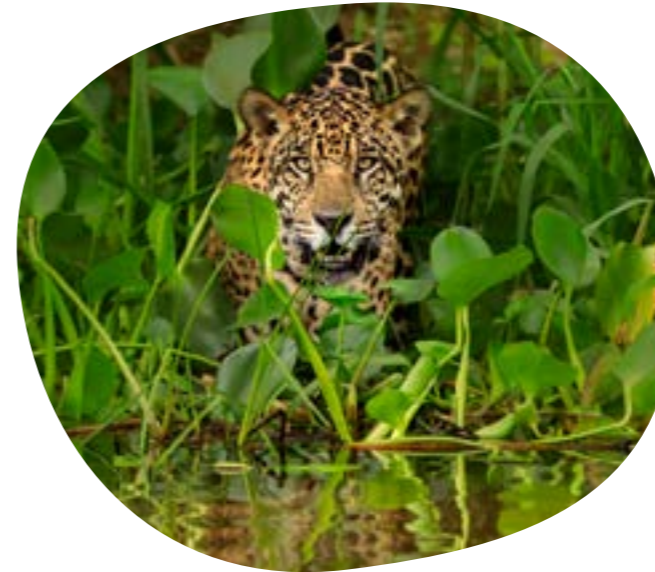
SPEERPUNTEN EN RESULTATEN

SPEERPUNTEN

1. **Behoud van vrij stromende rivieren** in de Pantanal
2. **Verbetering van planning en beheer** van landgebruik
3. **Bevordering van ontbossingsvrije grondstofketens**

RESULTATEN

- In Brazilië werden plannen voor 14 nieuwe stuwdammen tegengehouden en werden no-go-area's voor nieuwe kleine stuwdammen ingesteld.
- De afmetingen en grenzen van het Cerro Chovoreca Natural Monument in Paraguay zijn in september 2021 wettelijk geaccepteerd. Dit betekent dat 97.065 hectare van het belangrijke overgangsgebied tussen Cerrado, Chaco en Pantanal is veiliggesteld, wat een vitaal onderdeel vormt voor de verbinding van natuurgebieden in de regio.
- In Bolivia is een officiële samenwerking tot stand gekomen tussen WWF en de nationale rondetafel voor duurzaam rundvlees, waarbij WWF een alternatief model van verantwoorde en duurzame veeteelt promoot.

DE PANTANAL VRIJ LATEN STROMEN DOOR NIEUWE DAMMEN TE VERHINDEREN

Het beschermen van de bovenloop van de Pantanal is van cruciaal belang voor een duurzame toekomst voor mens en natuur. Miljoenen mensen stroomafwaarts in Paraguay zijn afhankelijk van water uit de Pantanal. Als de bovenloop van de Pantanal wordt ontbost, of geblokkeerd door dammen, zal dit leiden tot droogte, meer branden en verlies van wetlands. Met onder andere de hulp van krachtige lobby-acties van het Pantanal Observatorium hebben we de bouw van 14 dammen tegengehouden. Het Pantanal Observatory is een platform van meer dan 30 maatschappelijke organisaties uit Brazilië, Paraguay en Bolivia, dat wij de afgelopen jaren hebben geleid en ondersteund.

Ervoor zorgen dat de ontwikkeling van dammen in delen van de Pantanal wordt voorkomen is een belangrijke stap op weg naar het bereiken van ons doel: het veiligstellen van een vrij stromende Pantanal. Om de toekomstige ontwikkeling van dammen in kwetsbare gebieden te voorkomen, hebben we een kaart met no-go-area's voor dammen ontworpen, die de ruimte afbakt waar natuur en mensen voorrang hebben. De kaart is een strategisch besluitvormingsinstrument dat kan helpen voorkomen dat waterkrachtbedrijven plannen maken en vergunningen aanvragen in de no-go-area's. De staat Mato Grosso heeft deze kaart van no-go-ge-

bieden al goedgekeurd om de strategische planning voor locaties van toekomstige waterkrachtcentrales te verbeteren.

UITDAGINGEN

Door samen met regeringen projecten op te zetten, kunnen de effecten van projecten worden opgeschaald. Politieke verschuivingen kunnen op elk moment een terugslag veroorzaken in de geboekte vooruitgang. De verkiezingen van vorig jaar in Paraguay hebben geleid tot een verandering van gemeentebestuur. Hoewel dit niet per se negatief is, moeten wij ons opnieuw inspannen om het vertrouwen van de autoriteiten terug te winnen en de voordelen van onze projecten duidelijk te maken.

TRIDOM

Verspreid over Kameroen, de Republiek Congo en Gabon ligt TRIDOM, dat zijn naam ontleent aan de initialen van Dja, Odzala en Minkébé - drie beroemde beschermde gebieden, elk in een ander land.

Het enorme TRIDOM-bos beslaat 178.000 km², of 10% van het hele regenwoud van het Congobekken - het op één na grootste regenwoud ter wereld en de belangrijkste tropische opslag van CO², dat meer koolstof absorbeert dan het regenwoud van de Amazone en dat van Zuidoost-Azië samen. In TRIDOM leven ongeveer 25.000 olifanten en 140.000 gorilla's en chimpansees, evenals een groot aantal andere soorten. Ongeveer 300.000 mensen leven in TRIDOM waaronder 10.000 Baka. Zij zijn voor hun levensonderhoud vaak afhankelijk van wat het bos opbrengt.

SPEERPUNTEN EN RESULTATEN

SPEERPUNTEN

1. **Versterking van inclusieve natuurbescherming** met inheemse volkeren en lokale gemeenschappen.
2. **Veiligstellen van ernstig bedreigde bosolifanten** en andere bedreigde diersoorten.
3. **Bescherming van 's werelds laatste tropische regenwoud** dat meer CO² absorbeert dan het verliest.
4. **Bevordering van duurzame productie**, zoals ontbossingsvrije cacao.

RESULTATEN

- In TRIDOM-Kameroen heeft de eerste MoMo4C-oproep voor projectvoorstellen in najaar 2021 veel enthousiasme ge oogst bij de lokale gemeenschappen: meer dan 100 projecten werden ingediend en vijf werden geselecteerd.
- Een belangrijke stap op weg naar het eerste door de gemeenschap geleide natuurbeschermingsgebied in de Republiek Congo was de bijna unanieme steun (98%) die Messok Dja kreeg van de gemeenschappen die rond het gebied wonen via het proces van vrije, voorafgaande en geïnformeerde toestemming.
- Herbebossing van 34 hectare aangetaste bossen met boomsoorten met een hoge economische en sociale waarde, ter ondersteuning van klimaatbestendige activiteiten die inkomsten genereren voor lokale gemeenschappen.

VIJF 'GROENE' LOKALE PROJECTVOORSTELLEN GESELECTEERD VOOR MOMO4C

Om gemeenschapsinitiatieven en het genereren van inkomsten in TRIDOM-Kameroen te ondersteunen, werkt WWF-NL samen met IUCN-NL en Tropenbos International in een vijfjarig programma genaamd Mobilizing More for Climate (MoMo4C). MoMo4C heeft als doel ondernemers, bedrijven, beleidsmakers, investeerders en maatschappelijke organisaties samen te brengen om groene bedrijfsvoorstellen te doen die de gevolgen en oorzaken van klimaatverandering op landschapsniveau aanpakken en om investeringen aan te trekken om deze initiatieven uit te voeren.

MoMo4C betekent een verschuiving in de onder-

steuning van lokale gemeenschappen rond beschermde gebieden. De gemeenschappen kunnen rechtstreeks in contact treden met zakenpartners, donoren en banken om lokale initiatieven en ideeën om te zetten in winstgevende bedrijven via drie belangrijke grondstoffen: cacao, non-timber forest products en gemeenschapsbosbouw.

Een belangrijk onderdeel van het MoMo4C-programma is het faciliteren van afnameovereenkomsten voor lokale boeren. Door het geven van workshops over duurzame landbouw, regelmatige voorlichting en het opzetten van demonstratievelden proberen

UITDAGINGEN

we boeren te stimuleren om, in harmonie met de natuur, duurzame methoden te gebruiken die hun opbrengst en inkomen verhogen. Het werken in coöperaties maakt het makkelijker om kennis te delen, te lobbyen voor betere grondstofprijzen en de natuur te beschermen. Daardoor kunnen boeren een fatsoenlijk inkomen verdienen zonder hun akkers tot in het bos te hoeven uitbreiden.

Nationale en lokale beperkingen als gevolg van de COVID-19 pandemie beperkten het reizen in het veld en persoonlijke coaching en technische ondersteuning voor bedrijven die in de ontwikkelingsfase van MoMo4C zitten. Gelukkig was het in sommige gevallen haalbaar om over te schakelen op online-coaching en mentoring.

ZAMBEZI

Het Zambezi-landschap strekt zich uit over Angola, Botswana, Namibië, Zambia en Zimbabwe.

De rivieren, wetlands en bossen ondersteunen dichte populaties wilde dieren, waaronder de grootste olifantenpopulaties op het Afrikaanse continent. De Zambezi-rivier en haar zijrivieren zijn een levensader voor de 40 miljoen mensen die in de regio wonen, en de seizoensgebonden overstromingen van haar uitgestrekte uiterwaarden ondersteunen spectaculaire migraties van wilde dieren. De verbazingwekkende biodiversiteit trekt grote aantallen toeristen aan – wat naast landbouw, bosbouw en mijnbouw een belangrijke economische sector is in het Zambezi-landschap.

SPEERPUNTEN EN RESULTATEN

SPEERPUNTEN

1. **Inrichten en beschermen van migratiecorridors** voor savanneolifanten en ander wild.
2. **Vrij stromende rivieren veiligstellen** door de stroomgebieden te beschermen en aanbevelingen te doen aan dambeheerders voor seizoensgebonden overstromingen.
3. **Vergroening van investeringen** met natuurlijke oplossingen voor klimaatverandering.

RESULTATEN

- Wij hebben geholpen bij het veiligstellen en onderhouden van 29 migratiecorridors voor wild: 8 in Angola, 2 in Namibië, 6 in Zambia en 13 in Botswana.
- Het beheersplan 2022-2028 ter bescherming van de Lukanga Moerassen in de Kafue Flats in Zambia is klaar. Dit beheersplan is gezamenlijk opgesteld door overheid, bedrijfsleven en lokale bevolking. Het vormt de basis voor herstel en bescherming van Lukanga en zal zorgen voor duurzame watervoorziening en bescherming van de biodiversiteit in het gebied.
- We ondersteunden twee duurzame investeringsprojecten bij kleine boerenbedrijven om enerzijds efficiëntie van bedrijfsvoering en klimaatbestendigheid te vergroten en anderzijds het gebruik van kunstmest en daarmee de schade aan milieu te verkleinen.

MEER WILDLIFE CORRIDORS ZIJN GOED VOOR MENS EN NATUUR

Het aantal mens-dierconflicten neemt in deze regio toe als gevolg van de toenemende bevolkingsdruk. Daardoor zijn corridors van belang, zodat dieren zoals olifanten zich vrij kunnen verplaatsen tussen toevluchtsoorden, zonder in conflict te komen met mensen. Deze corridors zijn van cruciaal belang om mensen en wilde dieren vreedzaam samen te laten leven.

Corridors inrichten vereist een zorgvuldige planning van het landgebruik om de belangrijkste gebieden te identificeren en ze vrij te houden van menselijke activiteiten. Maar net zo belangrijk is het om draag-

vlak te creëren onder de lokale bevolking door alternatieve mogelijkheden te bieden om in het levensonderhoud te voorzien en voedselzekerheid te garanderen. WWF werkt samen met lokale boeren om hun landbouwmethodes te verduurzamen, waarbij ontbossing wordt vermeden en de landbouwopbrengsten omhoog gaan.

We zullen de effectiviteit van de corridors monitoren, met als doel ze in het hele Zambezi-landschap in te voeren. Het succes zal worden gemeten aan de hand van het aantal olifanten dat de landsgrenzen passeert en het aantal mensen dat ervan profiteert.

UITDAGINGEN

De verkiezingen in Angola vertragen ons werk in het Luengue Liuana National Park. We moeten wachten tot de regering is geïnstalleerd en een besluit heeft genomen over de toekomst van het Nationaal Park, voordat wij ons gezamenlijke werk met African Parks en Peace Parks daar kunnen voortzetten. Politieke veranderingen, hoewel buiten onze controle, kunnen vaak een aanzienlijk effect hebben op onze vooruitgang. Maar we zijn optimistisch dat we samen met onze partners en de nieuwe regering oplossingen zullen vinden.

SYSTEMVERANDERING

TRANSFORMATIE VAN HET VOEDSEL- SYSTEEM

Biodiverse agro-ecologie en
slimme diëten

De manier waarop wij voedsel produceren en consumeren vormt vandaag de dag de grootste bedreiging voor de natuur. Maar een omslag in het voedselsysteem is ook de sleutel om de wereldwijde natuur- en klimaatcrisis het hoofd te bieden. Door met de natuur samen te werken in plaats van haar tegen te werken, kunnen we natuurlijke leefgebieden beschermen, biodiversiteit terugbrengen in landbouwlandschappen en een veerkrachtiger voedselsysteem creëren. WWF-NL gaat voor een natuurpositief voedselsysteem, binnen de grenzen van onze planeet, met voldoende voedzaam eten voor iedereen. Om deze transformatie te versnellen zetten we in op het elimineren van ontbossing en andere natuurvernietiging uit de voedselketen, stimuleren van agro-ecologie en het normaliseren van een 'planeetaardig' voedingspatroon.

SPEERPUNTEN EN RESULTATEN

SPEERPUNTEN

1. **Stimuleren van agro-ecologische landbouw in WWF-prioriteitslandschappen** en het ondersteunen van de transitie naar een agro-ecologisch voedselsysteem op mondiaal niveau.
2. **Elimineren van ontbossing en conversie uit de belangrijkste grondstofketens**, door Nederlandse bedrijven, beleidsmakers en consumenten te mobiliseren om actie te ondernemen.
3. **Een 'planeetaardig' voedingspatroon promoten** en de keuze voor planeetaardig eten makkelijk en aantrekkelijk maken.

RESULTATEN

- Onze lobby voor natuurpositieve landbouw door middel van agro-ecologie heeft (inter)nationale beleidsplatforms zoals de top van de Verenigde Naties over voedselsystemen in beweging gebracht. Ook wetenschappelijk onderzoek naar de bijdrage die agro-ecologie kan leveren aan een natuurpositief en inclusief voedselsysteem kwam in een stroomversnelling.
- Nederlandse retailers committeden zich aan ontbossings- en conversievrije sojaproductie, en het Nederlandse parlement steunde de opname van andere ecosystemen dan bossen in de EU ontbossingswet.
- Elementen uit onze nieuw ontwikkelde strategie voor een 'planeetaardig' voedingspatroon (minder dierlijk, meer plantaardig) zijn terug te vinden in onder andere de voedselagenda van het ministerie van Landbouw, de strategie van detailhandelaar Albert Heijn en de whitepaper van cateraar Hutten.

NIEUWE EU-WET VOOR ONTBOSSINGVRIJE GRONDSTOFFEN

In november 2021 heeft de Europese Commissie een voorstel ingediend voor een nieuwe EU-wet inzake ontbossing. Het doel is te voorkomen dat grondstoffen en producten die verband houden met ontbossing op de EU-markt komen, om zo de voetafdruk van de EU op de natuurlijke ecosystemen van de wereld te verkleinen.

Samen met een groep NGO's maakt WWF-NL deel uit van de #Together4Forests-campagne om actie te ondernemen om het ambitieniveau van de wetgeving te verhogen, zodat deze robuust en effectief zal zijn. We hebben discussies geleid met de private

sector en gelobbyd bij politici in Den Haag om het belang van deze nieuwe wetgeving uit te leggen en hen te informeren over de belangrijkste elementen van een sterke en ambitieuze wet. En met succes: het Nederlandse parlement steunde ons belangrijkste verzoek en aanvaardde een motie om ook andere ecosystemen in de wetgeving op te nemen. Deze nieuwe wetgeving is een belangrijk onderdeel van onze strategie om ontbossing en natuurvernietiging een halt toe te roepen.

Nederland is een van de belangrijkste importeren- en landen van grondstoffen zoals soja, palmolie en

cacao, die allemaal in verband worden gebracht met de vernietiging van de natuur elders in de wereld. Een ambitieuze EU-wetgeving zou ervoor zorgen dat bedrijven hun toeleveringsketens opschonen en niet langer producten invoeren die ontbossing hebben veroorzaakt.

UITDAGINGEN

De EU-wet ter bestrijding van ontbossing is onderhevig geweest aan intensieve lobby door de private sector, met als doel de ambitie van de wet

af te zwakken en mazen in de wet te gebruiken om het effect ervan te verminderen. Het lobbyproces om hier effectief weerstand aan te bieden is complex en uitdagend. De ervaring heeft geleerd dat het belangrijk is om op alle niveaus in het proces in actie te komen en invloed uit te oefenen, van beleidsmakers op EU- en nationaal niveau tot directe contacten met bedrijven en het creëren van publieke druk door middel van campagnes. In vergelijking met de bedrijfssector is onze lobbycapaciteit als individuele organisatie beperkt. Maar samen met andere NGO's kunnen we miljoenen mensen activeren.

TRANSFORMATIE VAN FINANCE

Groen financieren

De financiële markten kunnen het verschil maken voor een duurzame, groene wereld. Daarom zet WWF zich wereldwijd in voor 'natuurpositieve' financiering: het verschuiven van financiering van activiteiten die schadelijk zijn voor de natuur, naar activiteiten die biodiversiteit en het klimaat beschermen en herstellen.

Gelukkig realiseert de financiële sector zich steeds meer dat een stabiel financieel systeem afhankelijk is van veerkrachtigere ecosystemen: investeren in de natuur is investeren in de toekomst.

WWF-NL werkt samen met de Nederlandse financiële sector om de verschuiving naar natuurpositief financieren te versnellen. Ook creëren we via het Dutch Fund for Climate and Development (DFCD) en het programma Mobilising More for Climate (MoMo4C), samen met partners, wereldwijd kansen voor duurzame investeringen.

SPEERPUNTEN EN RESULTATEN

SPEERPUNTEN

1. **De effecten voor de natuur integreren in alle besluitvorming van financiële instellingen**, om zo een verschuiving in wereldwijde geldstromen van activiteiten die schadelijk zijn voor de natuur naar activiteiten die natuur beschermen en herstellen te stimuleren.
2. **Opzetten van financieel aantrekkelijke projecten voor investeerders**, die bijdragen aan de ontwikkeling van veerkrachtige ecosystemen en een duurzame economie: Bankable Nature Solutions.

RESULTATEN

- Het Dutch Fund for Climate and Development (DFCD) hielp bij de ontwikkeling van Bankable Nature Solutions voor bijna 60 bedrijven - 30 daarvan werden gecontracteerd en kunnen tot 250 miljoen euro aan natuurpositieve investeringen opleveren.
- Samen met het Global Impact Investing Network (GIIN) hebben wij nieuwe investeringsstandaarden voor biodiversiteit ontwikkeld, evenals een toolkit voor het bedenken van financieerbare natuuroplossingen, in samenwerking met The Sustainable Trade Initiative (IDH).
- We hebben het bewustzijn over natuurgerelateerde risico's in de financiële sector vergroot door rapporten te lanceren over waterrisico's en natuurpositieve financiële regelgeving.

GROENER FINANCIEREN

Nederland is wereldwijd koploper op het gebied van duurzame financiering. WWF-NL heeft een meerjarenprogramma ontwikkeld om samen met de Nederlandse financiële sector de natuur beter te integreren in wereldwijde investeringen.

Zo werken we in onze hernieuwde samenwerking met de Rabobank aan praktische oplossingen voor natuurgerelateerde risico's en kansen in de portefeuille van de bank. De inzichten die we hieruit opdoen gebruiken we bij de mede-ontwikkeling van een raamwerk voor risicomanagement en openbaarmaking waarmee financiële instellingen op

natuurgerelateerde risico's kunnen rapporteren en handelen.

In samenwerking met Robeco ontwikkelen we een routekaart waarin staat hoe de vermogensbeheersector natuurgerelateerde risico's kan beperken en natuurgerelateerde impactcriteria kan integreren in hun beleggingsraamwerk.

Om beleggers te helpen beoordelen of beleggingen een positief effect hebben op de natuur, ontwikkelden we hier normen voor in samenwerking met het Global Impact Investment Network (GIIN).

UITDAGINGEN

Daarnaast hebben we samen met Deloitte de bereidheid van de sector om natuur te integreren getest, met Achmea Investment Management een rapport over waterrisico-gegevens ontwikkeld en samen met het Sustainable Finance Lab een pleitnota over financiële regelgeving uitgebracht.

Wij geloven dat samenwerken met de financiële sector van cruciaal belang is om het financiële systeem van binnenuit te transformeren met financiële argumenten die wijzen op de materialiteit van natuurgerelateerde risico's. In een steeds meer polariserende samenleving die protesteert tegen de financiële sector, heeft WWF echter ook kritiek gekregen op dergelijke samenwerkingen, omdat onze partnerschappen kunnen worden opgevat als goedkeuring en legitimering van deze instellingen. Wij zullen transparant blijven over onze partnerschappen en streven ernaar onze Theory of Change met de financiële sector nog beter over te brengen.

INCLUSIEVE NATUUR- BESCHERMING

Voices for Just Climate
Action (VCA)

Klimaatverandering treft iedereen overal, maar niet in gelijke mate. Specifieke groepen zoals vrouwen, jongeren, inheemse volkeren en gemarginaliseerde etnische groepen zijn veel kwetsbaarder voor klimaatschokken; extreme weersomstandigheden en rampen als gevolg van de klimaatcrisis. Toch hebben mensen uit deze groepen vaak onvoldoende inspraak in nationale en globale klimaatbeslissingen. Om gemarginaliseerde stemmen te versterken, werken wij samen met maatschappelijke organisaties in de Voices for Just Climate Action Alliance (VCA). We werken hierin samen met Akina Mama wa Afrika, Fundación Avina, Slum Dwellers International, SouthSouthNorth en Hivos. Het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken verleent technische en financiële steun voor de periode '21-'25.

SPEERPUNTEN EN RESULTATEN

SPEERPUNTEN

1. **Een divers maatschappelijk middenveld** dat samenwerkt aan een gezamenlijke agenda en lokaal vormgegeven oplossingen creëert die mensen en de natuur ten goede komen.
2. **Versterkte stemmen van burgers** die vormgeven aan publieke debatten over de rechtvaardige overgang naar een koolstofarme en klimaatbestendige toekomst.
3. **Met de bijdragen van het maatschappelijk middenveld aan klimaatoplossingen** wordt rekening gehouden in het beleid, de praktijk en de begrotingstoe wijzingen in de VCA-landen.

ONDERSTEUNEN VAN DE KLIMAAT-RECHTVAARDIGHEIDSBEWEGING

Naast het contracteren van 150 lokale partners, hebben we ook verschillende klimaatbewegingen bij ons werk betrokken. WWF-NL, de penvoerder van VCA, leidde de ontwikkeling van de VCA-strategie voor *movement building* om de Alliantie en lokale partners te verbinden met de bredere klimaatrechtvaardigheidsbewegingen op lokaal niveau in VCA-locaties, en op mondiaal niveau. De Alliantie is het erover eens dat het *movement-component* een van de erfenissen van VCA zal zijn. Het doel van de strategie voor bewegingsopbouw is om vrouwen, jongeren en lokale en inheemse mensen instrumenten aan te reiken, de toegang te

RESULTATEN

- VCA heeft een uitgebreid netwerk opgezet van meer dan 150 nationale en lokale partners uit het maatschappelijk middenveld die zich met elkaar verbinden en gezamenlijk actie ondernemen voor de klimaatrechtvaardigheidsagenda.
- Als nieuwe alliantie ligt de nadruk op het opbouwen van sterke partnerschappen. Belangrijke stappen daarin waren het identificeren, contracteren en inwerken van lokale partners, het ontwikkelen van de theoretische basis, het uitvoeren van baseline-analyses en het opzetten van onze jaarplannen.
- VCA was sterk aanwezig op de klimaatop in Glasgow, COP26: we ondersteunden de deelname van inheemse volkeren, leidden een discussie over het opnemen van lokale stemmen in de besluitvorming en droegen bij tot een gezamenlijke verklaring waarin wereldleiders werden opgeroepen om mensenrechten te integreren in milieubeleid.

verbeteren en de macht te verschuiven naar het co-creëren van klimaatoplossingen, het eisen van verantwoordelijkheid voor financiën en deelname aan klimaatbeslissingen op verschillende niveaus. In mei 2022 heeft WWF-NL contact gehad met 51 bewegingen en hielden we drie dialoogsessies met achttien in kaart gebrachte jeugdbewegingen, om hun strategie te ontwerpen voor effectieve deelname aan de komende klimaatop. WWF-NL en de andere Alliantieleden zullen hun toegang tot belangrijke besluitvormingsplatforms op de klimaatop, COP 27, ondersteunen om hun argumenten naar voren te brengen. WWF blijft

UITDAGINGEN

het voortouw nemen bij de coördinatie van de ontwikkeling van de jeugdbeweging en neemt de coördinatie van de ontwikkeling van de Indigenous Peoples and Local Communities (IPLC)-beweging op zich. Akina Mama wa Afrika neemt de coördinatie van de vrouwenbewegingen op zich.

Aangezien de alliantie pas tijdens de COVID-19-pandemie is opgericht, heeft het programma geen aanloopperiode gekend en hebben de alliantieleden onvoldoende tijd gehad om een werkwetenschap op te bouwen. Als gevolg daarvan zijn echte uitwisseling van expertise en inspanningen om samen te werken tussen de leden van de alliantie een uitdaging geweest. Als leidende partner is ons doel voor het komende begrotingsjaar een sterkere integratie en samenwerking tussen de alliantieleden tot stand te brengen. Alleen wanneer de krachten van de zes alliantieleden optimaal worden gebundeld, kan de erfenis van VCA leiden tot echte systeemverandering.

SYSTEEMVERANDERING EN INNOVATIE

Illegale ontbossing voorspellen en voorkomen: Forest Foresight

Bossen zijn essentieel voor de gezondheid van onze planeet. Ze bieden onderdak aan meer dan de helft van alle diersoorten ter wereld, reguleren het klimaat en houden water en bodemkwaliteit op peil. Miljoenen mensen zijn voor hun levensonderhoud rechtstreeks afhankelijk van bossen. Door de toenemende vraag naar land voor de productie van voedsel en energie, vooral soja, palmolie en vee, staan bossen zwaar onder druk. Om illegale ontbossing aan te pakken, hebben wij Forest Foresight ontwikkeld. Forest Foresight is een innovatief systeem voor vroegtijdige waarschuwing dat ontbossing zes maanden van tevoren voorspelt. Het systeem stelt overheden en andere belanghebbenden in staat om illegale ontbossing te stoppen voordat het plaatsvindt.

WWF en de betrokken regeringen hebben overeenstemming bereikt over het opschalen van Forest Foresight in Gabon, dat in 2022/2023 zal worden uitgevoerd. We voerden voorbereidende

besprekingen over aanvullende proefprojecten in Colombia, Laos en Papoea-Nieuw-Guinea.

Forest Foresight heeft zijn technische back-end en voorspellingstechnologie verbeterd, wat heeft geleid tot een sterk verbeterde kostenefficiëntie en nieuwe inzichten in de potentiële lokale aanjagers van de voorspelde ontbossing, waardoor lokale belanghebbenden beter toegespitste maatregelen kunnen nemen in het voorkomen van de ontbossing. Samen met Deloitte Consulting hebben we een *Target Operating Model* en verschillende *business cases* ontwikkeld, voor financiële duurzaamheid van Forest Foresight en verdere opschaling en implementatie. Ook hebben mogelijke partnerschappen en initiatieven geïdentificeerd om de ambities van Forest Foresight te verwezenlijken.

Mensenrechten in natuurbescherming

WWF-NL steunt het **Environmental and Social Safeguards Framework (ESSF)** van ons

netwerk, dat een sleutelement is van ons natuurbeschermingswerk. In samenwerking met onze partners in de landschappen bieden wij technische expertise op het gebied van mensenrechten, evenals financiële steun. Wij streven er daarbij naar potentiële negatieve gevolgen te voorkomen en te verzachten en de positieve bijdragen van onze interventies te versterken. Een belangrijk onderdeel van dit werk is het versterken van de betrokkenheid van belanghebbenden van de gemeenschappen en inheemse volkeren waarmee wij werken.

In het afgelopen boekjaar heeft WWF-NL onder meer technische en financiële steun verleend voor drie regionale trainingen over ESSF en mensenrechten voor WWF-medewerkers in Azië, Centraal-Afrika en Zuid- en Oost-Afrika. Verschillende deelnemers hebben zich ertoe verbonden de opleidingen in hun eigen kantoren te herhalen, waardoor collega's met verschillende professionele achtergronden zich meer bewust zullen worden van sociale normen. De uitwisselingen boden ook de gelegenheid om de ervaringen, uitdagingen en suggesties van natuurbeschermers over de toepassing van ESSF te horen. Het vergroten van de bekendheid van ESSF bij personeel in het veld is essentieel voor het integreren van mensenrechten in onze dagelijkse werkzaamheden, met name in de samenwerking met lokale gemeenschappen en inheemse volkeren.

Plasticvrije zee

Elk jaar belandt ongeveer 11 miljoen ton plastic in de oceaan en de hoeveelheid neemt gestaag toe. Plastic is te vinden tot in de diepste uithoeken van de oceaan, en zelfs op de afgelegen Noordpool. Het is een somber voorbeeld van onze voetafdruk op de aarde. Het Wereld Natuur Fonds werkt lokaal aan bewustwording over het belang van een gezonde oceaan en duurzame afvalverwerking. Op wereldniveau werken we aan een internationaal VN-verdrag om de plasticcrisis aan te pakken.

We hebben het afgelopen boekjaar een meerderheid van de lidstaten van de Verenigde Naties overtuigd om een wereldwijd Plastic-verdrag aan te nemen, tijdens de Biodiversiteitsconferentie begin 2022. Een wereldwijd verdrag zal resulteren in een wereldwijde strategie om de plasticcrisis te stoppen. Doel van het verdrag is het verbieden van specifieke soorten plastic, het reguleren van de wereldwijde plasticmarkt en het ondersteunen van landen bij hun plastic- en afvalbeheer. Dit is een enorme overwinning voor WWF, want zonder onze voortdurende lobby op het niveau van de nationale lidstaten over de hele wereld zou dit verdrag er nooit gekomen zijn.

MAATSCHAPPIJBREDE BEWEGING

SAMEN IN BEWEGING VOOR DE NATUUR

Natuur staat wereldwijd én in Nederland onder druk. Om met de huidige wereldwijde uitdagingen het verlies van biodiversiteit tegen te gaan en natuur te beschermen hebben we iedereen nodig. Want iedereen kán een verschil maken en samen máken we het verschil. Voor de natuur, en daarmee ook voor onszelf. Want we zijn onlosmakelijk verbonden met natuur.

Een van onze organisatiedoelen is dan ook om een maatschappijbrede beweging aan te jagen, om zoveel mogelijk mensen en organisaties te inspireren, motiveren en activeren om het verschil te maken voor de aarde, ons thuis. Het afgelopen jaar maakte de COVID-19-pandemie – nog steeds – duidelijk in hoeverre we allemaal verbonden zijn. En ondanks dat we een groot deel van het jaar in (gedeeltelijke) lockdown doorbrachten, weerhield ons dat er niet van om toch te verbinden. Al dan niet via onze digitale kanalen. Zo kwamen meer dan 650.000 mensen in actie voor de natuur via onze activiteiten; zoals Toekomstkunde (ons educatieprogramma voor basisschoolleerlingen), onze High Tiger Tea voor onze toezeggers en onze Tijgercampagne, voor 2.500 méér tijgers in de natuur.

Een mooi voorbeeld was ook 3FM Serious Request. Na een succesvolle en sfeervolle eerste dag bij het Glazen Huis in Amersfoort, werd er een nieuwe lockdown aangekondigd, waardoor er geen actie gevoerd meer kon worden op locatie. Ondanks

dat gingen we vol goede moed verder, vanuit huis en online. Met als resultaat een prachtige opbrengst van ruim 2,1 miljoen euro voor de Zuid-Amerikaanse regenwouden: ons groene schild tegen te snelle opwarming van de aarde. Dat hebben we sámen gedaan.

Maar ook onze partnerschappen met de private en publieke sector zorgen ervoor dat we de grootste impact kunnen maken voor de natuur. Bijvoorbeeld met specifieke projecten, zoals het Noodfonds Limburg van de Nationale Postcode Loterij, waar we samen met andere Nederlandse natuurorganisaties werken aan natuurlijke oplossingen tegen de overstromingen. En een nieuw partnerschap met Robeco, waar we werken aan duurzame investeringen die bijdragen aan natuurherstel. Elke donatie, handtekening voor een petitie, een actie of samenwerking maakt het verschil om die neerwaartse curve van natuurverlies om te buigen naar herstel. Samen in beweging voor de natuur. **Be one with nature.**

WWF-NL heeft ruim **420.000** volgers op sociale media. WWF-NL bereikt gemiddeld **60.000** mensen per maand met haar social media-content. De *engagement rate* is gemiddeld met **1,3%** gestegen vergeleken met vorig jaar.

Ruim **650.000** keer deden mensen mee aan onze activiteiten, zoals aan Toekomstkunde (ons educatieprogramma voor basisschoolleerlingen) of (online) activiteiten georganiseerd door onze vrijwilligers.

85% van de basisscholen geeft onze Toekomstkunde-lessen. Het afgelopen jaar werden er **45.000** lessen afgenomen.

995.000 totale achterban

621.000 financiële relaties, waarvan 92.000 jongeren

374.000 niet-financiële relaties

2.600 vrijwilligers, waarvan 750 actief in de 28 WWF-Regioteams

3FM SERIOUS REQUEST IN ACTIE VOOR WWF-NL

Dit jaar bracht NPO 3FM het Glazen Huis terug om tijdens 3FM Serious Request, samen met heel Nederland, zoveel mogelijk geld op te halen voor het Wereld Natuur Fonds. 2021, een recordjaar voor natuurrampen, maakte het thema klimaatverandering actueler dan ooit. De radiozender haalde dan ook geld op voor de regenwouden van Zuid-Amerika, die in een moordend tempo vernietigd worden. Deze bossen vormen een groen schild, dat de hele aarde beschermt tegen te snelle opwarming. Ze leveren voedsel en zijn het leefgebied voor mensen en dieren daar.

Van 18 t/m 24 december stond NPO 3FM en alle online en socialmediakanalen volledig in het teken van de actie voor de bescherming en het herstel van de Zuid-Amerikaanse regenwouden. Er werd 24 uur per dag live radio gemaakt door dj's Sander Hoogendoorn, Frank van der Lende, Jorien Renkema en Rob Janssen vanuit Amersfoort. Luisteraars konden een plaat aanvragen, een donatie te doen of zelf in actie te komen. Dit alles werd veelvuldig gedaan.

Er zijn hartverwarmende acties gevoerd, de aanvragen voor platen stroomden binnen, net als de donaties.

Scholen, bedrijven, gezinnen en vriendengroepen kwamen samen in actie om geld in te zamelen. Na één dag met publiek op locatie, werd helaas een nieuwe lockdown aangekondigd en daarmee kwam grotendeels een einde aan publiek op locatie. Ondanks dat ging het actie voeren online en thuis door en werd er veel ingebeld met de dj's in het Glazen Huis.

Dit resulteerde in een prachtige totale opbrengst van 2.119.000 euro, dat besteed kan worden aan de doelen van de actie: het herstel van 1.470 hectare Atlantisch regenwoud, de bescherming van twaalf inheemse gebieden ter grootte van 6,9 miljoen hectare in de Amazone en het opleiden van vijf jonge leiders die de stem van traditionele en inheemse gemeenschappen kunnen laten horen bij nationale en internationale besluitvorming.

Bescherming van de Amazone

Sindsdien hebben we niet stilgezeten. In de Braziliaanse Amazone zijn we begonnen met het trainen en ondersteunen van patrouilles door lokale gemeenschappen, op inheems gebied en in reservaten. Zo kunnen zij met drones en andere materialen, op een relatief veilige en effectieve manier landrovers, houthakkers en goudzoekers opsporen en bewijs tegen hen verzamelen. De Amazone is niet alleen het grootste regenwoud ter wereld, maar ook het grootste ontbossingsfront. Inheemse en traditionele gemeenschappen worden bedreigd en krijgen te maken met agressie. Dit terwijl inheemse volkeren bewezen de beste beschermers van het bos zijn. Het is dus van belang hen te ondersteunen en te zorgen dat hun stem gehoord wordt. We steunen vijf jongerenorganisaties om zich te organiseren in het publieke debat. Samen met de inheemse en traditionele gemeenschappen zullen we waar nodig juridische strijd voeren om te zorgen dat hun territoriale rechten worden gerespecteerd en de wetten hiertoe niet worden afgezwakt.

Bosherstel en voedselbossen

In het Atlantisch Regenwoud verwachten we dat de komende drie jaar zo'n 1472 hectare bos kan worden hersteld: dat zijn meer dan 30 Vondelparken vol regenwoud, dankzij 3FM Serious Request!

De eerste afspraken met lokale boerenfamilies zijn de afgelopen maanden gemaakt, en in het aankomende plantseizoen (september 2022- maart 2023) gaan we al aan de slag om 120 hectare bos te herstellen. In Argentinië zorgt dit herstel, samen met 93 families, voor een uitbreiding van het leefgebied van jaguars naar circa 1 miljoen hectare: cruciaal voor een duurzame populatie. Om de lokale bevolking mee te laten profiteren van bosherstel, zetten we in op agro-forestry, ofwel voedselbossen. Door de boeren te helpen om hun duurzame producten goed op de markt te brengen, creëren we een duurzaam verdienmodel wat andere boeren stimuleert om ook aan de slag te gaan met bosherstel en voedselbossen.

TIJGER CAMPAGNE

Donateurscampagne voor *big cats*

In dit Chinese jaar van de Tijger hebben we opnieuw aandacht gevraagd voor de koning van de jungle: de tijger. In 2010 liepen er nog maar 3.200 rond in het wild. Een absoluut dieptepunt. Er is toen een duidelijk doel gesteld door de 13 tijgerlanden: in 2022 moet het aantal wilde tijgers in de wereld zijn verdubbeld, naar een aantal van 6.400. Een schatting van het huidige aantal tijgers is 3.900. We zijn dus nog 2.500 tijgers verwijderd van het doel.

Tijger-T-shirts

Als onderdeel van de donateurscampagne ontwierp duurzaam designer Tess van Zalinge, in samenwerking met duurzame fashionleverancier Unrobe, voor WWF 2.500 tijger-T-shirts. Net als elke tijger uniek is, is dit T-shirt ook uniek. Elk T-shirt heeft een eigen nummer tot 2.500. De T-shirts werden aangeboden bij een jaar donateurschap van 35 euro.

2.500

Nieuwe donateurs met deze campagne!

Samenwerking met ambassadeurs en influencers

De campagne, die zes weken duurde, resulteerde in de werving van 2.500 nieuwe donateurs. Dit is alleen mogelijk geweest door enerzijds de intense samenwerking met Tess van Zalinge en haar grote netwerk van *influencers* en anderzijds door de inzet van de trouwe ambassadeurs van WWF-NL, zoals Kim Feenstra die het campagnebeeld was, maar ook Carice van Houten, Tygo Gernandt, FRIDAY, Humberto Tan, Merel Westrik, Harm Edens, Ruben Hein en Jochem Myjer zetten hun achterban in voor de Tijgercampagne. Bekende Nederlanders zoals MEROL, Florine Duif, Nina Pierson, Chloe Chante, Hadewych Minis, Krystl, Igrien, Victoria Koblenko en nog vele anderen hebben een of meerdere malen de campagne aandacht gegeven op social media. Aanvullend werkten de social media-advertenties met daarin eigen collega's die het tijger-T-shirt droegen en de organische posts zeer goed.

Big cats-projecten

Voor het eerst hebben we donateurs geworven die structureel een specifieke diersoort steunen. De donateursgeldten voor deze campagne gaan naar herstel en bescherming van big cat-populaties (tijger, leeuw, sneeuwluipaard en de jaguar) binnen de projecten van WWF-NL. Ook werkt WWF aan het stoppen van stroperij en mens-dier conflicten.

Learnings

- De samenwerking met Tess van Zalinge heeft ervoor gezorgd dat we in korte tijd veel aandacht voor de tijger hebben kunnen krijgen, terwijl dit onderwerp niet leefde in de maatschappij op dat moment.
- Het merendeel dat donateur werd op de big cats en een tijger-T-shirt heeft ontvangen zijn vrouwen tussen de 25 en 36 jaar oud.
- De meeste nieuwe donateurs gaven aan dat zij donateur zijn geworden vanwege de tijger (30%) of het T-shirt (32%).
- Velen vonden het belangrijk om specifiek aan big cats te kunnen doneren: gemiddeld gaf men waardering van 3,95 op een schaal van 0 tot 5.

IN BEWEGING VOOR NATUUR

Nieuwjaarsevent

Op 27 januari 2022 vond de tweede hybride editie van ons nieuwjaarsevent plaats. Deze keer gingen onze natuurbeschermers live vanuit Studio Stream in gesprek met gastheer en ambassadeur Harm Edens over het thema: 'Natuur als Bondgenoot'. Directeur van WWF-NL Kirsten Schuijt deelde haar visie op dit onderwerp. Verder vertelde Martine van Zijll-Langhout over haar ervaringen als wildlife-dierenarts in Afrika en haar boek 'Over leven in het wild'. Vragen van kijkers werden direct aan tafel of online beantwoord. Ruim 2.000 natuurliefhebbers (zowel financiële als niet-financiële relaties) meldden zich aan om de talkshow via de livestream te bekijken of keken de uitzending terug. Het evenement werd door de kijkers beoordeeld met een 8,2. Daarnaast gaven veel mensen aan dat dit evenement hen zeer motiveert om WWF-NL te blijven steunen (82%).

Giftenmailings

Met onze 3 giftenmailings haalden we dit jaar fondsen op voor olifanten en duurzame landbouw in de Okavango-Zambezi (KAZA) in Zuidelijk Afrika, voor jaguars en bosherstel in Argentinië en voor tijgers wereldwijd.

Voor de bescherming van de olifant en het stimuleren van duurzame landbouw in Zuidelijk Afrika haalden we **ruim €250.000** op. Er werden donaties gevraagd voor het aanschaffen van lokale zaden, telefoons voor monitoring van landbouwopbrengst en trainingen van boeren.

Met de **ruim €375.000** die we ontvingen aan giften voor Argentinië planten we bomen, leggen we watervoorzieningen aan en werken we samen met de lokale bevolking aan duurzame landbouw in het Atlantisch Regenwoud.

Voor het beschermen van tijgers wereldwijd haalden we **ruim €175.000** op via de giftenmailing. Dit gebruikten we voor het bekostigen van patrouilles om stroperij te voorkomen, herstel van leefgebied en het opleiden van rangers.

Jochem in de wolken

In het najaar van 2021 was vier weken lang op vrijdagavond op NPO 1 'Jochem in de wolken' te zien. Als bijna-bioloog en kersverse WWF-ambassadeur vertelde Jochem Myjer met zijn aanstekelijke passie en humor op een unieke manier vanuit een luchtballon over onze Nederlandse natuur. Vanuit de luchtballon zag Jochem wat vogels allang weten, hoe betoverend mooi onze Nederlandse natuur is en dat we er heel zuinig op moeten zijn. "Als we natuur weer de ruimte geven en een handje helpen, dan zien we spectaculaire resultaten zoals de terugkeer van de visarend of de boshommel. Het is toch geweldig dat we het tij kunnen keren. Daar wil ik zoveel mogelijk mensen enthousiast over maken." aldus Jochem. WWF-NL was inhoudelijke samenwerkingspartner voor dit programma. De eerste aflevering trok meer dan 611.000 kijkers

Earth Hour 2022

Ook dit jaar hebben we tijdens Earth Hour wereldwijd één uur het licht uit gedaan voor onze aarde. In deze uitdagende tijden, met de aanhoudende pandemie en de oorlog in Oekraïne, bood Earth Hour een moment van solidariteit om gezamenlijk stil te staan bij een duurzame en veilige toekomst voor iedereen. In Nederland was het *switch off*-moment in Rotterdam waar het wereldberoemde Depot Boijmans Van Beuningen op zwart ging. Pianist Ruben Hein speelde een muzikaal stuk en precies om 20.30 uur hield de muziek op en ging het licht van het Depot Boijmans Van Beuningen in Rotterdam, precies één uur uit.

INNO Student Challenge

Dit jaar organiseerden we de tweede editie van onze INNO Student Challenge, waarin we studenten vragen met een innovatief idee te komen op het gebied van natuurbescherming of klimaatverandering. De beste drie voorstellen zijn beloofd met 10.000 euro en een jaar lang coaching. De bedoeling is dat de ideeën hiermee worden ontwikkeld tot een eigen bedrijf of stichting dat in staat is het project nu en in de toekomst vorm te geven. Dit jaar hebben de volgende drie gewonnen: AI for Wildlife voor de ontwikkeling van goedkope zelfsturende drones om stropers op te sporen, Karbon Biru voor een mangroveproject dat het klimaat én de lokale bevolking helpt en Ephora Solutions voor een nieuw type textiel gemaakt van gerecyclede juten transportzakken. De INNO Student Challenge wordt mogelijk gemaakt door de gift van twee donateurs.

Wereldvragen

Vanaf november 2021 heeft WWF-NL een nieuw aanbod voor kinderen: Rangers Wereldvragen. Kinderen leren op een bijzondere en speelse manier meer over de wereld van duurzaamheid, natuur en wilde dieren. Kinderen ontvangen twaalf keer, eens per maand, een grote themakaart in de brievenbus, vol met informatie en het antwoord op één belangrijke wereldvraag. Daarnaast ontvangen ze een bijbehorend kaartspel dat het onderwerp op een speelse en leerzame manier verduidelijkt. Diverse belangrijke thema's komen terug in de Rangers Wereldvragen: van het regenwoud tot aan koraal. Maar ook stroperij, klimaat en biodiversiteit en voedsel. Inmiddels hebben meer dan 1500 kinderen zich al aangemeld.

192
landen deden mee aan
Earth Hour 2022

SAMEN MET STICHTINGEN

Met **DOB Ecology** werkt WWF-NL in Zambia aan een veerkrachtig stroomgebied van de Zambezi voor mens, dier en natuur. Samen met **Stichting Pharus en Contribute Foundation** werken we aan de herintroductie van tijgers in Kazachstan. WWF-NL faciliteerde een samenwerking met de **COmON Foundation** om urgente bedreigingen tegen te gaan in een cruciaal bosgebied in Namibië dat habitat voor wilde dieren aan elkaar verbindt. **Stichting Flotilla** ondersteunt het herstellen van habitat voor haaien en roggen in de Noordzee. Met de **Turing Foundation** werken we in de Koraaldriehoek samen met lokale kustgemeenschappen aan de bescherming van de oceaan en duurzaam gebruik van de zee. Met steun van **Stichting Van Rees-Klatte** werken we aan het creëren van getijdennatuur in de Leenheerenpolder in het Haringvliet. Daarnaast werkt WWF-NL met tal van andere stichtingen samen, op bijvoorbeeld de bescherming van de Amazone of sneeuwlui paarden.

Nationale Postcode Loterij

De Nationale Postcode Loterij en WWF zijn een ijzersterk team en onlosmakelijk met elkaar verbonden. Dankzij de deelnemers van de Nationale Postcode Loterij kunnen we ons al sinds 1993 succesvol inzetten voor de natuur wereldwijd. In het Droomfonds 'Onbegrensd door Afrika' zetten we samen met onze partners African Parks en Peace Parks Foundation grote stappen in de bescherming van de Okavango Zambezi-regio. Dit jaar ontvingen we een extra gulle gift voor natuurlijke oplossingen tegen overstromingen in Limburg.

**NATUUR
KRACHT
.ORG**

Natuur als bondgenoot tegen hoogwater in Limburg

Twee op de drie mensen in Limburg maken zich zorgen over de gevolgen van het opwarmende klimaat en het toenemende risico op overstromingen. De watersnood in de zomer van 2021 laat zien dat het urgent én belangrijk is om onze omgeving aan te passen aan weersextremen. Met een bijdrage van 2 miljoen euro van de Nationale Postcode Loterij gaan Natuurmonumenten, ARK Natuurontwikkeling, Natuur- en Milieufederatie Limburg, Stichting Limburgs Landschap en het Wereld Natuur Fonds tot en met 2024 samen met de Limburgers aan de slag om het landschap op een natuurlijke manier in staat te stellen meer water te bergen, zodat extreme wateroverlast uitblijft.

Kansrijk

Natuur kan op allerlei manieren bijdragen aan hoogwaterveiligheid in Limburg. Zodat regendruppels langer worden vastgehouden op de plek waar ze vallen, dieper de bodem intrekken en water dus letterlijk wordt vertraagd. Overal liggen kansen. Van natuurvriendelijke oevers, de aanleg van hagen, akkerland veranderen in grasland en opvang van water in de stedelijke tuinen. En natuurlijk ruimte voor meandering in de beekdalen.

Liefde voor Limburg

Onder de naam 'Natuurkracht' wordt er gewerkt aan een innovatieprogramma dat burgers, ondernemers en overheden inspireert, uitdaagt en ondersteunt om uit te gaan van natuur als bondgenoot bij maatregelen die duurzaam helpen tegen wateroverlast in het geliefde Zuid-Limburgse landschap, met name in het Geul- en Gulpdal. Bijvoorbeeld door het ontwikkelen en uitrollen van evenementen, diverse acties en een (digitale) community waar iedereen kennis en ervaringen met elkaar kan delen en zo ook zelf aan de slag kan.

Aan de slag!

Daarnaast wordt, uit het ontvangen fonds van de Nationale Postcode Loterij, één miljoen euro opengesteld voor de financiering van projecten die in het landschap met natuurlijke oplossingen voor hoogwaterveiligheid werken. Deze kunnen als voorbeeld dienen voor de rest van Nederland, als klimaatslim en toekomstbestendig landschap. Kiezen voor natuurlijke oplossingen verkleint niet alleen de kans op klimaatschade, maar het gaat ook verdroging tegen, de natuur wordt soortenrijker, robuuster en veerkrachtiger. Bovendien levert het een mooi landschap op en zijn de kosten van deze maatregelen relatief goedkoop, afgezet tegen de grote materiële schade door de overstromingen in Limburg in 2021.

SAMEN MET BEDRIJVEN

Het bedrijfsleven aan boord

Om samen te werken aan een duurzame toekomst voor mens én natuur hebben we iedereen nodig, ook bedrijven. We staan voor gigantische uitdagingen. De klimaatcrisis, biodiversiteitsverlies, ze veranderen de wereld zoals we die nu kennen. Het bedrijfsleven heeft een enorme invloed en het is onmogelijk om de grote uitdagingen aan te pakken zonder het bedrijfsleven aan boord te hebben.

Daarom werken we op verschillende manieren constructief samen met bedrijven. Zo werken we met een aantal bedrijven samen aan inspirerende en schaalbare initiatieven gericht op systeemverandering en het verduurzamen van de waardeketen. Ook zorgen wij samen met bedrijven voor een positieve impact op natuur door projecten en initiatieven te starten in de landschappen die de focus hebben van WWF-NL.

Via samenwerkingen op het gebied van marketing en communicatie richten we ons op het stimuleren van gedragsverandering van de consument. Ook ontvangen we donaties van bedrijven die ons in staat stellen onze natuurbeschermingsprojecten uit te voeren en zo te werken aan onze natuurdoelen.

Systeemverandering en het verduurzamen van de waardeketen

- Afgelopen jaar werkten we binnen onze bestaande partnerschappen samen met o.a. **Rabobank, Tommy Hilfiger** en **Velux**. We koppelen onze doelstelling aan de uitdaging van het bedrijf. We zorgen voor een hoge ambitie en werken samen aan oplossingen, waarbij wij bijvoorbeeld onze kennis en expertise inzetten. Ook hebben we diverse instrumenten ontwikkeld die bedrijven kunnen gebruiken, en vertalen we bedrijfsdoelstellingen naar concrete praktijk initiatieven. Dit jaar zijn we nieuwe samenwerkingen gestart met **Alpro, Robeco** en **Albert Heijn**, die allen bijdragen aan de duurzame transitie.
- We zijn actief in het beïnvloeden van bedrijven en financiële instellingen om hun beleid m.b.t natuur en klimaat aan te scherpen. Voorbeeld is de publicatie van de internationale Palm Oil Scorecard waar WWF ook aan bijdraagt.
- Daarnaast mobiliseren we bedrijven om de overheid op te roepen ambitieuze wet- en regelgeving op te stellen. Zo hebben we een *industry statement* opgezet die de EU oproept om producten gelinkt aan ontbossing van de markt te weren, wat ondertekend werd door meer dan 70 bedrijven waaronder **Robeco, Alpro** en **Ahold Delhaize**.

Marketing en communicatie

- Met o.a. **Yoghurt Barn, Maas, Tuinbranche Nederland, IVN Natuureducatie, Intratuin, Bekking & Blitz, Zustainabox, International Card Services BV, IBTT, Uitgeverij Ploegsma, Zeelandia** en **Dille & Kamille**. activeerden we consumenten om bij te dragen aan natuur. Niet alleen door directe donaties, maar ook door het planten van een mini-bos in je eigen tuin, het versturen van WWF-wenskaarten, het inkopen van een groene WWF-kerstbox, of de aanschaf van een kersthanger voor in je kerstboom.

Donaties

- Van en met bedrijven werven we fondsen voor natuurbehoud. Voorbeelden zijn o.a. **Euro-Caps, Van Norel Bouwgroep** en diverse kleine en grote ondernemers.
- Tijdens **3FM Serious Request** hebben we onze bedrijfsrelaties opgeroepen in actie te komen en hun medewerkers en klanten te mobiliseren.
- WWF-NL wordt financieel gesteund door een grote groep MKB-bedrijven die maandelijks doneren. **Deze groep Business Supporters is afgelopen jaar gegroeid naar 150.**

DATA EN DIGITALE STRATEGIE

Iedereen in Nederland de mogelijkheid bieden zijn betrokkenheid bij natuur te kunnen starten, vergroten of verbeteren. Dat is de essentie van onze digitale strategie. Het betreft hier een lange termijnstrategie die over meerdere jaren verdeeld is. We leven in een 24-uurseconomie, waarin we continu bloot worden gesteld aan informatie en prikkels. Door deze overvloed aan communicatie, willen we als mens zelf bepalen wanneer, waar en hoe we informatie tot ons nemen. De digitale strategie van WWF-NL staat daarom volledig in het teken van relevantie, een breed digitaal aanbod en een beter begrip van de eindgebruiker. Betrokkenheid bij de natuur kan beginnen met een druk op de knop, wanneer dat de lezer uitkomt.

WWF-NL werkt in vele landen wereldwijd en op vele onderwerpen. Als organisatie hebben we dan ook veel te vertellen, maar onze achterban heeft ook eigen behoeften en wensen. Om informatie te bieden die naadloos aansluit bij de behoeften en interesses van de achterban, proberen we de intrinsieke motivatie beter te begrijpen, evenals de reden waarom mensen meer willen weten over bepaalde onderdelen. Relevantere communicatie, kennis opdoen en een beter begrip krijgen van situaties, helpen in de verbinding. Ons doel is daarom ook een maatschappijbrede beweging voor de natuur creëren, waarbij mensen zelf in actie komen.

Privacywet (AVG)

Tegelijkertijd is WWF-NL zich sterk bewust van haar verantwoordelijkheid om integer en veilig om te gaan met data. Waarbij het volgen van de AVG/GDPR wet- en regelgeving rondom data cruciaal is voor de digitale strategie van WWF-NL.

Status

Veranderen kost tijd. Vier jaar geleden zijn we gestart om ons systeem/tooling-landschap te vereenvoudigen. We zijn teruggedaan naar drie kernsystemen, waarmee we kosten besparen, efficiënter kunnen opereren en een betere verbinding kunnen maken tussen verschillende datatypen.

In deze verandering zijn we drie jaar geleden ook gestart met het ontwikkelen van een lerende digitale organisatie, het inzetten van data en tools en een versimpeling van de digitale infrastructuur, om snel te kunnen inspelen op relevante situaties. Doordat de systemen anders zijn ingericht is het mogelijk snel, efficiënt en met beperkte resources in te spelen op actuele situaties. Denk bijvoorbeeld aan noodacties, die acuut financiële ondersteuning nodig hebben.

De afgelopen jaren lag de focus op de verdere doorontwikkeling van de kanalen, de relatie- & interne processen verbeteren en een relatietevredenheid-programma opzetten. Met als doel efficiënter en effectiever te werken en verwachtingen van de doelgroepen steeds beter

te kunnen organiseren. Daarnaast adaptief digitaal meebewegen met uitdagingen waarop je moet anticiperen als organisatie, denk aan COVID-19, waar de digitale omgeving nóg belangrijker werd om in verbinding te blijven met onze donateurs en collega's, om samen voorwaarts te blijven bewegen in uitdagende tijden.

Afgelopen jaar is er een doorontwikkeling gerealiseerd om het eenvoudiger te maken om (gepersonaliseerde) donaties te doen via digitale betalingsvormen (bijv. Tikkie of specifiek aan een natuurbeschermingsproject). Dit is uitvoerig ingezet tijdens de landelijke 3FM Serious Request-campagne, met een prachtig eindresultaat ondanks de pandemie. De digitale betalingsvormen zullen komend jaar ook onze focus hebben om meer mogelijkheden te bieden aan onze (potentiele) achterban om op hun eigen manier te ondersteunen.

ORGANISATIE & BESTUUR

ORGANISATIE EN BESTUUR

WWF-netwerk

Stichting Het Wereld Natuur Fonds-Nederland is onderdeel van het wereldwijde WWF-netwerk dat als maatschappelijke organisatie in meer dan 100 landen en op 6 continenten actief is. Gezamenlijk willen we het verlies van biodiversiteit een halt toeroepen en werken aan een toekomst waarin de mens in harmonie met de natuur leeft.

Het WWF-netwerk bestaat uit individuele juridische entiteiten met elk een eigen bestuur en toezichthoudend orgaan. WWF-International, gevestigd in het Zwitserse Gland, fungeert als coördinator en secretariaat van het netwerk.

Afspraken over samenwerking tussen de individuele organisaties zijn vastgelegd in een netwerk-organisatieovereenkomst. Onderdeel van deze overeenkomst is een licentieovereenkomst over het gebruik van het WWF-merk.

Lokale WWF-kantoren zijn onder te verdelen in National Organisations (NOs), Program Offices, Country Offices en Project Offices (COs/POs). De drie laatstgenoemde typen kantoren zijn juridisch onderdeel van en rapporteren aan NOs, WWF-International of WWF-US. WWF-NL is een National Organisation.

Deze structuur beoogt een stem te geven aan alle kantoren binnen het WWF-netwerk, terwijl tegelijkertijd rekening gehouden wordt met de autonomie van de National Organisations, inclusief hun respectievelijke toezichthoudende organen.

International Board of Trustees

De International Board houdt toezicht op de netwerkstrategie en beoordeelt voorstellen voor besluitvorming van het Network Executive Team, zoveel mogelijk in overleg met het gehele netwerk en met name de WWF-Council. Hierbij respecteert de International Board de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de toezichthoudende organen van de National Organisations.

De raad bestaat uit dertien personen, waaronder één onafhankelijke voorzitter en twaalf leden. Minimaal zes en maximaal negen leden zijn lid van het toezichthoudend orgaan van een National Organisation. Minimaal drie en maximaal zes leden zijn afkomstig van buiten de WWF-organisatie. De voorzitter van de Raad van Toezicht van WWF-NL is lid van de International Board of Trustees.

Network Executive Team (NET)

Het NET vertegenwoordigt het netwerk bij brede besluitvorming en doet daar voorstellen voor aan de International Board. Daarnaast rapporteert het NET namens het netwerk aan de International Board over de prestaties op natuurbeschermingsimpact, groei, organisatieontwikkeling, merk en communicatie.

Het NET is samengesteld uit tien algemeen directeuren, inclusief de algemeen directeur van WWF-International (voorzitter). Vier leden van het NET zijn afgevaardigden van de vier kantoren die financieel de grootste bijdrage aan het netwerk leveren, drie leden komen uit de regio's Afrika, Azië-Pacific en Latijns-Amerika en de Cariben en twee leden worden gekozen door de Assembly. Bij de verkiezing en aanstelling van leden wordt een zo divers mogelijke samenstelling in type kantoren en geslacht nagestreefd. De directeur van WWF-NL is lid van het NET.

WWF-Council

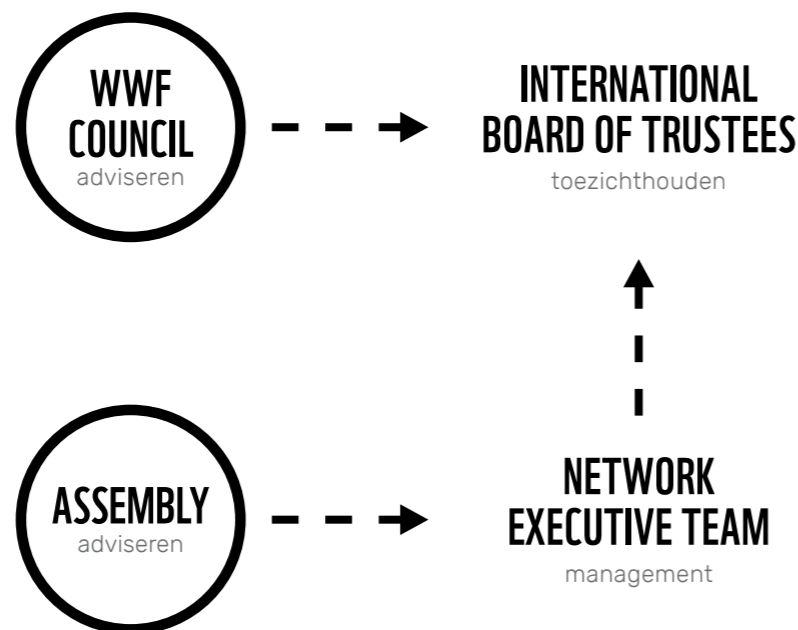
De WWF-Council is verantwoordelijk voor de aanstelling van de leden van de International Board en fungeert daarvoor als adviesorgaan.

De Council bestaat uit alle voorzitters van het toezichthoudend orgaan van de National Organisations plus de vicepresident Emeriti.

Assembly

De Assembly neemt actief deel aan de ontwikkeling van WWF-strategieën en -initiatieven door intensieve betrokkenheid bij en consultatie met het NET. De Assembly signaleert risico's en kansen en focust op de uitvoering van activiteiten om netwerknatuurbeschermingsdoelen en -strategieën te realiseren. De Assembly benoemt twee leden van het NET. De leden van de Assembly zijn de algemeen directeuren van alle WWF-kantoren uit het netwerk.

Organisatie en bestuur van de wereldwijde WWF-netwerkorganisatie worden schematisch als volgt weergegeven:

Organisatiestructuur

WWF-NL is onderdeel van het wereldwijde WWF-netwerk (zie paragraaf Organisatie en Bestuur) maar draagt als zelfstandige Nederlandse Stichting eigen verantwoordelijkheid voor haar handelen. Naast de bestuurder, tevens algemeen directeur, is er een managementteam dat bestaat uit de hoofden van de lijnafdelingen. Daarnaast is er een Raad van Toezicht (zie paragraaf Raad van Toezicht). De taken en bevoegdheden van deze organen zijn beschreven in de statuten en het Huishoudelijk Reglement. De organisatie voldoet aan de diverse normen die WWF Internationaal en de sector stellen op het gebied van bestuur, ethiek, kwaliteit en kostenratio.

CBF-Erkend Goed Doel

WWF-NL is een CBF Erkend Goed Doel en voldoet aan de normen die zijn opgenomen in de Erkenningsregeling Goede Doelen. Het gaat hier onder meer om de normen die zijn opgenomen op het gebied van goed bestuur en transparante verantwoording.

Andere kwaliteitsnormen die binnen WWF-NL worden gehanteerd zijn onder meer:

- Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen
- Richtlijnen voor de ANBI status
- Erkenningsregeling van Goede Doelen Nederland
- SBF- code voor Goed Bestuur
- Regeling Beloning directeuren Goede Doelen Nederland

WWF-NL

Het bestuur van WWF-NL bestaat uit één persoon: de algemeen directeur. Zij stuurt het managementteam aan, waaronder vier afdelingen vallen. Daarnaast geeft de directeur leiding aan een stafunit.

Het bestuur en de Raad van Toezicht van WWF-NL onderschrijven de 3 kernprincipes van goed bestuur die voortvloeien uit de Erkenningsregeling van het CBF, te weten:

1. De functie toezicht houden is duidelijk gescheiden van de functie besturen dan wel uitvoeren;
2. De organisatie besteedt haar middelen optimaal, zodat effectief en efficiënt wordt gewerkt aan het realiseren van de doelstellingen;

3. De organisatie streeft naar een optimale relatie met belanghebbenden en heeft aandacht voor wensen, vragen en klachten.

Strategische ontwikkeling

Afgelopen jaar was het laatste jaar van de strategie 2020-2022. In deze strategie streven we naar het bereiken van een inspirerende en impactvolle organisatie door het realiseren van veerkrachtige landschappen, een maatschappijbrede beweging en een exponentiële organisatie.

Afgelopen jaar werd in het licht van deze strategie gewerkt aan:

1. Veerkrachtige Landschappen

Al onze focuslandschappen hebben langetermijndoelen en speerpunten waarvan de voortgang middels dashboard kan worden bekeken. Daarnaast hebben we zes gemeenschappelijke thema's benoemd die ons in staat stellen om bij te dragen aan systeemverandering over meerdere landschappen waar de grootste natuurbeschermingsimpact kan worden gerealiseerd. Deze thema's zijn: Green Finance, Zero Conversion, Inclusieve natuurbescherming, Nature-based Solutions, Human Wildlife Coexistence and Connectivity en Climate Resilience. Vervolgens heeft WWF-NL afgelopen boekjaar de inrichting en werkwijze van de afdeling Natuurbescherming aangepast aan de strategie en om nog meer impact te kunnen realiseren in onze focuslandschappen. Er is meer duidelijkheid, focus en integratie in onze activiteiten gebracht.

2. Actieve maatschappijbrede beweging voor natuur

Er werd gewerkt aan het verstevigen van de loyaliteit van onze achterban door onder andere betere proposities en dataverrijking. Daarnaast zijn we in staat geweest om onze financiële fondsenwervende doelen te halen.

3. Businessmodel verduurzamen

Onze strategie om de diversificatie van onze inkomstenstromen werd verder doorgevoerd. Zo waren grote complexe en ambitieuze programma's en partnerschappen ontwikkeld en geïmplementeerd (zoals de programma's 'Voices for Just Climate Action' en 'Dutch Fund for Climate and Development', de door

de Nationale Postcode Loterij gefinancierde programma's 'Onbegrensd door Afrika' en 'Natuurkracht', Bengo Agroecology, EU Cerrado, Robeco, Red Cross, African Development Bank, etc).

4. Justice, Equity, Diversity and Inclusion

Het opstarten van een taskforce, het verder vergroten van kennis en bewustwording over het onderwerp en het diversifiëren van onze organisatie.

5. Data en digitale strategie

In het kader van de strategie 'data in de kern verankeren' werd onze fondsenwervingsstructuur verder verbeterd. Zo implementeerden we het 'next best offer model' en werkten we aan het verbeteren van de digitale kennis en kunde.

We sloten deze strategische periode van drie jaar ook af met een evaluatie alvorens te werken aan een nieuwe drijfjarenstrategie. De belangrijkste leerpunten uit deze evaluatie zijn:

1. Blijvend werken aan het toekomstbestendig en wendbaar maken en houden van onze organisatie, waardoor we kunnen inspelen op onvoorziene omstandigheden.
2. Mede vanwege personele veranderingen binnen de afdeling Natuurbescherming, en de COVID-19-pandemie die al onze aandacht vroeg, hebben we op het gebied van impact reporting minder grote stappen kunnen zetten dan gewild. Er is een basis gelegd waar we in de volgende strategieperiode op kunnen bouwen.
3. De afhankelijkheid van de implementatiekracht van onze partners blijft groot. We zullen moeten kijken wat we kunnen doen om op een effectieve wijze de organisatie van onze partnerkantoren te versterken.
4. Verder verdiepen en integreren van de actieve beweging voor natuur. Wat dit precies betekent en hoe we hier als organisatie kunnen bijdragen aan gedragsverandering.
5. Aanscherpen van het merkverhaal. Onze merkboodschap heeft meer urgentie en scherpte nodig.

Arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden

Er werd een nieuw evenwicht gevonden in de verhouding thuis en op kantoor werken. Al voor de coronapandemie werd er regelmatig thuisgewerkt.

Na de pandemie is dit meer geworden en werken medewerkers voor wie hun werk dat toelaat hybride, waarbij de richtlijn is 50% op kantoor en 50% thuis. Teams bepalen zelf wanneer zij een gezamenlijke team-dag hebben op kantoor. Er wordt zo minder gereisd en kosten bespaard. Voor een dag thuiswerken kunnen medewerkers sinds 1 januari 2022 een vergoeding ontvangen, conform de Nibud-richtlijn van 2 euro per dag. Om de onderlinge verbinding, samenwerking en uitwisseling te stimuleren werd extra geïnvesteerd in (sociale) bijeenkomsten op kantoor. Regelmatig werd onderzocht hoe het met de medewerkers ging en hoe we als organisatie onze medewerkers nog beter konden ondersteunen. Ook voerden we het medewerkers-betrokkenheidsonderzoek uit. De gemiddelde tevredenheid van onze medewerkers was 7.2 op een schaal van 10, tegenover een 7.4 in 2019. Medewerkers toonden zich zeer trots op hun werk en geïnteresseerd om iets extra's te doen voor de organisatie. Medewerkers waren ook heel tevreden met het inwerkprogramma, de werkomgeving en de rol van de OR. Medewerkers vragen extra aandacht voor de manier waarop we ons werk organiseren, de managementstijl en de hoge werkdruk. Ook de interne communicatie kan beter. De uitkomsten van het jaarlijkse medewerkers-betrokkenheidsonderzoek werd eerst organisatiebreed, en dan in de afdelingen en teams besproken. De daaruit voortkomende actieplannen krijgen prioriteit in de komende strategische periode.

De salarissen werden afgelopen jaar met 2.5% geïndexeerd. Ook afgelopen jaar had de vitaliteit en gezondheid van onze medewerkers grote prioriteit. Er werd veel tijd besteed aan het begeleiden van medewerkers ingeval van ziekte of uitval. Het ziekteverzuim over het afgelopen jaar was 4.4%. Dit niveau is in lijn met onze doelstelling en lager dan het landelijke gemiddelde.

Er is voor alle medewerkers een breed leer- en ontwikkelaanbod beschikbaar, zoals een persoonlijk leiderschapstraject en een e-learningplatform waar iedereen gebruik van kan maken. Het afgelopen jaar is ook gestart met een nieuw talentprogramma gericht op het ontwikkelen van (toekomstig) leiderschap.

Afgelopen jaar is vanuit WWF-NL huisvesting en ondersteuning geboden aan 2 Oekraïense WWF-medewerkers.

We bieden elk jaar voor een grote groep stagiairs een mooie stageplek bij WWF-NL. Het afgelopen boekjaar zijn er 31 stagiairs bij WWF-NL gestart, 15 bij Conservation, 14 bij Engagement en 2 bij OTD.

PERSONEELSOPBOUW

Personeel in cijfers	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022
Gemiddeld aantal fte	127	138	145	148	150
Gemiddeld aantal medewerkers	150	160	166	170	170
Uitstroom medewerkers	13%	14%	19%	21%	14%
Percentage vrouw/man	70/30	69/31	67/33	65/35	65/35
Gemiddelde leeftijd	43,2	43,0	42,6	42,1	42,4
Percentage parttime/ fulltime	69/31	65/35	63/37	63/37	62/38
Gemiddeld aantal dienstjaren	7,9	7,0	7,2	6,5	6,2
Ziekteverzuim	4,2%	5,7%	5,5%	4,0%	4,4%

Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad (OR) binnen WWF-NL speelt een belangrijke rol in medewerkersparticipatie. Elke zes weken vindt er overleg tussen de directie en de OR plaats. De OR bestaat uit acht leden en de samenstelling is een goede afspiegeling van het medewerkersbestand.

Informatie Technologie

Afgelopen jaar is de ICT voor WWF-NL verder vernieuwd. Dit deden we langs 4 sporen: informatieveiligheid, duurzaamheid, samenwerken en kostenbesparing.

Informatieveiligheid: Onze donateurs moeten erop kunnen vertrouwen dat hun gegevens bij ons in goede handen zijn. Externe bedreigingen, zoals social engineering en phishing, virussen, ransomware en Distributed Denial of Service (DDoS)-aanvallen, nemen de laatste jaren sterk toe. Ook tijdens de COVID-19-pandemie zagen we een sterke toename van dit soort cyberdreigingen. Het afgelopen jaar heeft WWF-NL haar IT-beleid dan ook verder aangescherpt om de integriteit en vertrouwelijkheid verder te verbeteren. Ook zijn alle applicaties naar een veiligere cloud-omgeving overgezet en wordt onze werkplek nu volledig digitaal ondersteund. Samen met onze leverancier vernieuwden we het netwerk, maakten we het eenvoudiger in gebruik en werd het beter beveiligd. Tevens zijn er trainingen aangeboden voor medewerkers, in het herkennen en voorkomen van deze vorm van cybercriminaliteit.

Duurzaamheid: We hebben besloten geen eigen nieuwe servers meer te kopen, maar maken nu voor alle applicaties gebruik van de cloud. Dat levert een efficiënter gebruik op en heeft geresulteerd in een besparing van kosten. We kozen voor onze datacenters voor een leverancier met "groene" datacentra en een ISO14001-certificering. De ingezamelde elektronische apparatuur wordt op duurzame wijze hergebruikt.

Samenwerken: Hybride werken is bij WWF-NL de norm geworden. Afgelopen jaar is alle soft- en hardware daar verder op ingericht, evenals de presentatie-apparatuur en software om webinars met donateurs te organiseren. De introductie van onze digitale werkplek heeft internationaal en digitaal samenwerken toegankelijker gemaakt.

Kosten: Door de vernieuwing van onze ICT-systemen en het outsourcen van dienstverlening hebben we een kostenbesparing kunnen realiseren.

DIRECTIE

WWF-NL heeft één algemeen directeur. Sinds 1 juli 2016 is dat mevrouw K.D. (Kirsten) Schuijt. De taken en bevoegdheden van de directeur staan beschreven in de statuten en het bestuursreglement (onderdeel van het huishoudelijk reglement).

Het managementteam, dat bestaat uit de hoofden van de lijnafdelingen, ondersteunt de directeur in haar functie. De Chief Marketing Officer (CMO), werd benoemd als CMO/COO. De CMO/COO vervangt de directeur indien nodig.

Met het vertrek van de Chief Financial Officer (CFO) werd per half juni de portefeuille van de Chief People Officer (CPO) tijdelijk uitgebreid met de portefeuille van de CFO (CPO/CFO). Deze verandering heeft de omvang van ons Senior Managementteam verkleind van 5 naar 4 leden, waardoor het een sterk en wendbaar operationeel besluitvormingsorgaan is geworden.

Benoeming

De directeur wordt benoemd door de Raad van Toezicht. De directeur van WWF-NL is benoemd voor onbepaalde tijd.

Beloning

De Raad van Toezicht bepaalt het beloningsbeleid, de hoogte van het loon en andere vergoedingen voor de directie. De Raad past dit beleid periodiek aan. Wat betreft de beloning volgt WWF-NL de 'Regeling' beloning directeuren van goede doelen ten behoeve van besturen en raden van toezicht. Deze regeling geeft een maximumnorm voor het jaarinkomen, die past bij de zwaarte van de functie, bij de omvang van de organisatie, de complexiteit van de organisatie, de organisatorische context en het directiemodel.

De weging van de zwaarte van de directiefunctie, resulterend in een BSD-score, is voor 2021/2022 berekend op 530 punten. De functie valt hiermee in functiegroep J.

Deze BSD-score is wat hoger dan de voorgaande weging in 2021 (515 punten), dit is het gevolg van de toegenomen omvang van de organisatie.

In het najaar van 2022 heeft Ernst & Young Belastingadviseurs LLP de zwaarte van de directie-functie over 2021/2022 getoetst en akkoord bevonden.

Volgens de bovengenoemde regeling, zoals die gold per 1 januari 2022 (1 FTE/12 maanden), bedraagt het maximale salaris € 173.960 per jaar en het maximale jaarinkomen (salaris plus belaste vergoedingen/bijtellingen, werkgeversbijdrage pensioen en overige beloningen op termijn) €216.000 per jaar.

Het salaris van de directie bedroeg over het verslagjaar € 125.530 (exclusief vakantiegeld) en het jaarinkomen bedroeg €144.835. Hiermee blijft de beloning binnen de maxima volgens de eerdergenoemde regeling.

In de jaarrekening (op pagina 194) is een specificatie van de directiebeloning opgenomen.

Functioneren

Eenmaal per jaar wordt het functioneren van de bestuurder beoordeeld. Na afstemming met de leden van de Raad van Toezicht bespreken de voorzitter en vicevoorzitter van de Raad van Toezicht met de bestuurder in een persoonlijk gesprek het functioneren en dit gesprek wordt schriftelijk vastgelegd.

Nevenfuncties

Mevrouw Schuijt bekleedt de volgende nevenfuncties:

- Lid Raad van Advies Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ)
- Lid Raad van Commissarissen PWN – Waterbedrijf Noord- Holland
- Lid Raad van Toezicht Wageningen University & Research

RAAD VAN TOEZICHT

WWF-NL hanteert een Raad van Toezicht-model. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken in de organisatie. Daarnaast adviseert de Raad van Toezicht de bestuurder en het managementteam – gevraagd en ongevraagd – over de grote lijnen van het beleid. Goedkeuring van de Raad van Toezicht is onder meer vereist voor vaststelling van de strategie, het jaarplan, de begroting, de jaarrekening en het jaarverslag. De taken en bevoegdheden van de Raad van Toezicht zijn vastgelegd in de statuten en het reglement Raad van Toezicht (onderdeel van het handboek reglementen Stichting het Wereld Natuur Fonds-Nederland) waarin de Code voor Goed Bestuur van de Samenwerkende Brancheorganisatie Filantropie worden gevolgd. De Raad van Toezicht is tevens werkgever van de bestuurder.

Ter nadere invulling van de relatie tussen de Raad van Toezicht, de bestuurder en het managementteam worden voor de specifieke aandachtsgebieden binnen de organisatie afzonderlijke overleggen gevoerd. De binnen de Raad van Toezicht vastgestelde Audit Commissie heeft deze overleggen met het voor Finance & Operations verantwoordelijke lid van het managementteam en de bestuurder. Naast Finance & Operations zijn er de aandachtsgebieden Natuurbescherming en Engagement. De portefeuillehouders-overleggen van deze aandachtsgebieden vinden plaats tussen de betreffende leden van de Raad van Toezicht en het overeenkomstig verantwoordelijke lid van het Management Team. Tijdens deze overleggen worden de rapportages van de diverse afdelingen in meer detail besproken.

De voorzitter van de Raad van Toezicht heeft daarnaast geregeld overleg met de bestuurder en heeft tevens minimaal eenmaal per jaar overleg met de OR. Om goed zicht te hebben op, en inzicht te krijgen in, de activiteiten van de organisatie, wijze van (samen)werken en besteding van haar financiële middelen, bezoekt de Raad ook projecten van WWF-NL.

Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat op 30 juni 2022 in totaal uit tien leden (inclusief twee vacatures) en

wordt gevormd door Inge Brakman, Anneke Keller, Louise Vet, Herman Dijkhuizen, Tex Gunning, Sam Muller, Anouar Noudari en Han Olf. Gert van de Weerdhof trad per januari 2022 af. Met behulp van een externe adviesorganisatie is de Raad op zoek gegaan naar nieuwe leden waarbij binnen het profiel, diversiteit en inclusiviteit als bijzondere aandachtspunten zijn opgenomen. Het proces om invulling te geven aan de vacatures is afgerond en per september 2022 zullen twee nieuwe leden aantreden.

Sam Muller is sinds 1 december 2017 voorzitter van de Raad van Toezicht. Sam is daarnaast ook lid van het toezichthoudend orgaan van World Wide Fund for Nature (WWF-International) dat in Zwitserland is gevestigd en neemt als gevolg ook deel aan de relevante WWF International-vergaderingen.

Inge Brakman is per 6 juni 2021 benoemd tot vicevoorzitter en richt zich als lid van de Audit Commissie, naast Herman Dijkhuizen en Anouar Noudari, op het aandachtsgebied Finance & Operations.

Het specifieke aandachtsgebied van Anneke Keller en Tex Gunning betreft Engagement. Louise Vet en Han Olf richten zich in het bijzonder op de activiteiten verricht door de afdeling Natuurbescherming.

Benoeming

De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd door de Raad van Toezicht. Sinds 2021 worden de leden (her)benoemd voor een periode van vier jaar waar vanaf 2017 een termijn van drie jaar werd gehanteerd - welke termijn nog van toepassing is op de leden die vanaf 2017 zijn benoemd. Vóór 2017 gold een termijn van vijf jaar.

Functioneren

Om de kwaliteit en een evenwichtige samenstelling van de Raad te waarborgen heeft de Raad een profielschets opgesteld. De profielschets stelt specifieke eisen aan de ervaring en expertise van individuele leden voor de afzonderlijke posities en ook aan de gezamenlijke Raad. De profielschets is leidend bij het werven van nieuwe leden van de Raad.

Binnen de Raad van Toezicht is de zelfevaluatie een belangrijk middel om de kwaliteit van het toezichthoudend orgaan te borgen. In de zelfevaluatie komt onder meer de mate waarin de Raad als geheel en de individuele leden voldoen aan de toezichthoudende en adviserende taken aan de orde en vindt ook een evaluatie plaats van de taakverdeling binnen de Raad. Eenmaal per drie jaar vindt de zelfevaluatie plaats onder begeleiding van een externe deskundige.

Audit Commissie

WWF-NL kent een financiële Audit Commissie als vaste commissie van de Raad van Toezicht. De Audit Commissie bestaat uit drie leden van de Raad van Toezicht en worden door de Raad van Toezicht benoemd. De Audit Commissie is, onder verantwoordelijkheid van de Raad van Toezicht, belast met het toezicht op de financiële gang van zaken binnen de organisatie in het algemeen waaronder onder meer begrepen de inrichting en werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen, naleving van relevante wet- en regelgeving, de financiële informatieverschaffing en het beleid met betrekking tot vermogensbeheer, fondsenwerving en belastingen. De Audit Commissie vergadert minimaal viermaal per jaar en voert minimaal eenmaal per jaar een gesprek met de externe accountant.

Belangenverstrengeling

Het bestuur en de Raad van Toezicht waken voor een verstrengeling van belangen tussen WWF-NL en zijn medewerkers in het algemeen, directie en leden van de Raad van Toezicht. Naast procedures die in dit kader voor medewerkers zijn ingericht leggen zowel de directeur als ieder lid van de Raad van Toezicht jaarlijks een schriftelijke verklaring af aan de Raad van Toezicht waaruit blijkt of sprake is van een verstrengeling van belangen. De directie en alle leden van de Raad van Toezicht verstrekken ook jaarlijks schriftelijk een opgave van hun hoofd- en nevenfuncties. De bestuurder dient vooraf toestemming te verkrijgen van de Raad van Toezicht voor het aanvaarden van nevenfuncties. Op grond van deze opgaven wordt jaarlijks opnieuw getoetst of sprake is van verstrengeling van belangen.

Toezicht en advies

De Raad van Toezicht heeft in boekjaar 2021/2022 viermaal vergaderd. Deze vergaderingen hebben vanwege de COVID-19-beperkingen online of in een hybride vorm plaatsgevonden. In september 2021 vond de jaarlijkse Strategiedag plaats met als hoofdonderwerp de nieuw vast te stellen langetermijnstrategie (2022-2025). Vanwege

de COVID-19-beperkingen kon dit boekjaar de velddag met een bezoek aan een Nederlands natuurbeschermingsproject niet plaatsvinden. Begin volgend boekjaar staat een bezoek aan een buitenlands project op de agenda.

De Raad heeft veel belangstelling voor de nationale en internationale natuurbeschermingsprojecten van WWF-NL. Iedere vergadering wordt een natuurbeschermingsthema of landschap toegelicht en worden dilemma's besproken waarbij, door de specifieke kennis binnen de Raad, de Raad waardevolle input kan leveren. De Raad benadrukt daarbij het belang van de impactmeting, waarbij samenwerking tussen natuurbescherming en de afdeling finance belangrijk is en verzamelen en interpreteren van data essentieel.

De Raad is gedurende het jaar door het bestuur en managementteam geïnformeerd over de voortgang van de belangrijkste aandachtspunten in de bedrijfsvoering op zowel het gebied van Engagement, Natuurbescherming, Organisatie & Talent Ontwikkeling, Finance & Operations inclusief risico-inventarisatie en monitoring, ICT-security en data-strategie, processen en systeemverbeteringen. In alle vergaderingen zijn ook de actuele overzichten van inkomsten en uitgaven besproken en tevens zijn de eventuele gevolgen van de coronacrisis aan de orde gekomen en is aandacht besteed aan het risicoprofiel en de rendementsdoelstelling. Ook zijn de effectenbeursontwikkelingen en daarmee het beleggingsresultaat besproken. Daarnaast is dit jaar bijzondere aandacht uitgegaan naar de eventuele gevolgen voor de organisatie die de situatie tussen Rusland en Oekraïne met zich meebrengt.

Tevens is informatie verstrekt over de gang van zaken binnen WWF-NL over de betrokkenheid van de medewerkers. Belangrijke onderwerpen als integriteitsbeleid en inclusiviteit zijn uitgebreid besproken. De Raad heeft zich laten informeren over de belangrijkste samenwerkingen en nieuwe (subsidie)projecten, (re)branding en de Green Finance-strategie.

De voorzitter en vicevoorzitter hebben evaluatiegesprekken gevoerd met de bestuurder en hebben de besluitvorming omtrent de beoordeling en bezoldiging voorbereid. De Raad heeft in juni 2022 afscheid genomen van de CFO, Perry Heijne, en de Audit Commissie heeft gesprekken gevoerd met de bestuurder hoe het beste invulling te geven aan deze functie. Dit heeft erin geresulteerd dat de CFO-rol op tijdelijke basis zal worden opgenomen door de CPO.

De Raad heeft met de externe accountant EY Accountants LLP, die de jaarrekening heeft voorzien van een goedkeurende controleverklaring, het accountantsverslag besproken en heeft het door de bestuurder opgestelde bestuursverslag en jaarrekening 2020/2021, op advies van de Audit Commissie, goedgekeurd. Aan de bestuurder is decharge verleend. Daarnaast heeft de Raad een positief advies ontvangen van de Audit Commissie voor de begroting en jaarplan 2022/2023 en deze besproken en goedgekeurd. Tenslotte heeft de Raad de langetermijnstrategie over 2022-2025 goedgekeurd.

De Raad liet zich daarnaast informeren over de over de voortgang van de implementatie van het actieplan, verband houdend met het Independent Panel Review rapport.

Tijdens alle vergaderingen is aandacht besteed aan het verder verbeteren van de Risk Management & Assurance-processen en de *Safeguards*-maatregelen die zowel binnen het netwerk als binnen de WWF-NL-organisatie worden genomen. In alle vergadering worden zaken besproken die aandacht vragen van het bestuur

en managementteam maar ook die relevant zijn voor de relatie met en binnen het WWF-netwerk. Ook komen zaken aan de orde die binnen de International Board van WWF, waar Sam Muller onderdeel van is, worden besproken.

Bezoldiging Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht verricht de werkzaamheden onbezoldigd. Onkosten mogen worden gedeclareerd op basis van werkelijk gemaakte kosten. Van deze mogelijkheid is in boekjaar 2021/2022 geen gebruik gemaakt.

De in dit boekjaar door WWF-NL gemaakte kosten met betrekking tot de Raad van Toezicht bedroegen in totaal € 6.944. Dit betreffen zakelijke reis- en verblijfskosten, vergaderkosten inclusief catering alsook de aansprakelijkheidsverzekering voor bestuurder en toezichthouders. Daarnaast zijn in boekjaar 2021/2022 kosten gemaakt ter werving van nieuwe Raad van Toezicht-leden.

Er zijn geen leningen, voorschotten of garanties beschikbaar gesteld of verstrekt aan de Raad van Toezicht.

Rooster van aftreden

Naam	Functie	Benoemd	Hernoembaar/ Herbenoemd	Aftredend
A.S. Muller	Voorzitter, Portefeuille Algemene Zaken	01-12-2017	01-12-2020	01-12-2024
A.Noudari	Lid, Lid Auditcommissie / Portefeuille F&O	17-09-2014	17-09-2019	17-09-2022
I. Brakman	Lid, Vice-Voorzitter, Lid Auditcommissie / Portfeuille F&O	19-10-2018	19-10-2021	19-10-2025
H.H.J. Dijkhuizen	Lid, Voorzitter Auditcommissie / Portefeuille F&O	19-10-2018	19-10-2021	19-10-2025
L.W. Gunning	Lid, Portefeuille Engagement	15-02-2016	15-02-2021	31-12-2023
G.J. Keller	Lid, Portefeuille Engagement	19-10-2018	9-10-2021	19-10-2025
H. Oloff	Lid, Portefeuille Natuurbescherming	09-12-2014	09-12-2019	09-12-2022
L. Vet	Lid, Portefeuille Natuurbescherming	15-02-2016	15-02-2021	31-12-2023

Overzicht Hoofd- en nevenfuncties van de Raad van Toezicht

Naam	A.S. Muller
Functie	Voorzitter
Portefeuille	Algemene zaken
Benoemd per	1 december 2017
Aftredend per	1 december 2024
Herbenoembaar	Nee
Hoofdfunctie	CEO HiiL (The Hague Institute for Innovation of Law)
Nevenfuncties	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Raad van Toezicht World Wildlife Fund International • Lid van Bestuur en Voorzitter Stichting Landgoed Helpmekaar • Lid van Bestuur The Hague Academic Coalition

Naam	I. Brakman
Functie	Vice Voorzitter en lid Audit Commissie
Portefeuille	Finance & Operations
Benoemd per	19 oktober 2018
Aftredend per	19 oktober 2025
Herbenoembaar	Nee
Hoofdfunctie	Onafhankelijk toezichthouder en voorzitter
Nevenfuncties	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter Bestuur Stichting Kijkonderzoek • Lid Raad van Commissarissen DSM Nederland • Lid Raad van Commissarissen Accenture Nederland • Voorzitter Bestuur STAK continuïteit ABN AMRO Group • Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Springtij • Lid Maatschappelijke Adviesraad Huis voor Klokkeluiders • Lid Bestuur Stichting de Volkskrant • Voorzitter Bestuur Royal HaskoningDHV

Naam	H.H.J. Dijkhuizen
Functie	Lid en Voorzitter Audit Commissie
Portefeuille	Finance & Operations
Benoemd per	19 oktober 2018
Aftredend per	19 oktober 2025
Herbenoembaar	Nee
Hoofdfunctie	Lid Raad van Bestuur, Vice-Voorzitter en CFO NIBC Bank N.V.
Nevenfuncties	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Raad van Commissarissen en Voorzitter Risk and Audit • Committee N.V. Nederlandse Spoorwegen

Naam	L.W. Gunning
Functie	Lid
Portefeuille	Engagement
Benoemd per	5 februari 2016
Aftredend per	31 december 2023
Herbenoembaar	Nee
Hoofdfunctie	CEO LeasePlan Corporation N.V.
Nevenfuncties	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Raad van Toezicht Stichting Nexus Instituut • Lid Raad van Toezicht Stichting Erasmus Trustfonds (Erasmus Alumni Trust) • Voorzitter Bestuur Stichting Grachtenfestival

ORGANISATIE EN BESTUUR

Naam	G.J. Keller
Functie	Lid
Portefeuille	Engagement
Benoemd per	19 oktober 2018
Aftredend per	19 oktober 2025
Herbenoembaar	Nee
Hoofdfunctie	Chief Technology Officer Wehkamp B.V.

Nevenfuncties • Lid Raad van Commissarissen SRK Groep

Naam	A. Noudari
Functie	Lid en lid Audit Commissie
Portefeuille	Finance & Operations
Benoemd per	17 september 2014
Aftredend per	17 september 2022
Herbenoembaar	Nee
Hoofdfunctie	Managing Partner CAPE Investment Partners

Nevenfuncties • Lid Raad van Commissarissen STAR OGP Holding B.V.
 • Lid Bestuur Stichting Giving Back
 • Lid Bestuur Carré Fonds
 • Lid Bestuur VD Holding B.V.

Naam	H. Oiff
Functie	Lid
Portefeuille	Conservation
Benoemd per	9 december 2014
Aftredend per	9 december 2022
Herbenoembaar	Nee
Hoofdfunctie	Hoogleraar Community & Conservation Ecology, Rijksuniversiteit Groningen

Nevenfuncties • Lid Wetenschappelijke Adviesraad van het NIOZ Royal Netherlands Institute for Sea Research
 • Lid Raad van Toezicht Stichting Ark Natuurontwikkeling
 • Boegbeeld van Route Kwaliteit van de Leefomgeving van de Nationale Wetenschapsagenda (NWO)
 • Lid Wetenschappelijke Adviesraad One Mara Science Hub
 • Wetenschappelijk adviseur van Serengeti-Mara Society

ORGANISATIE EN BESTUUR

Naam	L.E.M. Vet
Functie	Lid
Portefeuille	Conservation
Benoemd per	15 februari 2016
Aftredend per	31 december 2023
Herbenoembaar	Nee
Hoofdfunctie	Emeritus Hoogleraar Evolutionaire Ecologie, Wageningen University and Research

Nevenfuncties

- Voorzitter Bestuur Nederlands Urgenda
- Voorzitter Deltaplan Biodiversiteitsherstel (Societal Coalition on Biodiversity Recovery)
- Beoordelingscommissie Investeringsfonds Duurzame Landbouw LNV
- Lid van vakjury Plaque voor Duurzaam Ondernemerschap (Koning Willem I Prijs)
- Juryvoorzitter Nederlandse Bouwprijs
- Bestuurslid Stichting Lettinga Foundation (LEAF)
- Voorzitter Bestuur Stichting DOB Ecology
- Vice Voorzitter Bestuur Stichting Commonland
- Voorzitter Wetenschappelijk Programma Indonesië-Nederland (SPIN)
- Lid Raad van Bestuur Coöperatieve Circle Economy U.A
- Lid Ronde Tafel Worldconnectors
- Lid Groene Brein
- Lid Environment Steering Panel, European Academies Science Advisory Council (EASAC)
- Lid Raad van Advies KeyGene B.V.
- Gekozen lid van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen
- Gekozen lid van de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen
- Gekozen lid én Voorzitter Teylers Tweede Genootschap, Teylers Museum Haarlem
- Voorzitter Begeleidingscommissie NWA programma Living labs voor het herstel van biodiversiteit

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

WWF-NL werkt aan de verduurzaming van haar eigen bedrijfsvoering en dat van haar partners en leveranciers. Daarmee wil WWF-NL naast wereldwijde natuurbescherming ook in Nederland een bijdrage leveren aan verdere verduurzaming van onze maatschappij. Ook dit jaar was de COVID-19-pandemie nog voelbaar. Van ons bedrijfspand werd minder gebruik gemaakt, er werd minder gereisd en er werd hybride gewerkt.

Huisvesting

Kantoorbezetting

In afgelopen boekjaar was het gebouw vanwege Corona, gedurende een lange periode, voor een beperkt aantal collega's toegankelijk. Op 5 weken in juli en augustus na, waarin het gebouw op woensdag en vrijdag gesloten was, was het gebouw wel alle dagen open.

juli	maximaal 50 medewerkers
Augustus, september en oktober	maximaal 60 medewerkers
November en december	maximaal 40 medewerkers
Januari en februari	maximaal 80 medewerkers

Vanaf maart 2022 is het pand weer voor iedereen toegankelijk.

Hybride werken

In coronatijd hebben we, noodgedwongen weliswaar, een sterke trendbreuk gezien in de manier van werken. De werkplek van nu en in de toekomst is een hybride kantoor. Ons kantoor is een plaats waar je goed, prettig en productief kunt (samen)werken en vergaderen met een team – waarvan een deel fysiek op kantoor aanwezig is en de rest vanuit huis werkt. Daarom hebben we ook in beperkte mate de indeling van het pand gewijzigd.

We hebben niet alleen meer ontmoetingsplekken en vergaderruimtes gecreëerd, maar die ook optimaal laten inrichten met apparatuur waardoor er uitstekend vanuit elke zaal hybride gewerkt kan worden.

Hybride werken betekent dat ons kantoor een andere invulling is gaan krijgen. Het is meer ons WWF-Clubhuis geworden. Dat betekent dat ons kantoor niet altijd even intensief gebruikt wordt als vóór COVID-19. We zijn dan ook gaan kijken hoe we via andere wegen optimaal het pand kunnen gebruiken. Daarom hebben we besloten om ruimtes in ons pand beschikbaar te stellen voor verhuur aan externen.

Energieverbruik

Het gasverbruik kwam uit op 9.886 m³. Een toename van 87% ten opzichte van voorgaand boekjaar, als gevolg van het toegenomen gebruik van het kantoorgebouw na versoepeling van de coronamaatregelen, strengere wintermaanden en een storing in de warmtepomp. Het gasverbruik wordt volledig gecompenseerd, waarmee projecten worden ondersteund die wereldwijd schone energie ontwikkelen.

Aan elektriciteit is 162.527 kwh ingekocht. Een toename van 17%, ook door de toename van het gebruik van het kantoorgebouw, gecombineerd met energiebesparing door het verwijderen van de inpandige serverruimte en het aanbrengen van ledverlichting. Onze 208 zonnepanelen wekten 34.214 kwh op. Dat is 7,5% minder dan vorig jaar. Daar hebben we weinig invloed op, omdat we afhankelijk zijn van de zon. Dit jaar hebben we 2.684 kwh teruggeleverd aan het publieke net en is er 2.500 kwh opgeladen door auto's aan onze twee laadpalen op het terrein.

Energiebesparende maatregelen

In augustus 2021 zijn de lampen in het sanitair en de gangen vervangen door LED-verlichting. In boekjaar 2022/2023 worden alle lampen door LED-verlichting vervangen.

Afval

De verschillende afvalstromen zagen er in het afgelopen boekjaar als volgt uit (afvalstromen voorgaand jaar tussen haakjes):

GFT	312 kg (11 kg)
Koffiedik	150 kg (100 kg)
Papier en karton	1.848 kg (1.472 kg)
Glas	792 kg (5 kg)
PMD	205 kg (29kg)
Ongesorteerd afval	1.317 kg (907 kg)

In verband met de lockdowns geeft de vergelijking met voorgaand jaren geen goed beeld.

Papiergebruik

Kantoor	0,1 ton (0,1 ton)
Magazines, direct mailings en overig drukwerk	303 ton (304 ton)

Mede door het veelvuldig thuiswerken het afgelopen boekjaar, is het verbruik van papier op kantoor nagenoeg nihil. Al het papier dat WWF-NL inkoopt en gebruikt heeft het FSC-keurmerk.

Bedrijfsrestaurant

De bakker om de hoek bakt het beste brood met Nederlandse granen, en groente en fruitkneusjes hebben misschien niet de looks, maar wel de smaak. Dat geldt voor al onze gerechten in het bedrijfsrestaurant: het is gezond, vers bereid, duurzaam, biologisch en lokaal. We streven naar zo min mogelijk 'food miles' op het bord en werken uitsluitend met seizoensgebonden producten, vers van Hollandse bodem. En om zo min mogelijk voedsel te verspillen, koopt onze cateraar zo efficiënt en lokaal mogelijk in. De keuken is 100% vegetarisch.

Wij zetten ons actief in tegen verspilling en passen we onze werkwijze zo aan dat zelf, maar ook in de keten, zo min mogelijk afval veroorzaken. Daarom ook de keuze voor koffieautomaten. Geen volle, niet gebruikte

kannen koffie die we weer weg moeten gooien. We koken "from scratch" en we gebruiken producten in hun geheel. Een deel van ons assortiment bereiden we centraal waardoor we grote landelijke reststromen kunnen verwerken in onze gerechten. Onder andere door gescheiden in te zamelen en door met leveranciers afspraken te maken om deze zuivere stromen te gebruiken als grondstof. Daarmee ontstaan unieke samenwerkingen die circulariteit in de keten brengen.

Reizen & Vervoer

We stimuleren medewerkers om voor hun werk zoveel mogelijk te reizen met de fiets of het openbaar vervoer. Autogebruik wordt zoveel mogelijk ontmoedigd. Dit is niet alleen beter voor het klimaat, maar draagt ook bij aan de vitaliteit van onze medewerkers.

Fiets

Voor de fiets ontvangen medewerkers een vergoeding van € 0,19 per kilometer. Daarnaast kunnen medewerkers sinds 1 juli 2021 deelnemen aan ons leasefietsplan, waardoor de aanschaf van een nieuwe (elektrische) fiets een stuk aantrekkelijker wordt. Het afgelopen jaar hebben acht collega's deelgenomen aan het leasefietsplan.

OV

Elke medewerker ontvangt een NS Business Card waarmee met al het openbaar vervoer kan worden gereisd voor het werk op basis van 2e klas. Het afgelopen jaar hebben zeker 118 collega's (circa 70%) daarvan gebruik gemaakt en is er over het hele boekjaar bijna 290.000 kilometers gereisd met OV voor woon-werkverkeer en zakelijke dienstreizen.

Auto

Het gebruik van de auto voor woon-werkverkeer wordt niet vergoed. Voor zakelijke reizen is het soms toch nodig om met de auto te reizen als een locatie slecht bereikbaar is met openbaar vervoer. Sinds september 2021 kunnen medewerkers met hun NS Business Card gebruik maken van een auto van GreenWheels. Daar is sindsdien 22 keer gebruik van gemaakt, waarbij iets meer dan 3.000 kilometer is afgelegd.

Vliegen

Ook dit jaar had COVID-19 effect op onze reizen. Van juli tot en met oktober is er nauwelijks gevlogen. Vanaf november nam het aantal reizen pas toe. Voor heel FY2022 was een totaalbudget van 147,11 ton CO² beschikbaar, daar is uiteindelijk 70,59 ton van gebruikt. De CO₂-uitstoot van onze vliegreizen worden via Gold Standard gecompenseerd. Hiermee levert WWF-NL een bijdrage aan een project in Tanzania dat als doel heeft om klimaatverandering tegen te gaan en de leefomstandigheden voor de lokale bevolking te verbeteren.

Inkoop & Inhuur

Het inkoop- & inhuurbeleid is dit boekjaar verder aangescherpt. Naast de specifieke duurzaamheidseisen, gerelateerd aan de afgenomen producten en/of diensten, stelt WWF-NL als voortvloeisel uit het eigen MVO-beleid ook bepaalde duurzaamheidseisen aan de bedrijfsvoering van haar leveranciers. Die eisen kunnen verschillen per branche, product, dienst of bedrijf. Deze eisen zijn vastgelegd in de MVO-criteria Leveranciers. Daarnaast conformeert WWF-NL zich aan de diverse richtlijnen die door WWF-NL en binnen het WWF-netwerk zijn opgesteld op het gebied van ethiek, financiën en duurzaamheid, die in bepaalde gevallen ook doorwerken en verplichtingen opleggen voor de leverancier. Zo zijn we strenger gaan kijken naar de screening van ZZP-ers. Een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en integriteitsverklaring maken onderdeel uit van de inhuurprocedure. Van elke leverancier wordt tevens verwacht dat die kennisgenomen heeft van de Gedragscode van WWF-NL.

Duurzame beleggingen

Het beleggingsbeleid van WWF-NL legt de nadruk op maatschappelijke verantwoordelijkheid en vermogensbehoud op lange termijn. De selectie van beleggingen is daarom niet alleen gebaseerd op financiële voorwaarden, maar ook op strikte duurzaamheidscriteria. Hiervoor worden specifieke duurzame en ethische criteria gehanteerd. Voor meer informatie hierover, zie de paragraaf "beleggingsbeleid" op pagina 134.

Personeel & Integriteit

Integriteit

Integriteit is onlosmakelijk verbonden met onze missie en doelen. De WWF-NL Gedragscode beschrijft de uitgangspunten ten aanzien van onze manier van handelen op basis van missie, visie en kernwaarden. Vorig jaar zijn voor het hele WWF-netwerk dezelfde set kernwaarden gelanceerd: Courage, Integrity, Respect en Collaboration. Binnen WWF-NL hebben we in dialoog met medewerkers besproken hoe deze kernwaarden richting geven aan ons handelen en gedrag. Daarnaast zijn er binnen het netwerk een aantal standaard richtlijnen gelanceerd (core standards), onder andere over fraude en corruptie bestrijding, over een discriminatie en intimidatie vrij WWF en over de bescherming van de rechten van kinderen. Hierover werden afgelopen jaar informatie sessies georganiseerd waaraan ook medewerkers van WWF-NL deelnamen. Onze WWF-NL gedragscode is in lijn gebracht met de nieuwe kernwaarden en standaarden.

Veiligheid

WWF-NL monitort en verbetert de veiligheid op het werk continu op basis van een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E). Ook afgelopen jaar werden weer verbeteringen aangebracht. Zo vond er een BHV-cursus plaats en werd de ontruiming van ons kantoor geoefend. WWF-NL, als onderdeel van een internationale organisatie, werkt in vele landen en plaatsen wereldwijd aan haar missie. Daarom reizen werknemers naar projecten in het buitenland en reizen brengt veiligheidsrisico's met zich mee. Aangezien het reizen na versoepeling van wereldwijde maatregelen rondom COVID-19 weer toenam, is het reisveiligheidsbeleid en de verplichte veiligheids cursus weer actueel en onder de aandacht van de reizende medewerkers gebracht.

Meldingen vertrouwenspersoon

Het afgelopen jaar is ook een jaar geweest waarbij het debat rond veilige omgangsvormen veel maatschappelijke aandacht heeft gehad. WWF-NL is daar niet aan voorbij gegaan. De bestaande Regeling Melding Misstanden, onze Gedragscode, het protocol Ongewenste Omgangsvormen en de interne en externe vertrouwenspersoon zijn extra onder de aandacht gebracht. De interne en externe vertrouwenspersoon kunnen emotionele en praktische ondersteuning bieden aan diegenen die geconfronteerd worden met seksuele intimidatie, pesterijen, agressie, geweld of discriminatie. Het afgelopen boekjaar is er binnen WWF-NL 21 keer sprake geweest van een melding bij de interne vertrouwenspersoon. De externe vertrouwenspersoon is niet geraadpleegd.

Justice, Equity, Diversity and Inclusion (JEDI)

WWF-NL waardeert de verschillende achtergronden en culturen van onze samenleving en van de landschappen waarin we actief zijn. Deze diversiteit zien we graag weerspiegeld in onze organisatie en de samenstelling van onze teams, in onze werkwijze en in onze (communicatie met) achterban. Er werd een Taskforce opgericht bestaande uit een bevlogen groep medewerkers. Deze taskforce overziet alle acties op het gebied van JEDI, agendeert het onderwerp en rapporteert voortgang. Het afgelopen jaar werd ons wervings- en selectiebeleid aangepast. Tevens werd een festival georganiseerd om meer bewustwording rondom dit belangrijke onderwerp te creëren.

Governance & Compliance

De WWF-NL-waarden en -compliance, met wetgeving en interne, voorschriften vormen het fundament voor de governance binnen WWF-NL en vormen de basis van een integere en ethische bedrijfsvoering. Het bestuur, het managementteam en de Raad van Toezicht laten zich leiden door de beginselen van goede en verantwoorde governance en WWF-NL hecht veel waarde aan het waarborgen van deze compliance. De gedragscode geldt als basis en in bijbehorende richtlijnen zijn afzonderlijke onderwerpen en instructies opgenomen.

Via interne communicatie, trainingen, e-learnings en webinars worden medewerkers regelmatig voorgelicht over deze onderwerpen. Medewerkers worden ook gestimuleerd om bij vragen of onzekerheden advies in te winnen bij de Compliance Coordinator. De compliance-functie binnen WWF-NL heeft als taak om wettelijke regels en interne richtlijnen waaraan de organisatie moet voldoen, in kaart te brengen en de naleving te controleren. Onderdeel daarvan betreft het beleid dat binnen de organisatie en het WWF-netwerk van toepassing is te toetsen en richting geven aan de handelswijze van de organisatie en haar medewerkers. WWF-NL verwacht van derde partijen, waarmee wordt samengewerkt, dezelfde houding ten aanzien van integriteit en de gedragscode en het bijbehorende beleid zijn ook voor deze partijen van toepassing. WWF-NL heeft een klokkenluiderssysteem. Medewerkers wordt de gelegenheid geboden om in een zo vroeg mogelijk stadium overtredingen of misstanden te melden.

Bij (meldingen van) misstanden gaan wij na welke belanghebbenden geïnformeerd moeten worden en houden wij rekening met de meldplicht bij het CBF. WWF-NL erkent het belang van zelfreflectie voor een scherp integriteitsbeleid. Bovendien beogen wij een scherpere belegging van rollen en verantwoordelijkheden ten aanzien van het integriteitssysteem door deze vast te leggen in ons integriteitsbeleid en zullen wij, om de alertheid met betrekking tot integriteit kwesies levend te houden, voortdurend moeten blijven nadenken over de invulling van onze medewerkersbijeenkomsten over integriteit.

Privacy

WWF-NL hecht ook in het bijzonder aan naleving van de privacywetgeving. Binnen WWF-NL vinden we het belangrijk dat zorgvuldig wordt omgegaan met persoonsgegevens van onze donateurs, achterban, medewerkers en ieder ander individu. We toetsen ons handelen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Afgelopen jaar zijn we van start gegaan met privacy workshops voor onze medewerkers en deze workshops zullen ook aankomend jaar nog worden gegeven. Naast theorie komen praktijksituaties aan bod. Kennis en bewustzijn aangaande bescherming van persoonsgegevens is hierdoor onder onze medewerkers gegroeid. Daarnaast zijn bestaande processen en protocollen geüpdatet en geactualiseerd. We monitoren en waarborgen onze privacy en bescherming van persoonsgegevens conform de AVG continu.

Samenwerking bedrijven

De bedrijven waarmee samengewerkt wordt, worden gescreend, gebruikmakend van een zwarte en grijze lijst, beschikbaar gesteld vanuit het international netwerk. Nieuwe samenwerkingen worden kritisch beoordeeld en tussentijds geëvalueerd.

FINANCIËEL BELEID

ALGEMEEN

Stichting Het Wereld Natuur Fonds-Nederland heeft haar statutaire zetel te Zeist en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41177588.

Jaarrekening

Het verslagjaar loopt van 1 juli tot en met 30 juni. De Raad van Toezicht stelt elk jaar de jaarrekening vast. Op de jaarrekening is Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties (RJ 2016-13) van toepassing.

Gedragscodes en richtlijnen

WWF-NL onderschrijft en volgt de volgende gedragscodes en richtlijnen:

- SBF-code voor Goed Bestuur
- Richtlijn 650 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving
- Aanbeveling 'Toepassing Richtlijn 650 'kostentoe rekening beheer en administratie' van Goede Doelen Nederland
- Erkenningsregeling van Goede Doelen Nederland
- Regeling beloning directeuren van Goede Doelen Nederland
- Handreiking 'Verantwoord Financieel Beheer van Goede Doelen Nederland'
- Handreiking 'Verwerking en waardering van nalatenschappen belast met (vrucht-)gebruik'

Erkend Goed Doel

WWF-NL is een erkend goed doel en draagt het keurmerk van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF). Jaarlijks voert het CBF een check uit en eens in de drie jaar wordt een uitgebreide hertoetsing gedaan. De criteria waaraan getoetst wordt, zijn vastgelegd door de Commissie Normstelling, die onafhankelijk en onpartijdig is. In 2020 heeft de laatste hertoetsing plaatsgevonden, op basis waarvan de Erkenning gecontinueerd is.

De gegevens van WWF-NL zijn opgenomen in het CBF-Erkenningpaspoort. Deze toont op neutrale wijze de belangrijkste informatie van een erkend goed doel. Het paspoort bevat informatie over de doelstelling en activiteiten van de organisatie door middel van financiële kengetallen. Deze zijn door het CBF gevalideerd.

Continuïteitsreserve

Om de continuïteit van de organisatie te waarborgen, acht de directie van WWF-NL het noodzakelijk om een continuïteitsreserve aan te houden. Tegelijkertijd streeft WWF-NL ernaar de gerealiseerde inkomsten zo snel mogelijk te besteden aan de doelstelling. Daarom is er continu aandacht voor het beperken van het vermogen. Ter onderbouwing van de hoogte van de continuïteitsreserve heeft de directie een risicoanalyse opgesteld, inclusief een inschatting van de potentiële financiële consequenties van de geïdentificeerde risico's.

Bestemmingsreserve

Naast de continuïteitsreserve houdt WWF-NL een bestemmingsreserve aan: de zogenaamde bestemmingsreserve activa. De bestemmingsreserve activa wordt aangehouden ter financiering van de (im)materiële vaste activa die met eigen vermogen zijn gefinancierd. De directie heeft besloten om, met ingang van boekjaar 2021-2022, ter verhoging van het inzicht in het vermogen, een bestemmingsreserve te vormen voor negatieve koersresultaten behaald met de effectenportefeuille. Deze bestemmingsreserve bedraagt 10% van de waarde van de portefeuille per balansdatum.

Managementinformatie

Boekjaar 2021-2022 valt binnen de meerjarenstrategie (2020-2022). WWF-NL stelt binnen de strategieberaadperiode ieder jaar speerpunten vast en een jaarbegroting op, om het financieel beleid te bepalen, te plannen en de organisatie aan te sturen. De speerpunten en begroting hebben betrekking op de gehele organisatie en bevatten plannen voor alle afdelingen. De Raad van Toezicht keurt zowel de strategie, de jaarlijkse speerpunten als de jaarbegroting goed. Om gedurende het jaar de baten en bestedingen te bewaken en besturen stelt WWF-NL maandelijks een financiële managementrapportage op.

De formele rapportage aan de Raad van Toezicht vindt tweemaal per jaar plaats. Na afloop van het boekjaar verantwoordt WWF-NL de behaalde inhoudelijke en financiële resultaten in het externe jaarverslag.

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid van WWF-NL legt de nadruk op maatschappelijke verantwoordelijkheid en vermogensbehoud op lange termijn. De selectie van beleggingen is daarom niet alleen gebaseerd op financiële voorwaarden, maar ook op strikte duurzaamheidscriteria. Activiteiten waar WWF-NL niet in wil beleggen worden hiermee uitgesloten (uitsluitingscriteria). Beleggingen in de portefeuille moeten allereerst voldoen aan de UN Global Compact criteria. In aanvulling op deze criteria hanteert WWF-NL specifiek op haar missie gerichte sector gerelateerde, product gerelateerde en thematische uitsluitingscriteria.

Hiervoor worden specifieke duurzame en ethische criteria gehanteerd. WWF-NL belegt bijvoorbeeld niet in kernenergie, mijnbouwen fossiele brandstoffen. Ook worden bedrijven en landen betrokken bij productie en levering van wapens uitgesloten alsook bedrijven en landen betrokken bij ernstige schendingen van mensenrechten uitgesloten.

Naast uitsluitingen worden er ook positieve criteria toegepast in het beleggingsbeleid. Bij voorkeur worden ondernemingen die goed scoren op ESG (Environmental, Social and Corporate Governance) gebied opgenomen in de portefeuille. Het doel is de portefeuille steeds verder relatief te verduurzamen. Dat monitoren wij door de totale ESG-score en de footprint af te zetten tegen die van een benchmark.

Om de gevoeligheid voor koersfluctuaties te beperken, belegt WWF-NL maximaal 40% van haar portfolio in aandelen. De overige middelen worden belegd in obligaties, impactinvesteringen en liquiditeiten. Obligaties waarin WWF-NL belegt, moeten aan kredietwaardigheidseisen voldoen. WWF-NL belegt alleen in obligaties in de hoogste kredietwaardigheidsklassen (AAA – BBB).

De beleggingsportefeuille van WWF-NL heeft een internationaal karakter. Niet alleen vanwege risicospreiding en het verwachte rendement, maar ook om duurzaamheidsredenen kijken wij over de landsgrenzen heen. Eventuele valutarisico's worden meegenomen in de algehele risico-rendementsafweging.

Het beheer van de beleggingsportefeuille is in handen van een professionele vermogensbeheerder. Het wijzigen van vermogensbeheerder is onderworpen aan een besluit van de Raad van Toezicht. Screening en selectie van beleggingen voor de duurzaamheidsrapportage is mede gebaseerd op screeningsrapporten van een onafhankelijke derde partij. Samen met de vermogensbeheerder evalueren we regelmatig het beleggingsbeleid en bespreken we de beleggingsresultaten.

Met uitzondering van onze rol als aandeelhouder van het Dutch Greentech Fund B.V. en Shift Invest Coöperatie U.A., bezoekt WWF-NL geen aandeelhoudersvergaderingen.

Risicomanagement

WWF-NL heeft te maken met risico's die het realiseren van de doelstellingen kunnen bedreigen. WWF-NL is bijvoorbeeld onder meer actief in gebieden waar sprake is van een verhoogd inherent (implementatie-)risico, terwijl die gebieden veel natuur van hoge biodiversiteitswaarde kennen. Risicomanagement is een integraal onderdeel van onze besturing en richt zich op het identificeren, mitigeren en managen van de risico's om deze tot een voor de organisatie acceptabel restrisico terug te brengen.

WWF-NL is terughoudend in het nemen van risico's. Waar een risico onderkend wordt, worden mitigerende maatregelen genomen. Risico's die niet gemitigeerd kunnen worden, worden nauwlettend gemonitord.

Risicomanagement vindt binnen de organisatie zowel op organisatie- als op projectniveau plaats. Periodiek vinden overleggen plaats met en binnen het managementteam en halfjaarlijks tussen Raad van Toezicht en managementteam. WWF-NL onderkent strategische, financiële, operationele en reputatie risico's, alsmede (veiligheids-)risico's gerelateerd aan onze mensen en sociale- en milieurisico's. Onderkende risico's worden periodiek getoetst, geactualiseerd en geprioriteerd, de effectiviteit van bestaande risico- mitigerende

maatregelen wordt beoordeeld en waar mogelijk worden aanvullende maatregelen gepland en geïmplementeerd.

Binnen de organisatie is breed aandacht en besef voor het belang van risicomanagement. In 2021/2022 is er binnen het kernteam Risk Management het risico register geactualiseerd en opnieuw geprioriteerd. Daarnaast is het risicomanagementproces van WWF-NL verder in lijn gebracht met de WWF-netwerk standaard door bijvoorbeeld de implementatie van de WWF netwerk Core Standards en het volgen van onboarding en training alsook deelname van WWF-NL aan de WWF-Steering Group en de NET. Dit zorgt ervoor dat de risico matrices van WWF-NL en andere kantoren binnen het WWF-netwerk beter vergelijkbaar worden en dezelfde uitgangspunten en -gemiddelde- risicobereidheid gehanteerd wordt.

De voor WWF-NL belangrijkste risico's en maatregelen zijn onderstaand uiteengezet:

Sociaal- en milieurisico: schending van mensenrechten

WWF-NL moet en wil meer doen om ervoor te zorgen dat ook onze partners mensenrechten te allen tijde respecteren, ook in politiek instabiele regio's. In 2020/2021 is het in opdracht van het WWF-netwerk opgestelde Independent Panel Review-rapport gepubliceerd. Aanleiding voor deze opdracht tot onafhankelijk onderzoek, het Independent Panel Review, waren beschuldigingen in 2020 in de media van mensenrechtenschendingen door WWF in een aantal gebieden waar WWF actief is. Uit het rapport blijkt dat WWF-medewerkers niet betrokken zijn geweest bij de schendingen.

Beheersmaatregel: Na de goedkeuring van de "Environmental and Social Safeguards Framework" (ESSF) in 2020/2021, heeft WWF-NL een leidende rol in het netwerk op zich genomen om de implementatie van de sociale normen en waarden te bevorderen en te waarborgen. Om dit te realiseren werd er binnen het wereldwijde WWF-netwerk een actieplan opgesteld dat binnen twee jaar geïmplementeerd wordt. WWF-NL directeur Kirsten Schuijt leidt de implementatie van het actieplan. Het actieplan houdt in dat bijgewerkte beleidslijnen, richtlijnen en procedures geïmplementeerd en gewaarborgd worden en dat deze maatregelen onze partnerkantoren verder versterken.

WWF-NL heeft het actieplan geïmplementeerd; het actieplan biedt ondersteuning bij de

landschapsscreening en het maken van mitigatieplannen voor milieu- en sociale risico's in onze prioriteits-landschappen. We helpen bij het beoordelen van sociale normen in verschillende landschappen en bieden middelen en handvatten om mitigerende maatregelen op belangrijke gebieden te implementeren. Deze maatregelen omvatten bijvoorbeeld het versterken van processen voor de betrokkenheid van belanghebbenden en het instellen van klachtenmechanismen. Ook werken we aan de ontwikkeling van training van onze medewerkers en partners in verschillende regio's.

Een andere belangrijke prestatie is de integratie van het ESSF als een belangrijk onderdeel van onze investeringscyclus. Met deze integratie zorgen we ervoor dat alle projecten met veldwerk worden gepland en beoordeeld op een manier die rekening houdt met bijdragen aan sociale ontwikkeling en mensenrechten.

Operationeel risico: het onvermogen om de impact van ons werk te meten en aantoonbaar te maken, waardoor geen informatie naar donoren getoond kan worden, met als potentieel risico een teruggang van donoren, fondsen en vertrouwen.

Beheersmaatregel: WWF-NL behoudt en vergroot het vertrouwen en betrokkenheid van donoren en publiek door:

- Transparant te communiceren over het werk in de prioriteitslandschappen en de hiermee behaalde resultaten, en
- met donoren die geormerkt geven de voortgang tov de gestelde doelen & KPI's periodiek te delen en/of te bespreken, en
- bij de keuze van financiering van natuurbeschermingsprogramma's nog meer rekening te houden met de wensen en voorkeuren van de donoren.

Langetermijneffecten van natuurbehoud en inclusieve impact op schaal creëren wij in onze vastgestelde prioriteitslandschappen. Deze landschappen zijn geselecteerd op basis van hun uitzonderlijke wereldwijde biodiversiteitswaarde en het vermogen van WWF-NL om aldaar een unieke bijdrage te leveren door onze investeringen of invloed.

Om de impact van ons werk in de loop van de tijd te meten en aan te kunnen tonen, zijn we begonnen met het ontwikkelen van onze

prioriteitslandschappen-*indicator dashboards*.

Daarnaast heeft de WWF-NL-afdeling Natuurbescherming afgelopen boekjaar haar interne operationele structuren opnieuw afgestemd op de strategische focus: de geïntegreerde impact op schaal in deze landschappen. Dit vereiste op korte termijn het definiëren van nieuwe manieren van werken in nieuwe samengestelde teams. Hierdoor is een veel sterkere positie gecreëerd om impact te leveren in onze prioriteitslandschappen.

Daarnaast blijft WWF-NL inzetten op de diversificatie van inkomstenstromen om zo door spreiding het risico op terugval in inkomsten te verkleinen en de voortgang van het natuurbeschermingswerk te kunnen waarborgen.

Strategisch risico: Onvoldoende capaciteit van implementerende partners, binnen en buiten het WWF-netwerk, waardoor de beoogde natuurbeschermingsresultaten niet behaald worden.

Beheersmaatregel: WWF International is afgelopen boekjaar begonnen met een effectiviteitsanalyse van de partnerkantoren. Hierbij willen wij binnen het netwerk onderzoeken en leren hoe wij samen de capaciteit in onze werkgebieden kunnen verbeteren. De kwaliteit en voortgang worden door monitoring en periodieke evaluaties gevolgd.

Ook is er een standaard Due Diligence proces voor partners zowel binnen als buiten het WWF-netwerk ingevoerd als onderdeel van de standaard werkwijze, waardoor tekortkomingen in capaciteit nog meer dan voorheen vóór contracteren onderkend worden en er met de partner een verbeterplan overeengekomen kan worden.

Daarnaast ondersteunt WWF-NL implementerende (netwerk) partners door zo veel als mogelijk meerjarige contracten af te sluiten. Dit verhoogt de zekerheid voor de medewerkers van de partnerkantoren en verlaagt daarmee het verloop en het verlies van kennis en ervaring. WWF-NL stelt waar nodig voor netwerkpartners financiële bijdragen specifiek voor organisatieontwikkeling beschikbaar.

Sociaal- en milieurisico: Omgaan met tegenslag en onzekerheid, door politieke onrust of conflicten in landen, waardoor de beoogde natuurbeschermingsresultaten niet behaald worden.

Beheersmaatregel: Wij zien dat de algemene trend van intermenselijke conflicten en conflicten tussen mens en natuur ook voorkomen in onze werkgebieden. Grote geopolitieke belangstelling zorgt verder voor uitbreiding van conflicten in de maatschappij waardoor ons natuurbeschermingswerk in landen beïnvloed wordt en de beoogde resultaten niet behaald worden. Ons werk staat onder druk of is onderbroken door bijvoorbeeld het conflict tussen Oekraïne en Rusland, alsook door een ingewikkelde relatie met overheden, bijvoorbeeld in Indonesië of het Congobekken. Als organisatie moeten wij hiermee dealen. Dat doen we door in gesprek te blijven met onze partnerkantoren en door middel van ondersteuning aan mitigatieplannen samen met WWF-International of door implementatie van het "Environmental and Social Safeguards Framework" (ESSF) in deze landen.

In het voorjaar 2022 heeft WWF-NL extra inspanningen verricht om, ondanks de politieke situatie, een betaling te kunnen verrichten aan WWF-Rusland ad €864.000, ter voortzetting van het natuurbeschermingswerk ter plaatse.

Financieel risico: het fluctueren van de waarde van de beleggingsportefeuille

Beheersmaatregel: WWF-NL belegt met vermogensbehoud als voornaamste doel. Hoewel een defensieve beleggingsstrategie gevolgd wordt, is niet te vermijden dat de portefeuille aan wijzigende beurskoersen bloot staat. Per balansdatum bedraagt de waarde van de beleggingsportefeuille €38,3 miljoen. Dalende beurskoersen kunnen potentieel leiden tot een ongerealiseerd koersresultaat van 0 of lager, waarbij de waarde van de gehele portefeuille als ondergrens geldt. Om dit specifieke risico inzichtelijk te maken, heeft WWF-NL vanaf dit boekjaar een aparte bestemmingsreserve gevormd ter hoogte van 10% van de waarde van de beleggingsportefeuille.

COVID-19

De impact van COVID-19 op de medewerkers, activiteiten en financiële situatie van WWF-NL is relatief beperkt gebleven. Wel heeft COVID-19 grotere invloed gehad in onze werkgebieden, waardoor lopende projecten vertraging ondervonden en nieuwe projecten later zijn gestart. In de loop van 2021/2022 is het omgaan

met de realiteit van COVID-19 in de reguliere bedrijfsvoering opgegaan.

Continuïteitsreserve

Om financiële tegenvallers op te kunnen vangen, is een continuïteitsreserve aanwezig. Deze vrije reserve ligt in lijn met het benodigd gewenst vermogen uit hoofde van de risicoanalyse. Het risicomanagement vormt een integraal en belangrijk onderdeel binnen de bedrijfsvoering.

De belangrijkste risico's hebben, individueel of gezamenlijk, potentieel impact op de inkomsten en uitgaven van WWF-NL. Deze impact wordt binnen het risicomanagement proces ingeschat door de kans dat een risico zich voordoet te vermenigvuldigen met de potentiële financiële impact.

In boekjaar 2021/2022 is de continuïteitsreserve per saldo gedaald. Dit wordt veroorzaakt door de vorming van een separate bestemmingsreserve koersresultaten effectenportefeuille.

Monitoring & evaluatie natuurbeschermingsprojecten

We streven ernaar de prachtige rijkdom aan dier- en plantsoorten op aarde te beschermen en behouden. Dit doen we over de hele wereld door meerjarige natuurbeschermingsprogramma's op te zetten. Van ieder natuurbeschermingsprogramma leggen we de doelstellingen en begroting vast in een contract. Om impact te realiseren is het belangrijk dat we regelmatig monitoren, reflecteren en bijsturen.

Om ervoor te zorgen dat we goed inzicht hebben in de resultaten, rapporteren alle nationale en internationale teams over zowel de bereikte natuurbeschermingsresultaten als de financiële exploitatie. De inhoudelijke rapportage vindt tweemaal per jaar plaats, de financiële rapportage viermaal per jaar. De rapportages worden besproken en waar nodig worden acties geformuleerd en activiteiten aangepast.

Grote programma's worden bij voorkeur gedurende, of aan het eind van het contract geëvalueerd, om de effectiviteit in het bereiken van gestelde doelen te kunnen beoordelen en om aanbevelingen te ontwikkelen voor ontwerp, management of uitvoering. De bevindingen worden gebruikt om ofwel tussentijds bij te sturen ofwel het programma in de volgende financieringsfase aan te passen.

Externe accountant

Gedurende het boekjaar toetst de externe accountant de opzet en het bestaan van de administratieve organisatie en daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing. Na afloop van het boekjaar controleert de externe accountant de jaarrekening. Voor boekjaar 2021/2022 is Ernst & Young Accountants LLP de externe accountant van WWF-NL.

Bevindingen en aanbevelingen naar aanleiding van de controle zijn vastgelegd in het accountantsverslag en worden door de accountant met het bestuur en de Audit Committee besproken.

Verbonden partijen

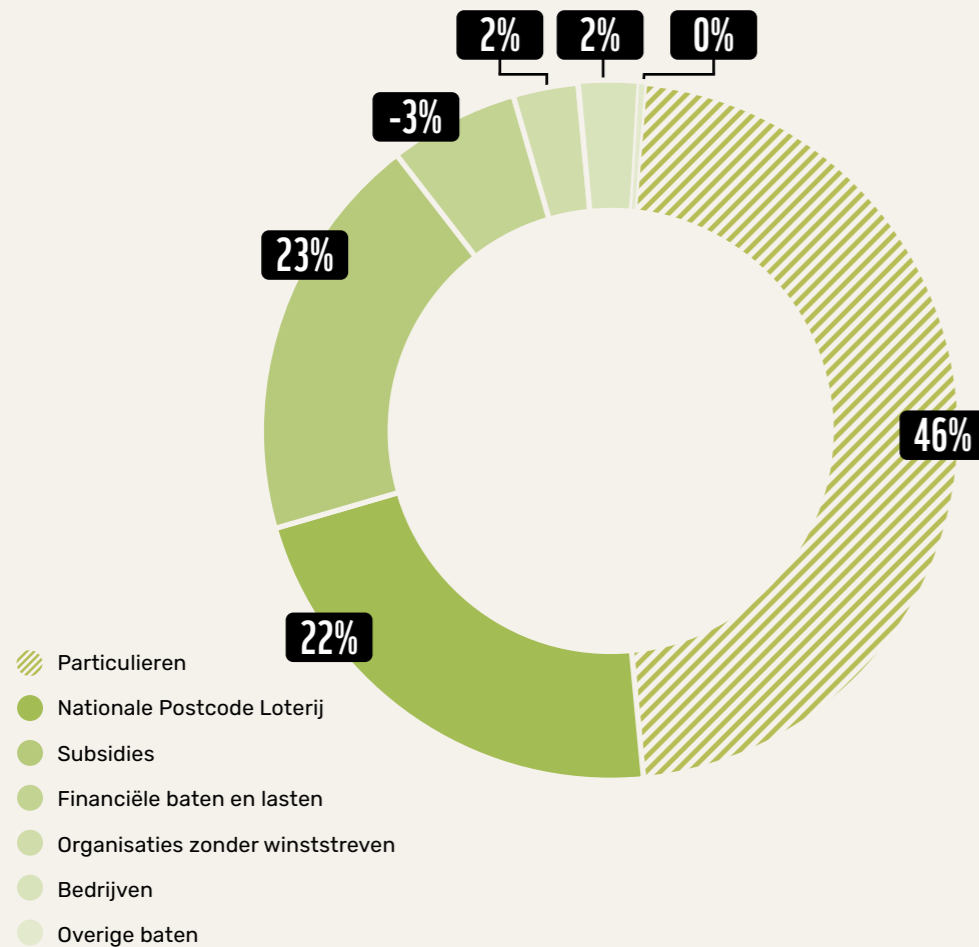
Er zijn in boekjaar 2021/2022 geen transacties met de directeur en leden van de Raad van Toezicht geweest op niet-zakelijke grondslag.

WWF-NL maakt onderdeel uit van het wereldwijde WWF-netwerk. Vanaf pagina 106 zijn de structuur, governance en wijze van samenwerking binnen het netwerk toegelicht.

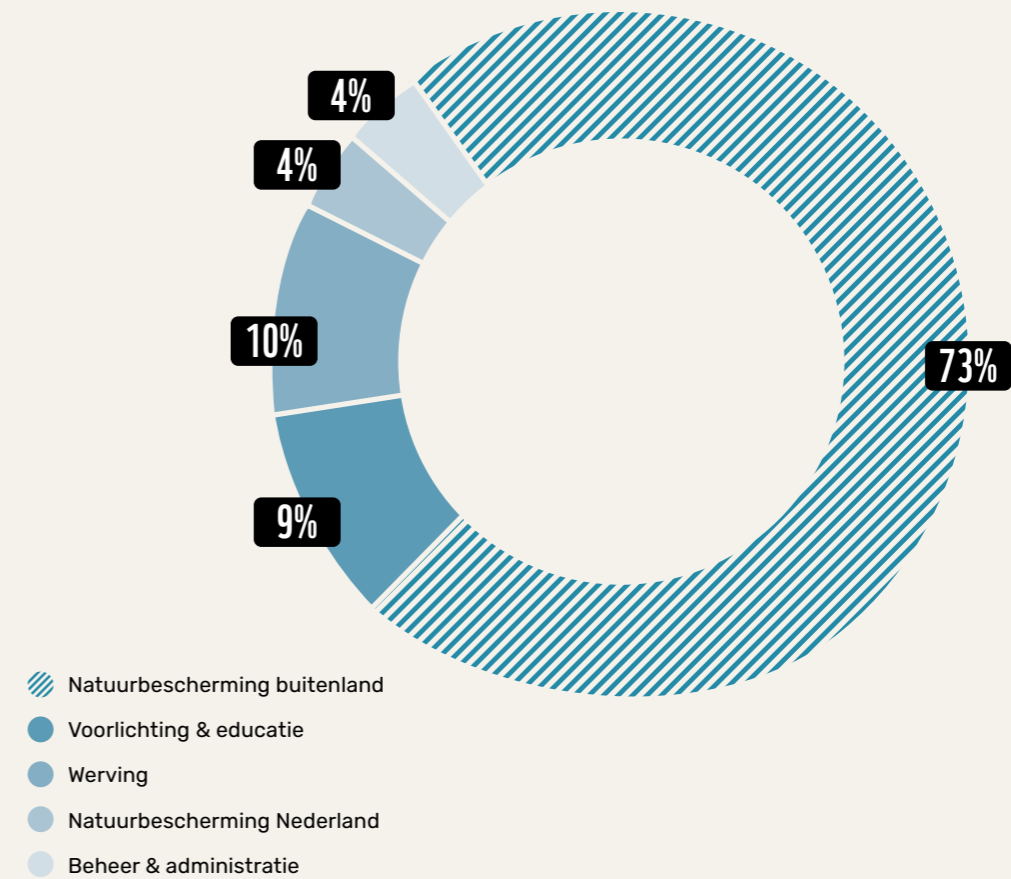
INKOMSTEN 2021/2022

€ 65,8m

BESTEDINGEN 2021/2022

€ 66,0m

SAMENVATTING FINANCIËLE RESULTATEN WWF-NL

De totale inkomsten van WWF-NL zijn het afgelopen jaar met € 3,7 miljoen gedaald van € 69,5 miljoen in 2020/2021 naar € 65,8 miljoen in 2021/2022. Deze daling heeft met name te maken met het in 2021/2022 behaalde negatieve koersresultaat.

De inkomsten van dit boekjaar maakten het mogelijk om € 57,1 miljoen te besteden aan onze doelstellingen. We hebben het boekjaar afgesloten met een negatief resultaat van € 0,2 miljoen. In dit bedrag is € 4 miljoen aan bestedingen begrepen

betreffende het programma "Onbegrensd door Afrika". Dit bedrag zal in mindering worden gebracht op het gevormde bestemmingsfonds. Daartegenover staat een ontvangen bedrag van € 2 miljoen euro van de Nationale Postcode Loterij voor het project 'Natuurkracht' in Limburg", net als een per balansdatum nog niet besteed bedrag van € 1,7 miljoen betreffende de 3FM Serious Request-actie. Voor beide in het boekjaar 2021/2022 ontvangen, maar nog niet bestede bedragen, is een bestemmingsfonds gevormd.

Bestedingen

Van elke euro die WWF-NL uitgaf, is in 2021/2022 86 cent aan onze doelstellingen besteed. Er ging 72 cent naar natuurbescherming in het buitenland, 4 cent naar natuurbescherming in Nederland en 10 cent naar voorlichting en educatie. Wij gaven 10 cent uit aan werving van onze baten en 4 cent aan kosten voor beheer en administratie.

Inkomsten

De daling van de baten ten opzichte van voorgaand boekjaar wordt met name verklaard door het in 2021/2022 slechte koersresultaat, behaald met de effectenportefeuille. Terwijl in boekjaar 2020/2021 nog een positief financieel resultaat van € 4,2 miljoen werd verantwoord, bedroeg het financieel resultaat 2021/2022 negatief € 3,2 miljoen. Deze daling van de waarde van de effectenportefeuille is te wijten aan oplopende rente, stijgende grondstof- en energieprijzen en inflatie. Daarbij

kwam in het voorjaar 2022 het conflict in Oekraïne. Dit alles leidde tot dalende aandelenkoersen, maar ook dalende obligatiekoersen als gevolg van de scherp stijgende rente.

Tegenover deze sterke daling in inkomsten staat een van Nationale Postcode Loterij ontvangen bedrag van € 2 miljoen euro inzake het programma "Natuurkracht". Dit bedrag zal in drie jaar besteed worden. Voor het in het boekjaar niet bestede bedrag, is per 30 juni 2022 een bestemmingsfonds gevormd.

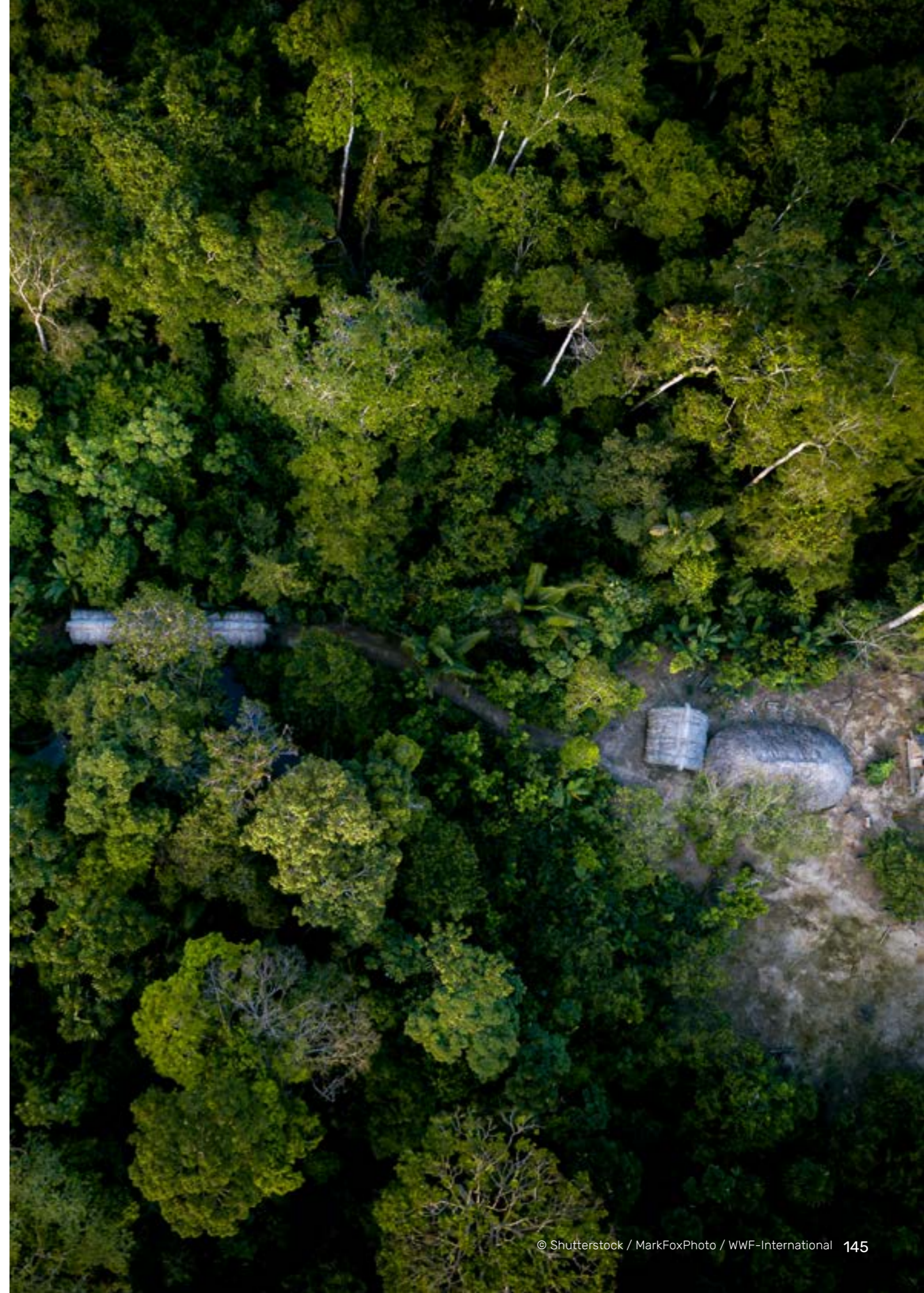
Daarnaast zijn dit boekjaar de baten uit subsidies van overheden sterk gestegen met € 1,7 miljoen. Deze stijging is te danken aan een toename van gesubsidieerde bestedingen in boekjaar 2021/2022 van de programma's "Amplifying Voices for Just Climate Action" en "Dutch Fund for Climate and Development".

Begroting 2022/2023

Bedragen x €1.000	2022/2023 begroot	2021/2022 werkelijk	2021/2022 begroot
Baten			
Baten van particulieren	30.330	33.097	31.259
Baten van bedrijven	1.413	1.598	1.275
Baten van loterijorganisaties	13.500	15.500	13.500
Baten uit subsidies van overheden	19.189	16.882	22.260
Baten van andere organisaties zonder winststreven	1.616	1.655	1.305
Totaal geworven baten	66.048	68.732	69.599
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	833	295	890
Totaal baten	66.881	69.027	70.489
Lasten			
<i>Besteed aan doelstellingen</i>			
Natuurbescherming buitenland	50.399	48.045	55.975
Natuurbescherming Nederland	4.917	2.638	4.495
Voorlichting & educatie	7.965	6.388	7.888
Totaal besteed aan doelstellingen	63.281	57.071	68.358
Wervingskosten	6.168	6.436	6.286
Kosten beheer en administratie	2.913	2.509	3.023
Totaal lasten	72.362	66.016	77.667
Saldo voor financiële baten en lasten	-5.481	3.011	-7.178
Financiële baten en lasten	376	-3.233	843
Resultaat	-5.105	-222	-6.335

De in juni 2022 goedgekeurde begroting voor 2022/2023 sluit met een negatief saldo van € 5,1 miljoen. Dit negatieve resultaat wordt verklaard door bestedingen aan de door de Nationale Postcode Loterij gefinancierde programma's 'Onbegrensd door Afrika' en 'Natuurkracht'.

De totaal hieraan gerelateerde inkomsten zijn respectievelijk in de boekjaren 2019/2020 en 2021/2022 verantwoord en voor het niet bestede deel zijn bestemmingsfondsen gevormd.

JAARREKENING

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

Op de jaarrekening is Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties (RJ 2016-13) van toepassing.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van de activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Daar waar WWF-NL afwijkt van waardering op historische kosten, wordt dit in het verslag vermeld. Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De jaarrekening luidt in euro's zijnde de functionele en presentatie valuta van de stichting.

Transacties in vreemde valuta

Transacties luidend in vreemde valuta worden omgerekend tegen de geldende wisselkoers per transactiedatum. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden naar euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoers per transactiedatum. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden in de staat van baten en lasten verantwoord.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen doet die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Indien herziening van een schatting noodzakelijk is, wordt deze in de jaarrekening opgenomen in de periode waarop deze betrekking heeft. Waar het voor het vereiste

inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningpost.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaand jaar.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

Ook in boekjaar 2021/2022 heeft de COVID-19 pandemie invloed gehad op fondsenwervende activiteiten van WWF-NL. De mogelijkheden voor live-events waren beperkt, of hebben online plaatsgevonden. Daarnaast heeft de pandemie ook invloed gehad op de voortgang van de natuurbeschermingsactiviteiten; in landen waar veel wordt gewerkt met lokale bevolking waren de restricties door COVID-19 van grote invloed. Bij een aantal projecten vond vertraging in de uitvoering plaats.

In het voorjaar van 2022 is de oorlog tussen Rusland en Oekraïne. Deze situatie heeft onder andere grote gevolgen voor geopolitieke verhoudingen. Ook een aantal van onze natuurbeschermingsprogramma's ondervinden hierdoor vertraging in de uitvoering. De invloed van het conflict is ook zichtbaar in de negatieve waardeontwikkeling van de effectenportefeuille. Het boekjaar is afgesloten met een sterk negatief (ongerealiseerd) beleggingsresultaat. Gegeven de situatie is het onzeker hoe deze effectenportefeuille zich gaat ontwikkelen het komende jaar. Gebaseerd op de huidige kennis van zaken, verwacht WWF-NL dat de huidige onzekere situatie geen grote negatieve gevolgen zal hebben voor de continuïteit van de stichting.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Immateriële en materiële vaste activa

De waarde van de vaste activa is gebaseerd op de kostprijs verminderd met afschrijvingen. De kostprijs bestaat uit verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in hun staat te krijgen die noodzakelijk is voor het beoogde gebruik. De hoogte van de afschrijving wordt berekend als een percentage van de kostprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur.

Kosten van herstel en kosten van (groot) onderhoud aan een actief worden alleen geactiveerd als hierdoor de marktwaarde stijgt of de economische levensduur wordt verlengd. Op de balansdatum wordt beoordeeld of er sprake is van een zogenaamde bijzondere waardevermindering van vaste activa. Daarmee wordt bedoeld dat de boekwaarde van een actief hoger is dan de opbrengstwaarde. Indien daarvan sprake is, wordt de waardering van het actief aangepast aan de opbrengstwaarde en het verlies in de staat van baten en lasten verwerkt.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, overige vorderingen, geldmiddelen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde. In de eerste periode van waardering worden toerekenbare transactiekosten als last in de staat van baten en lasten verwerkt. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Effecten

De op de beursgenoteerde beleggingen worden gewaardeerd tegen de beurswaarde per balansdatum. Deze beurs- of marktwaarde kan verschillen van de oorspronkelijke aanschafwaarde. Zowel gerealiseerde als niet-gerealiseerde waardeveranderingen worden

verantwoord in de staat van baten en lasten. De niet op de beursgenoteerde beleggingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere reële waarde. De eventuele lagere reële waarde wordt per fonds ingeschat aan de hand van tussentijdse verslagen en jaarrekeningen van deze fondsen. Dividenden worden verantwoord in het boekjaar waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. De geamortiseerde kostprijs is gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten en (dis)agio.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en staan geheel ter vrije beschikking van WWF-NL. Voor mutaties wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht.

Continuïteitsreserve

Om de continuïteit van de organisatie te waarborgen, acht de directie van WWF-NL het noodzakelijk om een continuïteitsreserve aan te houden. Tegelijkertijd streeft WWF-NL ernaar de gerealiseerde inkomsten zo snel mogelijk te besteden aan de doelstelling. Daarom is er continu aandacht voor het beperken van het vermogen. Uiteraard dient het voortbestaan van de organisatie wel te worden gewaarborgd. Ter onderbouwing van de minimale en maximale hoogte van de continuïteitsreserve heeft de directie een risicoanalyse opgesteld, inclusief een inschatting van de potentiële financiële consequenties van de geïdentificeerde risico's.

Bestemmingsreserve

Naast de continuïteitsreserve houdt WWF-NL bestemmingsreserves aan. De beperkte bestedingsmogelijkheid van de gelden begrepen in de bestemmingsreserves is door de directie bepaald en betreft geen verplichting aan derden. De directie kan deze beperking zelf opheffen.

Bestemmingsfondsen

WWF-NL ontvangt regelmatig donaties, giften en nalatenschappen waaraan een specifieke bestemming wordt gegeven door de donateur, giftgever of nalater. Conform met de wens van de donateur, giftgever of nalater worden deze giften aan een specifieke doelstelling besteed. Voor het gedeelte van deze inkomsten dat aan het einde van het boekjaar nog niet is besteed, wordt een bestemmingsfonds gevormd.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen voor een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt en het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Jubileumvoorziening

De voorziening is getroffen voor in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. In de berekening is onder meer rekening gehouden met het salaris van de personeelsleden waarop de regeling van toepassing is, de geschatte kans dat het personeel in aanmerking komt voor een uitkering en de huidige looptijd van het dienstverband.

Pensioenregeling

Voor de pensioenregeling van WWF-NL is, in overeenstemming met Richtlijn 271, geen voorziening getroffen. WWF-NL heeft voor haar werknemers een beschikbare premieregeling afgesloten. Deze regeling is ondergebracht bij een verzekeringsmaatschappij.

In de jaarrekening is de pensioenregeling verwerkt als een toegezegde bijdrageregeling, omdat WWF-NL – op basis van de met de verzekeringsmaatschappij afgesloten overeenkomst – geen actuariael- en beleggingsrisico loopt. De pensioenlast in de staat van de baten en lasten is gelijk aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen.

Langlopende en kortlopende schulden

Langlopende en kortlopende schulden worden tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd op basis van de effectieve-rentemethode. Kortlopende schulden hebben een looptijd van korter dan 1 jaar, langlopende schulden hebben een looptijd van langer dan 1 jaar. De geamortiseerde kostprijs is gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten en (dis)agio.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat is het verschil tussen het totaal van baten en het totaal van lasten. Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Donaties doorlopend, periodieke schenkingen, giften en donateursacties

Baten uit donaties doorlopend, periodieke schenkingen, giften en donateursacties worden verantwoord in het jaar waarin ze worden ontvangen.

Nalatenschappen

Baten uit nalatenschappen worden gedurende het boekjaar verantwoord voor zover de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De omvang van een bate uit nalatenschap kan betrouwbaar worden vastgesteld als er op de balansdatum een akte van verdeling of de rekening en verantwoording is ontvangen. Indien de akte van verdeling of rekening en verantwoording wordt ontvangen na balansdatum, maar voor het opmaken van de jaarrekening, wordt de omvang van de nalatenschap toegelicht (als een gebeurtenis na balansdatum). Voorlopige uitbetalingen, in de vorm van voorschotten, op nog niet gewaardeerde nalatenschappen, worden verantwoord als baten uit nalatenschappen in het jaar waarin ze ontvangen worden.

Nalatenschappen waar vruchtgebruik op rust worden, in lijn met de 'Handreiking verwerking en waardering van nalatenschappen belast met (vrucht)gebruik' van Goede Doelen Nederland, alleen gewaardeerd indien de vruchtgebruiker niet mag interen, vervreemden of beleggen.

Ter grootte van het bedrag van de per balansdatum gewaardeerde vorderingen uit hoofde van nalatenschappen waar vruchtgebruik op rust, is een bestemmingsfonds gevormd.

Sponsoring, royalty's en netwerkbaten

Baten uit sponsoring, royalty's en netwerkbaten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Subsidies van overheden

Subsidies van overheden worden verantwoord in het boekjaar waarop ze betrekking hebben, op basis van de hiervoor verrichte bestedingen.

Reeds ontvangen subsidievoorschotten waar in het boekjaar nog geen lasten tegenover staan, worden als vooruit ontvangen bedragen onder de kortlopende schulden opgenomen.

Baten van loterijorganisaties

De ontvangen bijdragen van de Nationale Postcode Loterij worden verantwoord als baten van loterijorganisaties. Reguliere baten van loterijorganisaties worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Incidentele bijdragen van de Nationale Postcode Loterij ten behoeve van een specifiek natuurbeschermingsprogramma worden in het jaar van ontvangst verantwoord als bate.

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

De brutowinst uit de verkoop van artikelen wordt toegerekend aan het boekjaar waarin het artikel wordt verkocht.

De brutowinst is de netto-omzet van de verkochte artikelen verminderd met de kostprijs. Onder netto-omzet wordt verstaan: de opbrengst onder aftrek van kortingen en over de omzet geheven belastingen. Onder kostprijs wordt verstaan: de inkoopwaarde van de artikelen en bijkomende eigen gemaakte directe kosten.

Giften in natura

Giften van een zaak in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde in Nederland, mits de waarde objectief kan worden vastgesteld en deze voor de jaarrekening van materieel belang is. Giften bestaande uit diensten worden in het algemeen niet financieel verantwoord, tenzij dit op geld waardebare diensten van bedrijven betreft. Ontvangen diensten uit hoofde van vrijwilligerswerk worden niet gewaardeerd.

WWF-NL bepaalt de waarde in het economische verkeer van activiteiten welke door deze giften in natura zijn vervangen en daarmee niet zijn uitgevoerd.

Bestedingen aan natuurbescherming

WWF-NL streeft ernaar de natuur te beschermen en de relatie tussen mens en natuur te herstellen, in een wereld waarin mens en natuur in harmonie kunnen leven. Daarom zet de stichting wereldwijd meerjarige natuurbeschermingsprogramma's op.

Van elk natuurbeschermingsprogramma worden de natuurbeschermingsdoelstellingen en de financiering – de besteding aan natuurbescherming – vastgelegd in een projectcontract. De bestedingen aan natuurbeschermingsprogramma's worden verantwoord in het boekjaar waarin het projectcontract wordt aangegaan.

Lasten

Lasten worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn te voorzien. Lasten worden verdeeld in bestedingen aan de doelstelling, kosten voor de werving van baten en kosten voor beheer en administratie.

Onder lasten besteed aan de doelstelling worden verstaan: bestedingen aan natuurbescherming buitenland, bestedingen aan natuurbescherming Nederland en bestedingen aan voorlichting en educatie.

Onder lasten voor de werving van baten worden verstaan: de kosten voor fondsenwerving, de kosten werving baten van loterijorganisaties en de kosten benodigd voor de verkrijging van subsidies.

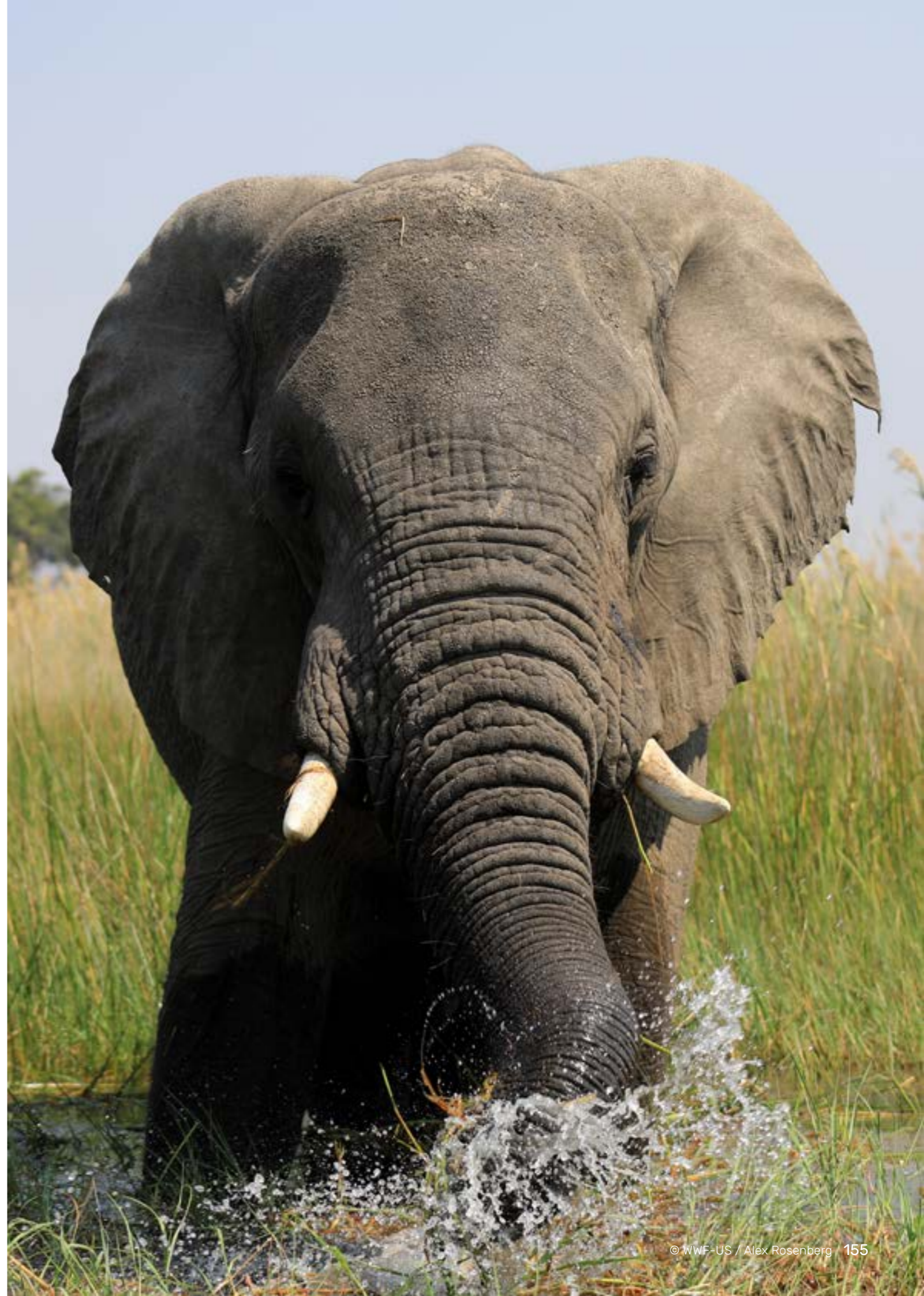
Conform de Aanbeveling Toepassing Richtlijn 650 voor 'kosten beheer en administratie' van Goede Doelen Nederland zijn de kosten voor financiële administratie voor 100% toegerekend aan beheer en administratie. Overige kosten ter ondersteuning van de organisatie, zoals kosten voor de directie, ICT, huisvesting, personeelszaken en juridische kosten, zijn op basis van een verdeelsleutel toegerekend aan de doelstelling, werving baten en de kosten voor beheer en administratie. In de paragraaf 'Kostenverdeelstaat' is deze verdeelsleutel nader toegelicht.

Financiële baten en lasten

De gerealiseerde en ongerealiseerde koersresultaten worden in het desbetreffende boekjaar opgenomen in de staat van baten en lasten. Dividenden worden verantwoord in het boekjaar waarin zij betaalbaar worden gesteld. De rentebaten en -lasten en de met beleggingen gemoeide kosten worden verantwoord in het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode en geeft inzicht in het beschikbaar komen en benutten van geldmiddelen gedurende het boekjaar. Feitelijk wordt de staat van baten en lasten ontdaan van de invloeden die de waarderingsgrondslagen hebben op het resultaat.

Balans

(na voorgestelde resultaatbestemming)

Bedragen x €1.000		30 juni 2022	30 juni 2021
ACTIVA			
Immateriële vaste activa	A	723	1.074
Materiële vaste activa	B	4.676	4.865
		5.399	5.939
Effecten	C	38.485	42.554
Vorderingen en overlopende activa	D	3.050	1.595
Liquide middelen	E	27.271	30.632
		68.806	74.781
Totaal activa		74.205	80.720
PASSIVA			
Reserves en fondsen	F		
Reserves	G		
* continuïteitsreserve		17.486	19.022
* bestemmingsreserve		9.225	5.939
		26.711	24.961
Fondsen	H		
* bestemmingsfondsen		17.468	19.440
		44.179	44.401
Voorzieningen	I	51	57
Langlopende schulden	J	4.366	6.655
Kortlopende schulden	K	25.609	29.607
Totaal passiva		74.205	80.720

Staat van baten en lasten

Bedragen x €1.000		2021/2022 werkelijk	2021/2022 begroot	2020/2021 werkelijk
BATEN				
Baten van particulieren	L	33.097	31.259	33.011
Baten van bedrijven		1.598	1.275	1.092
Baten van loterijorganisaties	M	15.500	13.500	13.500
Baten uit subsidies van overheden	N	16.882	22.260	15.135
Baten van andere organisaties zonder winststreven		1.655	1.305	2.060
Totaal geworven baten		68.732	69.599	64.798
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	O	295	890	559
Totaal baten		69.027	70.489	65.357
LASTEN				
Besteed aan doelstellingen	P			
Natuurbescherming buitenland	P1	48.045	55.975	53.755
Natuurbescherming Nederland	P2	2.638	4.495	4.303
Voorlichting & educatie	P3	6.388	7.888	7.274
Totaal besteed aan doelstellingen		57.071	68.358	65.332
Wervingskosten	Q	6.436	6.286	6.314
Kosten beheer en administratie	R	2.509	3.023	2.653
Totaal lasten		66.016	77.667	74.299
Saldo voor financiële baten en lasten		3.011	-7.178	-8.942
Financiële baten en lasten	S	-3.233	843	4.173
Resultaat		-222	-6.335	-4.769
Resultaatbestemming				
Toevoeging/onttrekking aan				
Continuïteitsreserve		2.729		398
Bestemmingsreserve		-979		-1.295
Bestemmingsfondsen		-1.972	-6.335	-3.872
Resultaat		-222	-6.335	-4.769

Kengetallen

	2021/2022 werkelijk	2021/2022 begroot	2020/2021 werkelijk
Bestedingspercentages lasten			
Doelstellingen	86,5%	88,0%	87,9%
Werving	9,7%	8,1%	8,5%
Beheer en administratie	3,8%	3,9%	3,6%
Som	100,0%	100,0%	100,0%
Bestedingspercentage geworven baten			
Werving	9,4%	9,0%	9,7%

Kasstroomoverzicht

Bedragen x € 1.000

	2021/2022	2020/2021
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat boekjaar	-222	-4.769
* Afschrijvingen	1.279	1.717
* Waardemutaties effecten	4.009	-3.932
* Mutatie voorzieningen	-6	57
Aanpassingen voor posten die geen mutatie in het werkkapitaal teweeg brengen	5.282	-2.158
Bruto kasstroom uit bedrijfsoperaties	5.060	-6.927
* Mutaties vorderingen en overlopende activa	-1.455	3.263
* Mutaties kortlopende schulden	-3.998	5.787
Veranderingen in werkkapitaal	-5.453	9.050
Kasstroom uit operationele activiteiten	-393	2.123
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in vaste activa	-739	-422
Desinvesteringen vaste activa	0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-739	-422
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
* Mutaties langlopende schulden	-2.289	539
* Mutaties participaties	65	34
* Aankoop effecten	-4.032	-11.692
* Verkoop effecten	4.027	7.061
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-2.229	-4.058
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	-3.361	-2.357
Saldo liquide middelen begin boekjaar	30.632	32.989
Saldo liquide middelen einde boekjaar	27.271	30.632
Mutatie in liquide middelen	-3.361	-2.357

Toelichting kasstroomoverzicht

Uit operationele activiteiten is in 2021/2022 een netto kasstroom van €0,4 miljoen negatief (vorig jaar €2,1 miljoen positief) gerealiseerd. De daling met €2,5 miljoen van de kasstroom uit operationele activiteiten ten opzichte van voorgaand jaar wordt grotendeels veroorzaakt doordat in 2021/2022 de betaling uit hoofde van aangegane projectverplichtingen hoger is dan in 2020/2021. Deze hogere uitgaande geldstroom wordt deels gecompenseerd door het in 2021/2022 van de Nationale Postcode Loterij ontvangen bedrag ad €2 miljoen, inzake het programma "Natuurkracht". Dit bedrag zal in 3 komende jaren besteed gaan worden. Daarnaast is in 2021/2022 uit hoofde van de 3FM Serious Request "Let it Grow"-actie een bedrag van circa €2 miljoen ontvangen. Besteding van een groot deel van dit bedrag heeft net na afloop van het huidige boekjaar, in juli 2022 plaatsgevonden.

De investeringsactiviteiten resulteerden in een netto kasstroom van €0,7 miljoen negatief (vorig jaar €0,4 miljoen negatief) onder andere door de investeringen in het verder doorontwikkelen van bestaande systemen en applicaties, alsook in investeringen in een digitale werkomgeving.

De financieringsactiviteiten leidden in 2021/2022 tot een afname van de geldmiddelen van €2,2 miljoen (vorig jaar €4,1 miljoen afname). Dit wordt veroorzaakt door afname van de langlopende projectverplichtingen met €2,3 miljoen als gevolg van de lagere projectcontractering in 2021/2022. De benodigde geldmiddelen ten behoeve van de koop van effecten liggen in lijn met de ontvangen geldmiddelen bij verkoop van effecten.

Het totaal van de bedrijfsactiviteiten van WWF-NL resulteert in 2021/2022 in een mutatie van de liquiditeitspositie met €3,4 miljoen negatief tot een stand van €27,3 miljoen per 30 juni 2022.

Afhankelijk van de benodigde middelen op basis van de afgesloten natuurbeschermingscontracten zullen de gelden besloten in de beleggingsportefeuille aangesproken worden.

Toelichting op de balans

A: Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa bestaan met name uit het relatiebeheersysteem, het beheersysteem voor de WWF-NL website, de "werken bij"-website, een vernieuwde module voor de webshop en een pakket voor de financiële en projectadministratie. De immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven in drie jaar.

Het verloop van de immateriële vaste activa in 2021/2022 is als volgt:

Bedragen x €1.000	2021/2022	2020/2021
Aanschafwaarde	5.359	5.027
Cumulatieve afschrijvingen	-4.285	-3.148
Boekwaarde per 1 juli	1.074	1.879
- Investerings	366	332
- Desinvesteringen	-1.171	0
- Afschrijvingen	-717	-1.137
- Cumulatieve afschrijvingen desinvesteringen	1.171	0
Aanschafwaarde	4.554	5.359
Cumulatieve afschrijvingen	-3.831	-4.285
Boekwaarde per 30 juni	723	1.074

In 2021/2022 zijn de bestaande systemen en applicaties doorontwikkeld alsook is er geïnvesteerd in een digitale werkomgeving.

B: Materiële vaste activa

Bedrijfsmiddelen

De bedrijfsmiddelen betreffen met name het gebouw van WWF-NL in Zeist alsmede het inventaris. De bedrijfsmiddelen zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijving is lineair bepaald en wordt gebaseerd op de verwachte levensduur. Hierbij is uitgegaan van de volgende termijnen:

- Gebouw 25 jaar
- Verbouwing 10 jaar
- Elektronische bedrijfsinventaris 3 jaar
- Overige bedrijfsinventaris 5 jaar

Op grond wordt niet afgeschreven.

Verloop overzicht

Het verloop van de materiële vaste activa in 2021/2022 is als volgt:

Bedragen x €1.000	Gebouw/ terreinen	Andere vaste bedrijfs- middelen	2021/2022 Totaal	2020/2021 Totaal
Aanschafwaarde	10.589	1.650	12.239	12.501
Cumulatieve afschrijvingen	-5994	-1.380	-7.374	-7.146
Boekwaarde per 1 juli	4.595	270	4.865	5.355
* Investerings	141	232	373	90
* Desinvesteringen	0	0	0	-352
* Afschrijvingen	-413	-149	-562	-580
* Cumulatieve afschrijvingen desinvesteringen	0	0	0	352
Aanschafwaarde	10.730	1.882	12.612	12.239
Cumulatieve afschrijvingen	-6.407	-1.529	-7.936	-7.374
Boekwaarde per 30 juni	4.323	353	4.676	4.865

Het pand te Zeist is in januari 2022 opnieuw getaxeerd tegen een herbouwwaarde van €14,6 miljoen.

C: Effecten

De effecten bestaan uit beleggingen in aandelen en obligaties, alsook uit een tweetal participaties. Het verloop van deze beleggingen gedurende het boekjaar is als volgt weer te geven:

Bedragen x €1.000	30 juni 2022	30 juni 2021
Balans per 1 juli	42.554	34.025
Aankopen	4.032	11.692
Verkopen	-4.027	-7.061
Waardeveranderingen	-4.009	3.932
Mutatie in participaties	-65	-34
Balans per 30 juni	38.485	42.554

Alle effecten staan ter vrije beschikking van WWF-NL.

De waardeveranderingen zijn het gevolg van valutakoersverschillen en dalende of stijgende beurskoersen. Het rendement op de effectenportefeuille van WWF-NL over het boekjaar 2021/2022 was behoorlijk negatief.

De waardeverandering als gevolg van valutakoersverschillen bedraagt €954.000 positief, de waardeverandering als gevolg van dalende beurskoersen bedraagt €4.963.000 negatief.

Het boekjaar 2021/2022 stond in het teken van oplopende rente, stijgende grondstof- en energieprijzen en inflatie. Daarbij kwam in het voorjaar 2022 het conflict in Oekraïne. Dit alles leidde tot dalende aandelenkoersen maar ook dalende obligatiekoersen als gevolg van de scherp stijgende rente. Dat aandelen en obligaties beide flink in waarde dalen is iets dat niet vaak voorkomt. Normaal gesproken dienen obligaties als buffer in de portefeuille voor als de aandelen het slecht doen. Dit jaar kon men echter nergens schuilen.

De effectenportefeuille liet over de periode juli 2021 tot juni 2022 een (ongerealiseerd) negatieve performance zien van 7,7% na kosten en belastingen. De gehouden aandelen presteerden relatief slecht in vergelijking met de markt en de gehouden obligaties relatief minder slecht dan de markt. WWF-NL belegt niet in fossiele energie en mijnbouw. Deze sectoren hebben juist goed gepresteerd de afgelopen periode. Daarbij hebben de duurzame bedrijven waarin WWF-NL belegt, zoals producenten van wind en zonne-energie, te kampen met disruptie in de toeleveringsketen waardoor er een tekort aan onderdelen is ontstaan en deze duurzame bedrijven hierdoor niet hun omzetniveau konden voortzetten.

De WWF-NL obligatieportefeuille presteerde relatief beter dan de markt doordat de duration van de portefeuille flink lager is dan het gemiddelde. Daarbij zijn inflatie-linked obligaties in de portefeuille opgenomen. Deze hebben flink geprofiteerd van de gestegen inflatieverwachtingen. Desalniettemin is het boekjaar afgesloten met een forse waardedaling van de totale obligatieportefeuille.

De stand van de beleggingen per 30 juni 2022 kan als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x €1.000	30 juni 2022	30 juni 2021
Totaal obligaties	24.634	25.211
- looptijd minder dan 5 jaar	14.244	9.906
- looptijd meer dan 5 jaar	10.390	15.305
Aandelen	13.629	17.056
Participatie in Dutch Greentech Fund B.V.	86	113
Participatie in Shift Invest Coöperatief U.A.	136	174
Totaal beleggingen per 30 juni	38.485	42.554

In de waardering van de obligaties en aandelen is per balansdatum een ongerealiseerd koersresultaat begrepen ter grootte van €2,4 miljoen positief.

Ter vergroting van het inzicht is begin boekjaar 2021/2022 een bestemmingsreserve effecten gevormd ter grootte van 10% van de waarde van de effectenportefeuille.

De participaties in Dutch Greentech Fund B.V. en Shift Invest Coöperatief U.A. zijn niet beursgenoteerd en zijn respectievelijk gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (in casu het op balansdatum gestorte agiokapitaal op onderliggende belangen) of lagere reële waarde.

D: Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa zijn per einde boekjaar als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x €1.000	30 juni 2022	30 juni 2021
* Te ontvangen bijdrage inzake toekomstige projectverplichting	1.250	0
* Vordering uit hoofde van subsidiabele projecten	557	279
* Nog te ontvangen nalatenschappen	526	791
* Vooruitbetaalde kosten	375	228
* Te ontvangen rente	128	128
* Overige vorderingen terzake van personeel	48	61
* Overige vorderingen	166	108
Totaal vorderingen en overlopende activa	3.050	1.595

De vordering inzake de toekomstige projectverplichting zal komende 2 boekjaren, in lijn met de door WWF-NL te betalen projectverplichting, ontvangen worden.

WWF-NL is per 30 juni 2022 erfgenaam van 13 nalatenschappen belast met vruchtgebruik. De vorderingen betreffende nalatenschappen belast met vruchtgebruik hebben normaliter een looptijd van langer dan 1 jaar en zijn conform de 'Handreiking verwerking en waardering van nalatenschappen belast met (vrucht) gebruik' van Goede Doelen Nederland gewaardeerd, resulterend in een waardering per 30 juni 2022 van €336.000. Voor dit bedrag is een bestemmingsfonds gevormd.

E: Liquide middelen

Dit betreffen de saldi van de rekeningen-courant, spaarrekeningen en de beleggingsrekening, evenals het kassaldo. De banksaldi staan geheel ter vrije beschikking van WWF-NL en zijn terstond opeisbaar.

F: Reserves en fondsen

De Raad van Toezicht heeft de door de directie voorgestelde resultaatbestemming goedgekeurd. Deze resultaatbestemming is als volgt:

Bedragen x € 1.000	2021/2022	2020/2021
Toevoeging/onttrekking aan:		
Continuïteitsreserve	2.729	398
Bestemmingsreserves	-979	-1.295
Bestemmingsfondsen	-1.972	-3.872
Resultaat boekjaar	-222	-4.769

WWF-NL kent geen statutaire bepalingen omtrent de resultaatbestemming.

G: Reserves

WWF-NL houdt twee reserves aan, een continuïteitsreserve en een bestemmingsreserve. Om de continuïteit van de organisatie te waarborgen, acht WWF-NL het noodzakelijk om een continuïteitsreserve aan te houden. De continuïteitsreserve bedraagt per 30 juni 2022 €17,5 miljoen. Ter onderbouwing van de minimale en maximale hoogte van de continuïteitsreserve heeft de directie een risicoanalyse opgesteld, inclusief de inschatting van de potentiële financiële consequenties van de geïdentificeerde risico's.

Aan het begin van verslagjaar is, ten laste van de continuïteitsreserve, een bestemmingsreserve koersresultaten effecten gevormd. Het vrij besteedbaar deel van het behaalde resultaat 2021/2022 is volgens resultaatbestemming toegevoegd aan de continuïteitsreserve. De hoogte van de continuïteitsreserve per 30 juni 2022 ligt binnen de bandbreedte, berekend op basis van de risicoanalyse. De hoogte van de continuïteitsreserve wordt jaarlijks geëvalueerd.

Bedragen x € 1.000	Continuïteits- reserve	Bestemmings- reserve	2021/2022	2020/2021
Stand per 1 juli	19.022	5.939	24.961	25.858
Vorming bestemmingsreserve	-4.265	4.265	0	0
Resultaatbestemming	2.729	-979	1.750	-897
Stand per 30 juni	17.486	9.225	26.711	24.961

Onder kosten van de werkorganisatie verstaat WWF-NL de kosten van eigen personeel, huisvesting, kantoorkosten en kosten voor fondsenwerving. De kosten van de werkorganisatie van WWF-NL bedragen in boekjaar 2021/2022 €20,1 miljoen (2021/2020 €20,2 miljoen). De omvang van de continuïteitsreserve bedraagt 0,87 maal de kosten van de werkorganisatie.

De opbouw en het verloop van de bestemmingsreserves is als volgt

Bedragen x € 1.000	Reserve financiering activa bedrijfsvoering	Reserve koersresultaten effecten	2021/2022	2020/2021
Stand per 1 juli	5.939	0	5.939	7.234
Vorming bestemmingsreserve				
koersresultaten effecten	0	4.265	4.265	0
Resultaatbestemming	-540	-439	-979	-1.295
Stand per 30 juni	5.399	3.826	9.225	5.939

WWF-NL houdt een bestemmingsreserve aan ter grootte van de boekwaarde van de (im-)materiële vaste activa die met eigen vermogen zijn gefinancierd. Tevens houdt WWF-NL met ingang van begin boekjaar 2021/2022 een bestemmingsreserve aan ter grootte van 10% van de waarde van de effectenportefeuille.

De beperkte bestedingsmogelijkheid van de gevormde bestemmingsreserves is bepaald door de directie en betreft geen verplichting. De directie kan deze beperking zelf opheffen.

H: Bestemmingsfondsen

WWF-NL ontvangt regelmatig donaties, giften en nalatenschappen waaraan door de giftgever of donateur een specifieke bestemming wordt gegeven. Conform de wens van de giftgever of donateur worden deze giften aan een specifieke doelstelling besteed.

Voor het gedeelte van deze donaties, giften of nalatenschappen dat aan het einde van het boekjaar nog niet is besteed, vormt WWF-NL een bestemmingsfonds. Ook voor de door subsidieverstrekkingen verstrekte gelden wordt binnen het boekjaar een bestemmingsfonds gevormd. Voor het per balansdatum niet bestede bedrag wordt een schuld opgenomen (voornamelijk ontvangen subsidie), dan wel wordt een vordering opgenomen voor het nog te ontvangen subsidiebedrag.

De stand van de bestemmingsfondsen is als volgt:

Bedragen x € 1.000	30 juni 2022	30 juni 2021
Fondsen op Naam	4.123	4.869
Overige donaties en giften	13.345	14.571
Totaal bestemmingsfondsen	17.468	19.440

Fondsen op Naam

De post Fondsen op Naam bestaat uit fondsen waar de giftgever of erflater zijn of haar naam aan verbonden heeft. Kenmerk van deze fondsen is dat ze bestaan uit ter beschikking gestelde bedragen die op verzoek van de giftgever worden aangewend voor specifieke natuurbeschermingsdoeleinden.

Het verloop van de Fondsen op Naam in 2021/2022 is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Balans per 1 juli 2021	Toevoeging	Bestedingen	Saldo mutaties	Balans per 30 juni 2022
MaasMaassen	2.126	-187	-141	-328	1.798
Hoeks en Zantman	1.161	-88	0	-88	1.073
Dr Franciska Feekes Opleidings Fonds	521	-46	-33	-79	442
Ter Kuile Liuwa-Plain	330	19	-38	-19	311
Mr Hendrik van Rijgersma	308	-27	-61	-88	220
Talma	135	-12	-16	-28	107
Het Pan Fonds	121	-11	0	-11	110
Dinkgreve Natuur Beheer Fonds	102	-9	-93	-102	0
Althuisius-Geefhuysen	55	-5	-5	-10	45
Het Henk Prij Fonds	10	18	-11	7	17
Oost-Harwig Natuurbehoud Fonds	0	10	-10	0	0
Totaal Fondsen op Naam	4.869	-338	-408	-746	4.123

De toevoegingen bestaan uit (periodieke) schenkingen en toerekening van een deel van het netto gerealiseerd en ongerealiseerd beleggingsresultaat. In onderstaande tabel wordt het specifieke natuurbeschermingsdoel per Fonds op Naam weergegeven.

Fonds op Naam	Natuurbeschermingsdoel
MaasMaassen	Natuurbescherming in Nederland en in Zuid-Afrika
Hoeks en Zantman	Natuurbescherming, bij voorkeur in het buitenland
Dr Franciska Feekes Opleidings Fonds	Natuurbeschermingswerk in niet geïndustrialiseerde landen
Ter Kuile Liuwa-Plain	Natuurbeschermingswerk van WWF-NL in het Liuwa Plain National Park in Zambia
Mr Hendrik van Rijgersma	Natuurbeschermingswerk van WWF-NL
Talma	Natuurbeschermingswerk ten behoeve van bossen, bij voorkeur projecten in Indonesië en andere Aziatische landen
Het Pan Fonds	Natuurbeschermingswerk van WWF-NL en bossen
Dinkgreve Natuur Beheer Fonds	Natuurbeschermingswerk van WWF-NL en Siberische tijgers
Althuisius-Geefhuysen	Natuurbeschermingswerk van WWF-NL en het zoetwaterwerk in de Pantanal in Brazilië
Het Henk Prij Fonds	Natuurbeschermingswerk ten behoeve van het "Black Rhino Range Expansion Project" in Zuid Afrika
Oost-Harwig Natuurbehoud Fonds	Natuurbeschermingswerk van WWF-NL voor projecten in het Congo River Basin en projecten in Indonesië, met name in Borneo

Overige donaties en giften

Bestemmingsfonds overige donaties en giften bestaat uit gelden waaraan de giftgever een specifieke bestemming heeft gegeven. Het fonds bestaat per einde boekjaar uit de bijdragen die per het einde van het boekjaar nog niet geheel aan de betreffende bestemming zijn besteed.

Het verloop van de overige donaties en giften in 2021/2022 is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Balans per 1 juli 2021	Toevoeging	Bestedingen	Saldo mutaties	Balans per 30 juni 2022
NPL Droomfonds "Onbegrensd door Africa"	12.482	0	-4.028	-4.028	8.454
NPL extra bijdrage 'Natuurkracht'	0	2.000	-17	1.983	1.983
3FM Serious Request 2021 "Let It Grow"	0	1.971	-300	1.671	1.671
Ecologische voetafdruk & innovatie	1.000	0	-512	-512	488
Vruchtgebruik nalatenschappen	337	-1	0	-1	336
Green Finance	201	142	-191	-49	152
Landscape NL	119	183	-164	19	138
International Landscapes	95	4.459	-4.476	-17	78
Diversen	124	34	-134	-100	24
Thematics	213	1.022	-1.214	-192	21
Amplifying Voices for Just Climate Action	0	11.507	-11.507	0	0
Dutch Fund for Climate and Development (DFCD)	0	4.247	-4.247	0	0
Integrated Sustainable Landscape Management in Cerrado	0	618	-618	0	0
Mobilising More for Climate (MoMo4C)	0	426	-426	0	0
Totaal overige donaties en giften	14.571	26.608	-27.834	-1.226	13.345

I: Voorzieningen

Jubileumvoorziening

Werknemers hebben bij een 10- en 25-jarig dienstverband recht op een jubileumuitkering. Met ingang van het voorgaand verslagjaar is hiervoor een voorziening gevormd.

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x €1.000	2021/2022	2020/2021
Stand per 1 juli	57	0
Dotatie / onttrekking boekjaar	-6	57
Stand per 30 juni	51	57

J: Langlopende schulden

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x €1.000	30 juni 2022	30 juni 2021
Langlopende projectverplichtingen	4.366	6.655
Totaal langlopende schulden	4.366	6.655

De langlopende projectverplichtingen betreffen de meerjarige toezeggingen aan natuurbeschermingsprojecten die per balansdatum een resterende looptijd hebben van meer dan een jaar. Projectverplichtingen worden doorgaans aangegaan voor een periode van tussen de 1 en 3 jaar. Het verloop van het totaal van de projectverplichtingen is opgenomen onder de kortlopende schulden.

K: Kortlopende schulden

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x €1.000	30 juni 2022	30 juni 2021
Kortlopende projectverplichtingen	21.247	24.254
Vooruitontvangen, vooruitgefactureerd	1.320	2.343
Crediteuren	871	863
Schulden ter zake van personeel	517	555
Belastingen, sociale premies	476	423
Vooruitontvangen bijdrage Nationale Postcode Loterij	356	173
Overige schulden en overlopende passiva	822	996
Totaal kortlopende schulden	25.609	29.607

Reeds ontvangen subsidievoorschotten waar in het boekjaar nog geen lasten tegenover staan, worden als vooruit ontvangen bedragen onder de kortlopende schulden opgenomen.

De post "Belastingen, sociale premies betreft: loonbelasting € 385.000, pensioenen € 36.000 en omzetbelasting €55.000.

WWF-NL heeft een btw-ruling met de belastingdienst inzake de mate waarin de voorbelasting in aftrek gebracht mag worden. De in de balanspost omzetbelasting opgenomen voorbelasting, is berekend op basis van deze ruling. Het per 30 juni 2022 openstaand bedrag betreft de aangifte van het tweede kwartaal 2022 en de berekende suppletieaangifte over het voorgaande boekjaar alsook de berekende suppletie over het huidige boekjaar.

De vooruit ontvangen bijdrage Nationale Postcode Loterij betreft het in mei ontvangen bedrag betreffende het kalenderjaar 2022 minus de evenredig over de maanden verantwoorde reguliere jaarbijdrage.

Het verloop van het totaal van lang- en kortlopende projectverplichtingen is als volgt:

Bedragen x €1.000	2021/2022	2020/2021
Balans per 1 juli	30.909	23.129
* Nieuw afgesloten contracten	46.483	51.900
* Betaald op contracten	-49.639	-42.735
* Vrijval	-2.140	-1.385
Balans per 30 juni	25.613	30.909

De totale verplichting van €25,6 miljoen bestaat voor €21,2 miljoen uit verplichtingen met een looptijd korter dan 1 jaar en voor €4,4 miljoen uit verplichtingen met een looptijd langer dan 1 jaar.

Het afgelopen boekjaar is in totaal €49,6 miljoen uitbetaald uit hoofde van contractuele verplichtingen voor natuurbeschermingswerk.

CASHFLOW VAN WWF-NL NAAR LANDSCHAPPEN

- Amazone
- Caribisch Nederland & Guianas
- Noordpool
- Altai-Sayan, Mongolië en Rusland
- Cerrado
- Pantanal
- Amoer-Heilong en Kazachstan
- Europa
- TRIDOM
- Atlantisch Regenwoud
- Koraaldriehoek
- Zambezi
- Borneo, Sumatra en Papoea
- Nederland

Noordpool	
Uitgaande subsidie	725

Niet aan WWF-NL Prioriteits landschappen toegerekende uitgaven

Bijdrage wwf netwerk initiatieven		
12%	Uitgaande subsidie	6.459
Andere landschappen		
2%	Uitgaande subsidie	867
Thematisch werk		
2%	Eigen uitvoering	313
	Uitgaande subsidie	752
Organisatie ontwikkelingsuitgaven		
1%	Uitgaande subsidie	789

Niet aan WWF-NL Prioriteits landschappen toegerekende uitgaven gesubsidieerde projecten

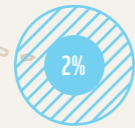
Voices for Just Climate Action		
18%	Eigen uitvoering	754
	Uitgaande subsidie	8.744
DFCD		
8%	Eigen uitvoering	1.032
	Uitgaande subsidie	3.190
MOMO4C		
0%	Eigen uitvoering	171

Bedragen x € 1.000

Bedragen niet aan WWF-NL prioriteits landschappen toegerekend bestaan uit:

- Netwerkbijdragen en initiatieven die niet zijn toegespitst op één gebied
- Onder de andere landschappen vallen bijvoorbeeld bijdragen inzake bijvangst-reductie, bijdrage aan WWF China voor bv reuzenpanda's en pangolins, Afrikaanse gebieden buiten TRIDOM of Zambezi
- Onder thematische werken vallen veelal thematische uitgaven voor generieke soorten, bossen of zoet-/zoutwaterwerken maar ook zaken zoals het Living Planet report, het Forest Foresight-systeem
- De organisatie ontwikkelingsuitgaven (OD) zijn niet aan landschappen toegerekend. Dit betreft uitgaven om kantoren te versterken en zo te helpen meer natuurbeschermingsimpact te realiseren.
- Uitgaven voor gesubsidieerde projecten (DFCD, MOMO4C en VCA) zijn waar mogelijk toegerekend aan landschappen – de landschap overstijgende kosten zijn niet aan landschappen toegerekend. Voor VCA betreft het uitgaande subsidies aan samenwerkingspartners welke niet in de WWF-NL prioriteitsgebieden werken

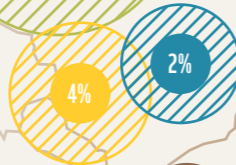
Pantanal	
Uitgaande subsidies	2.311

Caribisch Nederland & Guyanas	
Eigen uitvoering	509
Uitgaande subsidies	766

Amazone	
Eigen uitvoering	21
Uitgaande subsidies	3.133

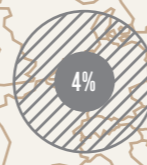

Cerrado	
Eigen uitvoering	41
Uitgaande subsidies	1.124

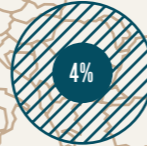

Atlantisch Regenwoud	
Eigen uitvoering	2
Uitgaande subsidies	679

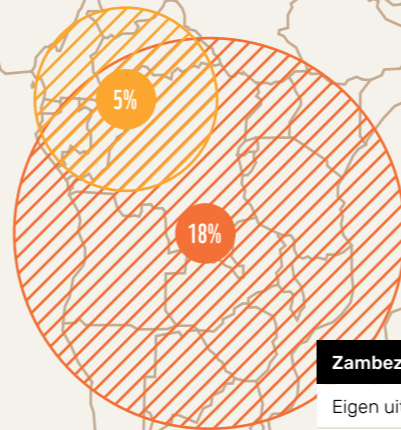
Nederland	
Eigen uitvoering	742
Uitgaande subsidies	1.230

Europa	
Eigen uitvoering	117
Uitgaande subsidies	2.064

TRIDOM	
Eigen uitvoering	10
Uitgaande subsidies	2.651

Zambezi	
Eigen uitvoering	133
Uitgaande subsidies	9.327

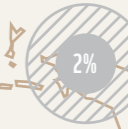
Altai Sayan, Mongolie en Rusland	
Uitgaande subsidies	1.010

Borneo, Sumatra en Papoea	
Eigen uitvoering	5
Uitgaande subsidies	1.292

Amoer Heilong en Kazachstan	
Uitgaande subsidies	1.500

Koraaldriehoek	
Eigen uitvoering	154
Uitgaande subsidies	1.027

Totaal		
Eigen uitvoering	4.020	7%
Uitgaande subsidies	49.639	93%
Totaal	53.659	100%

De in dit overzicht getoonde cash flow betreft de uitgaande projectsubsidies aan organisaties binnen en buiten het WWF netwerk, alsmede directe kosten voor projectuitvoering door WWF-NL. Loonkosten van WWF-NL medewerkers en overheadkosten maken hier geen deel van uit.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Overige

WWF-NL heeft de beschikking over een kredietfaciliteit bij de bankier voor een bedrag van €2,5 miljoen.

Terugbetalingsverplichting bij niet nakomen van gemaakte afspraken

In het boekjaar 2019/2020 heeft WWF-NL van de Nationale Postcode Loterij een bijdrage van €16,9 miljoen ontvangen voor het programma "Onbegrensd door Afrika". Dit bedrag is in zijn geheel in 2019/2020 als bate ten gunste van het resultaat gebracht.

Tevens heeft WWF-NL in boekjaar 2021/2022 een bijdrage van €2 miljoen van de Nationale Postcode Loterij ontvangen voor het programma "Natuurkracht". Dit bedrag is in zijn geheel als bate ten gunste van het resultaat 2021/2022 gebracht.

Voor de per balansdatum nog niet bestede gelden zijn bestemmingsfondsen gevormd. Echter, voornoemde bijdragen kunnen door de Nationale Postcode Loterij (deels) worden teruggevorderd, indien WWF-NL te kort is geschoten in het nakomen van haar verplichtingen uit de onderliggende overeenkomsten. De verwachting van de directie is dat deze situatie zich niet zal voordoen; WWF-NL staat in nauw contact met de Nationale Postcode Loterij bij uitvoering van de programma's, waardoor tijdige bijsturing kan plaatsvinden.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Totaal baten

Bedragen x €1.000	2021/2022 werkelijk	2021/2022 begroot	2020/2021 werkelijk
Geworven baten	68.732	69.599	64.798
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	295	890	559
Totaal baten	69.027	70.489	65.357

De samenstelling van de geworven baten over boekjaar 2021/2022 was als volgt:

Bedragen x €1.000	Particulieren	Bedrijven	Loterijorganisaties	Subsidies van overheden	Andere organisaties zonder winststreven	2021/2022 werkelijk	2021/2022 begroot	2020/2021 werkelijk
Donaties doorlopend	19.280	25			11	19.316	19.500	19.806
Periodieke schenkingen	2.979					2.979	3.342	2.985
Giften	1.400	1.343	15.500		1.329	19.572	17.628	17.473
Donateursacties	2.795	230			20	3.045	1.346	1.186
Nalatenschappen	6.643					6.643	5.400	7.367
Subsidies van overheden				16.882		16.882	22.260	15.135
Overige baten					295	295	123	846
Totaal geworven baten	33.097	1.598	15.500	16.882	1.655	68.732	69.599	64.798

De geworven baten zijn afgelopen jaar met €3,9 miljoen toegenomen ten opzichte van 2020/2021. De hierin begrepen baten uit nalatenschappen zijn met € 0,7 miljoen (9,8%) gedaald. De baten uit donaties doorlopend zijn gedaald met €0,5 miljoen (2,5%). De inkomsten uit giften, periodieke schenkingen en donateursacties zijn met €4 miljoen gestegen (18,5%) tot in totaal €25,6 miljoen.

Naast de reguliere bijdrage van de Nationale Postcode Loterij van € 13,5 miljoen is in boekjaar 2021/2022 een bijdrage van €2 miljoen ontvangen voor het programma "Natuurkracht". Deze eenmalige bijdrage in 2021/2022 veroorzaakt de helft van de stijging van de baten ten opzichte van 2020/2021.

Daarnaast zijn in 2021/2022 de inkomsten uit donateursacties fors hoger dan in 2020/2021. Dit hangt hoofdzakelijk samen met de in 2021/2022 ontvangen bedragen uit hoofde van de 3FM Serious Request "Let it Grow"-actie in december 2021.

De subsidies van overheden zijn afgelopen jaar gestegen met €1,7 miljoen ten opzichte van 2020/2021. Dit wordt met name veroorzaakt door de programma's "Amplifying Voices for Just Climate Action" en "Dutch Fund for Climate and Development". Het "Shared Resources, Joint Solutions" is zowel inhoudelijk als administratief afgerond in 2020/2021.

Van onschatbare waarde voor WWF-NL is de aanzienlijke bijdrage van meer dan 2.600 vrijwilligers (waarvan 750 actief in de 28 WWF-Regioteams), die veel tijd en energie besteden aan het organiseren van activiteiten ten behoeve van WWF-NL. Deze bijdrage is niet in geld uit te drukken. De bijdrage van vrijwilligers in natura is daarom niet meegenomen in de baten.

De totale achterban van WWF-NL bedraagt per 30 juni 2022 621.000 donateurs (2020/2021: 584.000), waarvan 92.000 (2020/2021: 98.000) jongeren.

L: Baten van particulieren

Zoals voorstaand schema inzake samenstelling van de geworven baten laat zien, bestaan de baten van particulieren voor een groot deel uit doorlopende donaties.

Donaties doorlopend

Deze baten zijn grotendeels afkomstig van volwassen donateurs en van de verschillende jeugdclubs.

Bedragen x €1.000	2021/2022 werkelijk	2021/2022 begroot	2020/2021 werkelijk
Volwassen donateurs	16.116	16.235	16.481
Bedrijven met donateurschap	25	27	26
Non-profit organisaties met donateurschap	12	5	13
Rangers Junior	343	373	365
Rangers Report/Wereldvragen	917	967	1.074
Youth	1.903	1.893	1.847
Totaal donaties doorlopend	19.316	19.500	19.806

Deze inkomsten dalen in totaal met €0,5 miljoen ten opzichte van voorgaand jaar, waarvan €365.000 een daling bij de volwassen donateurs betreft en €123.000 een daling bij de Rangers en Youth.

Donateursacties

Een substantieel deel van de in 2021/2022 ontvangen baten uit hoofde van donateursacties is verkregen middels de 3FM Serious Request "Let it Grow"-actie. 3FM Serious Request is een jaarlijks terugkerende actie van de Nederlandse radiozender NPO 3FM waarbij geld wordt ingezameld voor een goed doel. Elk jaar staat een specifiek thema centraal, een zogenaamde 'stille ramp'. 3FM Serious Request zamelde in de periode 18 december tot en met 24 december 2021 geld in voor Het Wereld Natuur Fonds. NPO 3FM-dj's draaiden, vanuit het Glazen Huis in Amersfoort, 24 uur per dag verzoekplaten voor geld. Dit geld wordt door WWF-NL gebruikt ter bescherming en herstel van de regenwouden van Zuid-Amerika. Gebieden die als een groen schild voor de aarde dienen en klimaatverandering tegengaan.

Onderstaand een overzicht van de ontvangen baten en de hieruit voortkomende projectverplichtingen.

Financiële verantwoording 3FM Serious Request "Let it Grow"

Bedragen x €1.000	2021/2022 werkelijk
Inkomsten actie	2.119
Dekking wervingskosten	-148
Beschikbaar voor doelbesteding	1.971
% Dekking wervingskosten	7%

Bestedingen 3FM Serious Request

Bedragen x €1.000	2021/2022 werkelijk
Doelbesteding	300

Na afloop van het boekjaar 2021/2022, in juli 2022, is aanvullend terzake voor €1,671 miljoen aan natuur-beschermingscontracten afgesloten. Deze bestedingen worden in het boekjaar 2022/2023 verantwoord.

M: Baten van loterijorganisaties

De baten van loterijorganisaties bestaan uit de bijdragen van de Nationale Postcode Loterij.

Bedragen x €1.000	2021/2022 werkelijk	2021/2022 begroot	2020/2021 werkelijk
Reguliere bijdrage Nationale Postcode Loterij	13.500	13.500	13.500
Extra bijdrage Nationale Postcode Loterij voor het project "Natuurkracht"	2.000	0	0
Totaal baten van loterijorganisaties	15.500	13.500	13.500

Naast de reguliere bijdrage van €13,5 miljoen is in 2021/2022 een bijdrage van €2 miljoen voor het programma "Natuurkracht" ontvangen. Met deze bijdrage gaat WWF-NL samen met vier andere natuur- en landschapsorganisaties de komende drie jaar laten zien dat natuurlijke oplossingen, zoals het versterken van hellingbossen en het laten meanderen van beken, helpen bij hoogwaterveiligheid.

N: Subsidies van overheden

Subsidies van overheden worden verantwoord in het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Reeds ontvangen subsidievoorschotten, waar in het boekjaar nog geen lasten tegenover staan, worden als vooruit ontvangen bedragen onder de kortlopende schulden opgenomen. De subsidies zijn niet structureel, maar wel toegezegd voor een periode van meerdere jaren.

De overheidssubsidies kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x €1.000	2021/2022 werkelijk	2021/2022 begroot	2020/2021 werkelijk
Ministerie van BZ, Amplifying Voices for Just Climate Action	11.507	13.038	9.186
Ministerie van BZ, Dutch Fund for Climate and Development	4.247	7.832	2.414
The European Union, Cerrado Sustainable Landscape Management	618	675	911
Ministerie van BZ, Mobilising More for Climate	426	663	459
Norwegian Ministry of Foreign Affairs, Norway Plastic	42	37	127
World Bank, Study Gangetic Dolphins	32	0	23
The European Union, Urban Adapt Project - Getijdenpark	10	15	36
DGIS, Shared Resources Joint Solutions	0	0	1.902
FMO, Water Stewardship	0	0	69
Ministerie van LNV, Financial Expertise Water as Leverage Program	0	0	5
The European Union, Horizon 2020	0	0	3
Totaal baten uit subsidies van overheden	16.882	22.260	15.135

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Amplifying Voices for Just Climate Action: In het verslagjaar 2020/2021 is het programma "Amplifying Voices for Just Climate Action" gestart. Financier van dit programma is het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het totaal toegezegd subsidiebedrag bedraagt €55 miljoen. Het programma wordt uitgevoerd door een alliantie van zes partners: Hivos, South South North, Fundacion Avina, Akina Mama wa Africa, Slum Dwellers International en WWF-NL (penvoerder).

Door vier sterke zuidelijke maatschappelijke organisaties te verbinden met twee noordelijke maatschappelijke organisaties brengt de Alliantie wereldwijde en lokale stemmen samen. Het doel van het programma is het versterken van lokale maatschappelijke organisaties zodat deze een centrale rol kunnen spelen bij een rechtvaardige overgang naar een koolstofarme en klimaatbestendige toekomst. Het programma loopt van 2021 tot en met 2025 en zal worden uitgevoerd in Bolivia, Paraguay, Brazilië, Indonesië, Kenia, Tunesië en Zambia.

De baten voor dit programma zijn lager dan begroot vanwege vertraging in contracteringen.

Dutch Fund for Climate and Development: Het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft aan WWF-NL een subsidiebijdrage toegekend voor het programma 'Dutch Fund for Climate and Development'. Dit programma wordt uitgevoerd door een consortium bestaande uit FMO, CFM, SNV en WWF-NL. Het DFCD-programma financiert initiatieven gericht op investeringen door de private sector ten aanzien van klimaatadaptatie en mitigatie in ontwikkelingslanden. Het project is in de loop van 2019 gestart en loopt door tot en met december 2023.

De baten voor dit programma zijn lager dan begroot vanwege vertraging in contracteringen.

Mobilizing More for Climate (MoMo4C): Tevens heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken WWF-NL een subsidiebijdrage toegekend voor het programma "Mobilizing More 4 Climate (MoMo4C)". Dit is een vijfjarig programma uitgevoerd door IUCN Nederland, WWF-NL en Tropenbos International. Het programma brengt ondernemers, bedrijven, beleidsmakers, investeerders en maatschappelijke organisaties samen om:

- groene business proposities te maken die de gevolgen en oorzaken van klimaatverandering op landschapsniveau in ontwikkelingslanden aanpakken en
- investeerders aan te trekken om deze initiatieven uit te voeren.

Dit programma loopt van 2019 tot en met 2024.

Europese Unie

Cerrado Sustainable Landscape Management: De Europese Unie heeft aan WWF-NL een subsidiebijdrage toegekend voor het programma 'Cerrado Sustainable Landscape Management'. Het totaal toegezegd subsidiebedrag bedraagt €5,4 miljoen, waarvan €0,4 miljoen in boekjaar 2021/2022 aanvullend is toegezegd. Het programma loopt tot en met juni 2024.

Ten behoeve van dit programma zijn de volgende partijen een 4-jaar durende samenwerking aangegaan: WWF-Brazilië, WWF-Paraguay, ISPN en WWF-NL. WWF-NL is penvoerder. Doelstelling is vergroten mogelijkheden van duurzaamheid landbeheer in het Cerrado-gebied, gelegen in Brazilië en Paraguay.

O: Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

Bedragen x €1.000	2021/2022 werkelijk	2021/2022 begroot	2020/2021 werkelijk
Sponsoring, advisering en overige dienstverlening	207	590	233
Royalty's	116	158	200
Opbrengst verkopen	547	836	715
Totaal baten met tegenprestatie	870	1.584	1.148
Kostprijs van de verkopen	-575	-694	-589
Totaal baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	295	890	559

Totaal lasten

Bedragen x €1.000	2021/2022 werkelijk	2021/2022 begroot	2020/2021 werkelijk
Besteed aan doelstelling	57.071	68.358	65.332
Kosten werving van baten	6.436	6.286	6.314
Kosten beheer en administratie	2.509	3.023	2.653
Totaal lasten	66.016	77.667	74.299

Lasten worden verdeeld in lasten besteed aan de doelstelling, lasten voor de werving van baten en lasten van beheer en administratie.

Onder lasten besteed aan de doelstelling worden verstaan: bestedingen aan natuurbescherming in het buitenland, bestedingen aan natuurbescherming in Nederland en bestedingen aan voorlichting & educatie.

Onder lasten voor de werving van baten worden verstaan: de kosten voor fondsenwerving, de kosten werving baten loterijacties en de kosten benodigd voor de verkrijging van subsidies.

De kosten zijn conform de Aanbeveling Toepassing Richtlijn 650 voor 'kosten beheer en administratie' van Goede Doelen Nederland direct of op basis van een verdeelsleutel toegerekend.

P: Bestedingen aan doelstelling

Bedragen x €1.000	2021/2022 werkelijk	2021/2022 begroot	2020/2021 werkelijk
Natuurbescherming buitenland	48.045	55.975	53.755
Natuurbescherming Nederland	2.638	4.495	4.303
Voorlichting & educatie	6.388	7.888	7.274
Totaal besteed aan doelstelling	57.071	68.358	65.332

In totaal heeft WWF-NL in 2021/2022 €57,1 miljoen besteed aan zijn doelstelling. Dat is €11,3 miljoen minder dan begroot en € 8,3 miljoen minder dan in 2021/2022.

De bestedingen aan natuurbescherming in binnen- en buitenland worden deels in het lopende boekjaar en deels in volgende boekjaren betaald. Voor zover de aan projecten toegezegde bijdragen aan het einde van het jaar nog niet zijn betaald, worden ze in de balans opgenomen onder langlopende of kortlopende schulden, al naar gelang de termijn waarop ze tot uitbetaling zullen leiden.

Voor de in het boekjaar verrichte betalingen uit hoofde van contractuele verplichtingen inzake natuurbeschermingswerk verwijzen wij naar pagina 174 van dit rapport.

P1: Bestedingen natuurbescherming buitenland

Bedragen x €1.000	2021/2022 werkelijk	2021/2022 begroot	2020/2021 werkelijk
Natuurbescherming buitenland	48.045	55.975	53.755

Over 2021/2022 is een bedrag van €48 miljoen besteed aan natuurbescherming in het buitenland, €5,8 miljoen minder dan in het voorgaande jaar en €8 miljoen minder dan begroot.

Deze lagere besteding in 2021/2022 (ten opzichte van begroot en voorgaand jaar) kan met name worden verklaard door de terughoudendheid in contractering vanwege het negatieve beurs sentiment in de laatste maanden van het boekjaar samenhangend met de instabiele economische en geopolitieke situatie.

Daarnaast is de voortgang van een aantal projecten vertraagd als gevolg van de door COVID-19 veroorzaakte lokale sancties en lockdowns, alsook beperkte communicatiemogelijkheden.

In boekjaar 2021/2022 heeft binnen de afdeling Natuurbescherming een herstructurering plaatsgevonden, alsook is er aandacht geweest voor het afronden en evalueren van de huidige strategie-periode, heeft herijking plaatsgevonden en zijn de doelen voor de nieuwe strategieperiode gedefinieerd. Deze intern gerichte werkzaamheden zijn van essentieel belang voor het natuurbeschermingswerk voor komende jaren.

P2: Bestedingen natuurbescherming Nederland

Bedragen x €1.000	2021/2022 werkelijk	2021/2022 begroot	2020/2021 werkelijk
Natuurbescherming Nederland	2.638	4.495	4.303

In boekjaar 2020/2021 is een project voor 'Leve(n) de Noordzee' ten behoeve van het herstellen van de Noordzee-natuur, afgesloten ter grootte van €1,2 miljoen. Dit 2-jaar lopende project is volledig verantwoord in boekjaar 2020/2021 en loopt tot en met 30 juni 2022.

De hiernaast onder "Natuurbescherming Nederland" opgenomen bestedingen betreffen onder andere: publicatie van het Living Planet Report, bescherming van Delta en Rivier in Nederland en verduurzaming van de voedselketen.

P3: Voorlichting en educatie

Voorlichting en educatie zijn van wezenlijk belang voor de bescherming van de natuur. In 2021/2022 is hier een bedrag aan besteed van in totaal €6,4 miljoen. Dit is een daling ten opzichte van het begrote bedrag alsook ten opzichte van boekjaar 2020/2021; de daling wordt veroorzaakt doordat in 2021/2022 de bestedingen beperkt konden worden door gebruikmaking van het reeds ingezette beleid en de daarmee in eerdere boekjaren verantwoorde kosten.

Procentueel (in relatie tot de totale kosten besteed aan de doelbesteding) zijn de voorlichting en educatie-besteding in lijn met voorgaand jaar en begroting.

De bijdrage van vele vrijwilligers die zich voor voorlichting en educatie inzetten is niet in geld uit te drukken, en derhalve niet in deze bestedingspost opgenomen.

Q: Wervingskosten

Bedragen x €1.000	2021/2022 werkelijk	2021/2022 begroot	2020/2021 werkelijk
Eigen fondsenwerving	6.011	5.683	5.791
Loterijorganisaties	109	173	83
Subsidies	316	430	440
Totaal wervingskosten	6.436	6.286	6.314

Om ook in de toekomst impact te kunnen blijven realiseren en WWF-NL onder de aandacht van mogelijke geldgevers te blijven brengen, heeft WWF-NL over boekjaar 2021/2022 een bedrag van €6,4 miljoen uitgegeven aan fondsenwervende activiteiten.

Q1: Kosten eigen fondsenwerving

Veranderingen in de markt en de omgeving hebben effect op de relatie van WWF-NL met zijn geldgevers. Om (toekomstige) baten te realiseren is het essentieel om WWF-NL op een relevante wijze onder de aandacht te blijven brengen. In het boekjaar 2021/2022 is daarom een bedrag van €6 miljoen uitgegeven aan fondsenwervende activiteiten. Dit betreft voor ruim €3 miljoen toegerekende personele kosten. Daarnaast zijn onder andere inbegrepen kosten voor het relatiebeheersysteem alsook kosten voor zichtbaarheid.

R: Kosten beheer en administratie

Bedragen x €1.000	2021/2022 werkelijk	2021/2022 begroot	2020/2021 werkelijk
Kosten beheer en administratie	2.509	3.023	2.653

Onder kosten van beheer en administratie verstaat WWF-NL de kosten die het maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratievoering en die niet worden toegerekend aan de doelstelling of de werving van baten.

De kosten zijn conform de Aanbeveling Toepassing Richtlijn 650 voor 'kosten beheer en administratie' van GDN direct of op basis van een verdeelsleutel toegerekend.

S: Saldo financiële baten en lasten

Het saldo financiële baten en lasten kan als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x €1.000	2021/2022 werkelijk	2021/2022 begroot	2020/2021 werkelijk
Ontvangen rente op obligaties en bankrekeningen	245	250	264
Rente lening WWF International	0	0	1
Betaalde rente en kosten op betaal- en spaarrekeningen	-92	-101	-119
Dividend effecten	275	150	205
Koersresultaten effecten	-4.009	675	3.934
Kosten vermogensbeheer	-132	-131	-120
Resultaat overige beleggingen	480	0	8
Totaal financiële baten en lasten	-3.233	843	4.173

Vanuit de doelstelling gaat WWF-NL meerjarige verplichtingen aan voor financiering van natuurbeschermingsprojecten. De toegezegde financieringen worden verdeeld over een aantal jaren betaald. De nog te betalen gelden worden aangehouden om in de toekomst aan deze verplichtingen te kunnen voldoen. Deze gelden worden tijdelijk door WWF-NL beheerd. Dat moet zorgvuldig plaatsvinden, zodat de hoofdsom in stand blijft. Om de vermindering door inflatie tegen te gaan, worden de gelden met een laag risicoprofiel belegd. De gemiddeld behaalde resultaten tot op heden tonen aan dat door deze manier van beheer, de hoofdsom ruim in stand is gebleven. Het beleggingsbeleid is vastgelegd in een beleggingsstatuut. Meerdere malen per jaar vindt er overleg plaats met de vermogensbeheerder.

Het beleggingsbeleid van WWF-NL legt naast vermogensbehoud, de nadruk op maatschappelijke verantwoordelijkheid. De selectie van beleggingen is daarom niet alleen gebaseerd op financiële voorwaarden, maar ook op strikte duurzaamheidscriteria.

De financiële baten en lasten over het boekjaar 2021/2022 bedragen negatief €3,2 miljoen en zijn daarmee €7,4 miljoen gedaald ten opzichte van vorig boekjaar. Deze negatieve ontwikkeling van de vermogensportefeuille wordt met name veroorzaakt door de neergaande beurskoersen als gevolg van de oorlog in Oekraïne, de sanctiemaatregelen tegen Rusland en de daarmee gepaard gaande economische onzekerheid en de gevolgen daarvan.

Het totale rendement op beleggingen bestaat uit rente, dividend, valuta- en koersresultaten. Het netto beleggingsresultaat is het beleggingsresultaat na aftrek van de kosten voor vermogensbeheer.

Beleggingen

Bedragen x €1.000	2021/ 2022	2020/ 2021	2019/ 2020	2018/ 2019	2017/ 2018
Obligatierente	245	264	407	487	517
Rente op beleggings- en spaarrekeningen	-92	-118	0	0	10
Dividend	755	213	631	220	225
Gerealiseerd koersresultaat	0	877	316	767	262
Ongerealiseerd koersresultaat	-4.009	3.057	114	667	586
Bruto beleggingsresultaat	-3.101	4.293	1.468	2.141	1.600
Kosten beleggingen	132	120	122	150	137
Netto beleggingsresultaat	-3.233	4.173	1.346	1.991	1.463
Rendement beleggingen	-7,98%	10,9%	3,77%	5,27%	3,77%
Gemiddeld rendement 2018-2022 %	3,03%				
Gemiddeld rendement 2018-2022 bedrag	1.148				
Netto-resultaat liquide middelen	-92	-119	-9	1	31

In het verslagjaar 2021/2022 heeft WWF-NL 0,5% rente betaald aan de bankier over de aanwezige liquiditeiten, rekening houdend met een rentevrije voet. Dit resulteert in een negatieve rente op beleggings- en spaarrekening ter grootte van €92.000.

Kostenverdeelstaat

Kostentoerekening

Zoals voorgeschreven in Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties worden kosten toegerekend aan de doelstelling, werving baten en beheer en administratie.

Toerekening vindt plaats op basis van de volgende grondslagen:

- direct toerekenbare kosten worden direct toegerekend
- niet direct toerekenbare kosten worden toegerekend op basis van de onderstaand beschreven toerekeningsmethodiek

bedragen x 1.000	DOELSTELLING			Werving baten	Beheer en administratie	Totaal 2021/2022	Begroot 2021/2022	Totaal 2020/2021
	Natuur- bescherming buitenland	Natuur- bescherming binnenland	Voorlichting en educatie					
Bestedingen (inter-)nationale projecten	39.230	1.185	2	0	0	40.417	50.784	49.669
Bijdragen internationaal netwerk	3.611	0	185	248	1.232	5.276	5.301	4.147
Publiciteit en communicatie	78	128	1.452	1.632	-59	3.231	3.691	3.368
Personeelskosten	4.509	1.177	3.596	3.265	938	13.485	13.889	13.170
Kantoor- en algemene kosten	328	70	585	560	303	1.846	2.009	1.787
Huisvestingskosten	92	25	77	64	18	276	303	229
Afschrijvingen en bankkosten	197	53	491	667	77	1.485	1.690	1.929
Totaal	48.045	2.638	6.388	6.436	2.509	66.016	77.667	74.299

Ter vergroting van het inzicht heeft een herrubricering plaatsgevonden tussen de kantoor- en algemene kosten en de huisvestingskosten.

Kostentoerekening niet direct toerekenbare kosten

Kostensoort	Toerekening aan beheer en administratie	Toelichting
Bijdrage Internationaal Netwerk	Gedeeltelijk	De bijdrage van het WWF-NL aan het Internationale Netwerk is, waar van toepassing, toegerekend aan internationale natuurbescherming, voorlichting & educatie en werving. Toegerekend aan beheer en administratie zijn die kosten die betrekking hebben op de operationele kosten van de internationale WWF-organisatie.
Publiciteit en communicatie	Gedeeltelijk	Kosten voor publiciteit en communicatie zijn zo veel mogelijk toegerekend aan het onderwerp waarop deze betrekking hebben.
Personeelskosten	Naar rato	<p>Personeelskosten zijn op basis van geschatte urenbesteding toegerekend aan het onderwerp waarop deze betrekking hebben. Conform de Aanbeveling Toepassing Richtlijn 650 voor 'kosten beheer en administratie' van GDN zijn de personeelskosten van de financiële administratie geheel toegerekend aan beheer en administratie.</p> <p>De personeelskosten met betrekking tot de directie, juridische zaken, ICT, Human Resources en de facilitaire medewerkers zijn naar rato van het aantal medewerkers toegerekend aan de betreffende bestedingscategorie.</p>
Kantoor- en algemene kosten	Naar rato	Kantoor- en algemene kosten zijn naar rato van het aantal medewerkers toegerekend aan de betreffende bestedingscategorie. Dit met uitzondering van de accountantskosten en kosten van juridisch adviseurs. Deze zijn volledig toegerekend aan beheer en administratie. Notariskosten zijn toegerekend aan kosten werving aangezien deze kosten voornamelijk de afhandeling van nalatenschappen betreffen.
Huisvestingskosten	Naar rato	Huisvestingskosten zijn toegerekend naar rato van het aantal medewerkers aan de betreffende bestedingscategorie.
Afschrijvingen en financiële lasten	Gedeeltelijk	<p>De afschrijvingskosten zijn zo veel mogelijk toegerekend aan het onderwerp waarop deze betrekking hebben. De afschrijvingskosten van het financiële systeem zijn geheel toegerekend aan beheer en administratie.</p> <p>De afschrijvingskosten met betrekking tot het gebouw zijn toegerekend naar rato van het aantal medewerkers aan de betreffende bestedingscategorie.</p> <p>De kosten van vermogensbeheer zijn toegerekend aan de financiële baten en lasten; deze post maakt geen deel uit van de kostenverdeelstaat.</p> <p>De kosten van inkomend betalingsverkeer zijn toegerekend aan de kosten werving, aangezien dit voornamelijk de kosten van de donateursincasso's betreft.</p>

Personeelskosten, kantoor- en algemene kosten, huisvestingskosten, afschrijvingen en financiële lasten

De personeelskosten, kantoor- en algemene kosten, huisvestingskosten, afschrijvingen en financiële lasten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Personeelskosten

Bedragen x €1.000	2021/2022 werkelijk	2021/2022 begroot	2020/2021 werkelijk
Salarissen	9.580	10.118	9.063
Sociale lasten	1.580	1.755	1.530
Pensioenen	889	909	817
Inhuur derden	910	647	1.346
Overige personeelskosten	438	357	358
Reiskosten	88	103	56
Totaal personeelskosten	13.485	13.889	13.170

De salariskosten zijn lager dan begroot vanwege in het boekjaar 2021/2022 niet ingevulde vacatures. De stijging ten opzichte van de realisatie over boekjaar 2020/2021 wordt veroorzaakt door de salarisindexatie met 2,5%, jaarlijkse tredeverhoging, alsook stijging van het gemiddeld aantal fte's naar 150 (2020/2021: 148).

De beloning van de directie over 2021/2022 is als volgt:

Naam	K.D. Schuijt
Functie	Algemeen directeur
Dienstverband	
Aard (looptijd)	onbepaald
Uren	40
Parttime percentage	100
Periode	1/7/2021 - 30/06/2022
Bezoldiging (EUR)	Jaarinkomen
Bruto loon/salaris	125.530
Vakantiegeld	9.838
Vaste eindejaarsuitkering	-
Jubileumuitkering/ uitbetaling niet	-
Opgenomen vakantiedagen	-
Totaal	135.368
Belastbare vergoedingen/bijtellingsen	-
Pensioenlasten (wg deel)	9.467
Pensioencompensatie	-
Overige beloningen op termijn	-
Uitkeringen beëindigen dienstverband	-
Totaal 2021/2022	144.835
Totaal 2020/2021	142.087

Zowel het salaris als het totale jaarinkomen vallen binnen de maxima zoals opgenomen in de "Regeling beloning directeuren van goede doelenorganisaties" ten behoeve van besturen en Raden van Toezicht, zoals deze gold per 1 januari 2022.

Voor 1 FTE bedraagt het maximale salaris voor functiegroep J €173.960 per jaar per 1 januari 2022. Het maximale jaarinkomen (salaris plus belaste vergoedingen/bijtellingsen, werkgeversbijdrage pensioen en overige beloningen op termijn) is vastgesteld op €216.000 per jaar.

Aan de directeur zijn geen leningen, voorschotten of financiële garanties verstrekt.

Kantoor- en algemene kosten

Bedragen x €1.000	2021/2022 werkelijk	2021/2022 begroot	2020/2021 werkelijk
Onderhouds- en licentiecontracten informatiemangement	1.352	1.285	1.095
Telefoon en internet	82	118	108
Notaris- en advieskosten	188	400	401
Accountantskosten	122	89	105
Contributies, lidmaatschappen en abonnementen	152	140	152
Overige kantoor en algemene kosten	-50	-116	-74
Totaal kantoor- en algemene kosten	1.846	1.916	1.787

Ter vergroting van het inzicht in de gemaakte kosten heeft een herrubricering plaatsgevonden van een aantal kostenrubrieken.

De accountantskosten zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x €1.000		2021/ 2022	2020/ 2021
Organisatie	Werkzaamheden		
Ernst & Young Accountants LLP	Jaarrekening controle	55	50
Ernst & Young Accountants LLP	Controle subsidieverantwoording	57	55
Teixeira & Associados Auditores Independentes	Controle subsidieverantwoording	10	0
Totaal accountantskosten		122	105

De accountantskosten voor de jaarrekeningcontrole betreffen de boekjaren 2021/2022, respectievelijk 2020/2021. De accountantskosten uit hoofde van de controle van de subsidieverantwoordingen betreffen de afgesloten kalenderjaren 2021 respectievelijk 2020.

Huisvestingskosten

Bedragen x €1.000	2021/2022 werkelijk	2021/2022 begroot	2020/2021 werkelijk
Schoonmaakkosten en afvalverwijdering	61	75	42
Onderhoudslasten	116	122	119
Verzekeringen, belastingen en bewaking	43	49	42
Water, gas, electra	56	57	26
Totaal huisvestingskosten	276	303	229

JAARREKENING 2021/2022

Ter vergroting van het inzicht in de gemaakte kosten heeft een herrubricering plaatsgevonden van een aantal kostenrubrieken.

De huisvestingskosten zijn ten opzichte van voorgaand jaar gestegen, met name vanwege de COVID19-versoepelingen en het daarmee veelvuldiger gebruik van het kantoorpand in 2021/2022 ten opzichte van 2021/2020. In 2020/2021 is in grote mate thuisgewerkt, waardoor de variabele huisvestingskosten beperkt bleven.

Afschrijvingen en financiële lasten

Bedragen x €1.000	2021/2022 werkelijk	2021/2022 begroot	2020/2021 werkelijk
Afschrijvingen immateriële vaste activa	717	898	1.137
Afschrijvingen materiële vaste activa	562	572	580
Bankkosten	206	247	212
Totaal afschrijvingen en bankkosten	1.485	1.717	1.929

De daling in de afschrijvingen immateriële vaste activa wordt veroorzaakt door in het boekjaar volledig afgeschreven activa.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum, maar voor het opmaken van de jaarrekening, bedraagt de omvang van de gewaardeerde baten nalatenschappen op basis van de ontvangen voorschotten, ontvangen aktes van verdeling of rekening en verantwoording €1,5 miljoen.

Er hebben zich na de balansdatum tot aan de goedkeuring van de jaarrekening door de Raad van Toezicht op 3 november 2022, behoudens bovenstaande alinea, geen gebeurtenissen voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum.

De jaarrekening 2021/2022 is op 3 november goedgekeurd door de leden van de Raad van Toezicht en vastgesteld door de bestuurder.

Zeist, 3 november 2022

K.D. Schuijt, algemeen directeur

OVERIGE GEGEVENS

Stichting Het Wereld Natuur
Fonds-Nederland kent geen
statutaire bepalingen omtrent
de resultaatbestemming.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021/2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021/2022 voor het jaar geëindigd op 30 juni 2022 van Stichting Het Wereld Natuur Fonds-Nederland te Zeist gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Het Wereld Natuur Fonds-Nederland op 30 juni 2022 en van het resultaat over de periode 1 juli 2021 tot en met 30 juni 2022 in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 "Fondsenwervende organisaties".

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 30 juni 2022;
- de winst-en-verliesrekening over de periode 1 juli 2021 tot en met 30 juni 2022;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Het Wereld Natuur Fonds-Nederland zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- de hoofdstukken zoals genoemd in het jaarverslag: Voorwoord, Veerkrachtige landschappen, Systeemverandering, Maatschappijbrede beweging, Organisatie & Bestuur en Financieel Beleid;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 "Fondsenwervende organisaties" is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 "Fondsenwervende organisaties". Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 "Fondsenwervende organisaties".

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 "Fondsenwervende organisaties". In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en

omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze

controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 3 november 2022

Ernst & Young Accountants LLP

B.J.P. Langedijk RA

Colofon

Stichting Het Wereld
 Natuur Fonds-Nederland
 Driebergseweg 10
 3708 JB Zeist
 030 – 6937333

Redactie

Elena van Doorn
 Saskia van den Berg
 Tanja Seydlitz
 Katharina Schulze
 Monique Grooten

Vormgeving

Alexandra Kiss
 Levent Köseoglu
 Laurens Verhoeven

Fotografie credits

p 0	© Tessel in 't Veld / WWF-NL	p 71	© Gareth Bentley / WWF-US
p 2	© naturepl.com / Mark Carwardine / WWF	p 71	© Patrick Bentley / WWF-US
p 7	© Bouke / Adobe Stock	p 74	© Michele Ursi / Adobe Stock
p 9	© Anna / Adobe Stock	p 77	© Nordroden / Adobe Stock
p 12	© WWF-Tanzania	p 78	© Jamesteohart / Adobe Stock
p 16	© Kalyakan / Adobe Stock	p 81	© Onlyyouqj / Adobe Stock
p 19	© Adriano Gambarini / WWF-Brazil	p 82	© Luis Barreto / WWF-UK
p 20	© Антон Земских / Adobe Stock	p 85	© Greg Armfield / WWF-UK
p 23	© Femke Hilderink / WWF-Netherlands	p 86	© Marizilda Cruppe / WWF-UK
p 23	© Staffan Widstrand / Wild Wonders of China	p 87	© Shutterstock / Elizaveta Galitckaia / WWF
p 24	© Ondrejposicky / Adobe Stock	p 91	© Fabiola Minda / WWF-NL
p 27	© Gernant Magnin / WWF-Netherlands	p 92	© Chaia Fu
p 27	© naturepl.com / Vladimir Medvedev / WWF	p 93	© Tessel in 't Veld / WWF-NL
p 28	© Sonja Ritter / WWF	p 94	© Paul Bellaart
p 31	© Emilio White	p 95	© Shutterstock / PhotocechCZ
p 31	© Sonja Ritter / WWF	p 98	© Will Burrard-Lucas / WWF-US
p 32	© Christy Frank	p 99	© Gert-Jan van Vliet / Adobe Stock
p 35	© WWF-Malaysia / Mazidi Abd Ghani	p 101	© Jesse Verhoeven / Adobe Stock
p 35	© naturepl.com / Roland Seitre / WWF	p 102	© Halfpoint / Adobe Stock
p 36	© Daniel Norwood	p 105	© Emmanuel Rondeau / WWF-US
p 39	© WWF	p 107	© Gareth Bentley / WWF-US
p 39	© Mike Harterink / WWF	p 111	© Tessel in 't Veld / WWF-NL
p 40	© Rafael de Castro Bento / WWF-Brazil	p 112	© Luis Barreto / WWF-UK
p 43	© Mauricio Abib / WWF-Brazil	p 115	© Shutterstock / Willyam
p 43	© David Bebbler / WWF-UK	p 116	© James Morgan / WWF-UK
p 44	© Laurens Verhoeven / Adobe Stock	p 124	© Day's Edge Productions / WWF-US
p 47	© Mikko Nikkinen / Storymakers	p 127	© Gareth Bentley / WWF-US
p 48	© Jürgen Freund / WWF	p 130	© Tessel in 't Veld / WWF-NL
p 51	© Jürgen Freund / WWF	p 132	© Emmanuel Rondeau / WWF-US
p 52	© Laurens Verhoeven / Adobe Stock	p 135	© naturepl.com / Wim van den Heever / WWF
p 55	© Shutterstock / ArtMediaFactory / WWF	p 138	© Jasper Doest / WWF
p 55	© Laurens Verhoeven / Adobe Stock	p 141	© Andy Isaacson / WWF-US
p 56	© naturepl.com / Andy Rouse / WWF	p 145	© MarkFoxPhoto / WWF-International
p 59	© Tom Arnbom / WWF-Sweden	p 147	© Shutterstock / Tomas Kotouc / WWF
p 59	© Joshua Powell / WWF International	p 149	© Marizilda Cruppe / WWF-UK
p 60	© Andre Dib / WWF-Brazil	p 152	© Jonathan Caramanus / Green Renaissance
p 63	© Rafael de Castro Bento / WWF-Brazil	p 155	© WWF-US / Alex Rosenberg
p 63	© naturepl.com / Andy Rouse / WWF	p 158	© Juozas Cernius / WWF-UK
p 64	© Daniël Nelson / WWF	p 163	© Gareth Bentley / WWF-US
p 67	© Daniël Nelson / WWF	p 166	© Juozas Cernius / WWF-UK
p 67	© Uryadnikov Sergey / Adobe Stock	p 180	© naturepl.com / Sandesh Kadur / WWF
p 68	© Will Burrard-Lucas / WWF-US	p 183	© David Bebbler / WWF-UK
		p 186	© Luis Barreto / WWF-UK
		p 199	© Justin Jin / WWF France

Norwegian Agency for Development Cooperation

We streven ernaar de rijkdom aan dier- en
plantensoorten op aarde te beschermen. Samen
met anderen willen we een wereld tot stand
brengen waarin mens en natuur in harmonie leven.
Be one with nature.

